This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, August 19, 1997

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

ALp(LK)2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33-34 (2476-2477) 1997 RUGPJŪTIS-AUGUST 19 LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Gera pradžia - pusė darbo

Atrodo, kad per ilgesnį laiką jau pradedame priprasti prie pavadinimo "lietuvių kilmės" kanadietis ar amerikietis. Tai tikslus pavadinimas kalbant apie tuos, kurie save laiko kanadiečiais ar amerikiečiais.

DAUGUMA jų yra prieš penkiasdešimt metų į šį žemyną išlipusių tėvų vaikai ir vaikaičiai. Kilmė atsirado pagal tėvų tautybę, o kanadietis ir amerikietis pagal gimimo vietą. Dažnai vis dar ir visaip kalbama apie tų lietuvių kilmės žmonių reikšmę lietuviškame išeivijos gyvenime. Pirmiausia prisimintina, kad toli gražu jie labai nevienodi tautinio nusiteikimo atžvilgiu. Nuo to daugiausia ir priklauso jų vieta lietuvių tarpe. Išeivijoje gimusius lietuvius galima būtų suskirstyti į tris pagrindines grupes. Vieni nuo pat vaikystės su tėvais, vėliau ir patys vieni eina lietuvišku keliu, tampa veikėjais, nebijo pareigų ir "pašalinių" neapmokamų užsiėmimų, randa džiaugsmo kaip nors bendrauti su lietuviais. Kiti vaikystėje ir jaunystės pradžioje, tėvų skatinami, dalyvauja organizacijose, lietuviško jaunimo sambūriuose, randa ten draugų ir kurį laiką matomi. Mokslus baigę betgi išsiskirsto ir kažkur dingsta. Treti – pasyvūs, gal šiaip taip varu varomi baigia ar tik palanko lietuvišką mokyklą, labai greitai patraukiami nelietuviškos aplinkos ir teatpažįstami daugiausia iš pavardžių, jei jos nekeičiamos. Ir visi tų grupių asmenys pagal įprastą įvardijimą yra lietuvių kilmės gyvenamojo krašto piliečiai.

IŠEIVIAMS tėvams bei seneliams, kokioje lietuviško gyvenimo pakopoje jų vaikai ar vaikaičiai bebūtų, jie yra jų gyvenimo dalis su visais džiaugsmais ir rūpesčiais. Yra įprasta vaikų mokslinius pasiekimus, gautus laipsnius, įsigytas profesijas pristatyti visuomenei spaudoje ar kokiais kitais būdais. Tai gražus ir remtinas paprotys – paskatinimas ir kitiems eiti darbštumo keliu. Juk visada ir visur reikia ir reikės gerai įsitvirtinusių, savo darbą mėgstančių, specialybėms bei profesijoms tinkamai pasiruošusių žmonių. Apie tokius skaityti spaudoje džiugu ir malonu ne vien tik jų šeimos nariams, giminėms, bet ir platesnei visuomenei. Ypač visų dėmesį patraukia buvęs tų iškilių žmonių priklausomumas lietuvių veikloje: lankę šeštadienines mokyklas, priklausę jaunimo organizacijoms, šokę tautinius šokius, dainavę choruose. Atrodo, parengtis nebloga. O vis dėlto ne vienu atveju stebėtojai klausia: kur jie visi dabar? Tiesa, nedidelis jų nuošimtis nėra pasitraukęs iš lietuviškojo gyvenimo ir dažniausiai reiškiasi gana ryškiai. Visuomenei betgi rūpi tie, kurie niekur nebesirodo. Tai apgailėtinas reiškinys, tik vargu ar pataisomas. Vieni iškilieji dingsta iš lietuvių akių dėl laiko stokos, kiti lietuviškos veiklos užsiėmimus pakeičia įvairiu pramogavimu, treti nebesirodo sukūrę mišrias šeimas ar susiradę gerų draugų kitataučių tarpe. Kaip ten bebūtų, atrodo, kad čia aukščiau paminėtos ankstyvosios jaunystės grupuotės turi įtakos ir vėlesniam apsisprendimui. Senoliai tai išreikšdavo labai paprastai: gera pradžia – pusė darbo. **Č.S.**

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo atstovai, posėdžiavę Vilniuje 1997.VII.1-6, aplankė Punsko ir Seinų lietuvius. Pastarųjų atstovai juos sutiko 1997.VII.7 su juostomis, gėlėmis, duona ir druska Ntr. R. Jonaitienės

Rusija siūlo apsaugą baltiečiams

Vokietijos spauda parodė daug dėmesio Baltijos valstybėms, ieškančioms saugumo politinėse ir karinėse Vakarų struktūrose • Rusija siūlo apsaugą, paremtą specialiomis sutartimis

KAZYS BARONAS, Vokietija

Po Madrido konferencijos ir Europos sąjungos posėdžių vokiškoje spaudoje pasirodė daug straipsnių Baltijos valstybių klausimu. "TŽ" atostogos neleido išspausdinti įdomesnių komentarų. Tačiau vieną, kiek ilgesnį iš Berlyne leidžiamo "Die Welt" dienraščio palikau poatostoginei laidai, kadangi straipsnis dar ir dabar yra aktualus, ypač kad redakcijos narys (taigi reiškia redakcijos nuomonę!) Karolis Guenscher dažnai mini lietuvius.

Autorius rašė, kad rusai, užuot pašalinę šaltojo karo mūrą, pradėjo plačią diplomatinę ofenzyvą Baltijos valstybių kryptimi, siūlydami Lietuvai, Latvijai ir Estijai saugumo sutartį, taip pat remdami baltiečių norą įsijungti į Europos sąjungą. Deja, rusų diplomatams nepavyko atitolinti baltiečių nuo sąjungininkų. Mat Rusija ir toliau laiko Baltijos valstybes savo įtakos zona bei rusiškos mažumos saugotoja.

Baltiečių nuomone, vokiečiai ir toliau atlieka svarbų vaidmenį įjungime Lietuvos, Latvijos ir Estijos į Europos sąjungos rėmus. Kartu pastebimas nusivylimas vokiečiais, kurie baltiečiams eina neva advokato pareigas. Iš kitos pusės, Vilnius, Ryga ir Talinas mano, kad Vokietija eina dvigubas advokato pareigas – Rusijai ir Baltijos valstybėms. Tačiau joks advokatas negali atstovauti abiem pusėm. Vokietija, mėgindama nešti naštą ant abiejų pečių, padarė didelį kompromisą, įsileisdama Rusiją į 7-nių stipriausių pasaulyje ekonominių valstybių gretas bei dalyvavimą ŠAS sprendimuose. Vienas lietuvis diplomatas pasakęs (kodėl slepiama pavardė? – K.B.): "Kartais susidaro įspūdis, kad Vokietija tarpininkauja mums kaip vertoms dėmesio, kokios nors antros klasės mažoms valstybėms".

Nepaisant to nusivylimo, vis dėlto baltiečiai ir toliau pasitiki Vokietija. Jie pasitiki "vokiečių-baltiečių tikėjimo katekizmu", kurį 1996 m. rugpjūčio mėn. formulavo Vokietijos užsienio reikalų ministeris Klaus Kinkel. Dvylikoje punktų jis prižadėjęs saugumo politiką, minėdamas ir kultūrinius mainus. Kitas lietuvis diplomatas (vėl be pavardės!) pasakęs: Dėl Europos sąjungos iš vokiečių pusės reikalaujame daugiau politinės drąsos, lygiai kaip ir ŠAS plėtotėje.

Paminėjęs Estiją Europos sąjungoje, minėtasis žurnalistas rašė, kad Lietuva su Latvija taip pat nori patekti į šį kandidatų traukinį. Lietuviai ir latviai sakę, kad nebuvo jokio pagrindo tas tris valstybes toliau laikyti atskirtas nuo ŠAS. Nėra jokio politinio ir ekonominio pagrindo Lietuvą ir Latviją atskirti nuo Europos sąjungos, nes ji nėra kokia nors olimpinių žaidynių vadyba, reikalaujanti laimėti šimtatūkstantinės sekundės skirtumu.

Lietuvos ir Latvijos viltis esanti Vokietija: ji turi įjungti tas dvi valstybes kartu su Estija į Europos sąjungos bėgimo pradmę. Lietuviai ir latviai mato tame tam tikrą pakopą, nes priėmus juos į Europos sąjungą, nebebus atmestas prašymas įsijungti į ŠAS. Mat ŠAS yra žymiai stipresnė už ES, kuri yra sinonimas laisvės ir demokratijos.

Taip pat baltiečiai esą laukia matomų ženklų, kad Vokietija apie advokatavimą rimtai galvoja. Prie pozityvių Lietuvos žingsnių priklauso sutartys dėl bevizinių kelionių į Skandinavijos ir Suomijos kraštus. Vedami pasitarimai su D. Britanija. Kodėl taip priešinasi Vokietija? Pagrindas – atidaryta siena pasitarnautų rusiškai mafijai (ji jau veikia Berlyne, K.B.), įvairiems Azijos atbėgėliams (juk dar yra Lenkijos-Vokietijos siena, K.B.).

Manding, juk bevizinės kelionės yra įrašytos K. Kinkelio pareiškimuose. Tai irgi rodo, kad Vokietija imsis advokato vaidmens. Baltiečiai įspėja vokiečius dėl apgaulingos iliuzijos – sutarčių su Rusija baltiečių saugumo klausimu. "Die Welt" dienraštis komentarą taip baigia: "Tokią sutartį mes turėjome 1939 m., – prisimena vienas lietuvis. – Po metų jo kraštas buvo rusų okupuotas. Apsaugą baltiečiams gali suteikti tik Europos sąjunga ir ŠAS. O susitaikymas su rusais anksčiausiai įvyks tik sekančioje kartoje".

Taip pasitiko Punsko lietuviai Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininką BRONIŲ NAINĮ Nuotr. R. Jonaitienės

KANADOS ĮVYKIAI

Susitiko premjerai

Kanados provincijų premjerai, susitikę metiniame pasitarime St. Andrews, New Brunswick rugpjūčio pradžioje, pareiškė norą perimti "social policy" srities valdymą iš federacinės vyriausybės ir labiau reikštis finansiniuose sprendimuose. Finansų ministeriai net siūlys, kad Otava atiduotų provincijoms dalį mokestinimo kontrolės.

Posėdžiuose taip pat pabrėžta, kad Otava turėtų atiduoti jaunimo įdarbinimo programų atsakomybę provincijoms. Premjerų nuomone, yra būtina išlaikyti nustatytas aplinkosaugos gaires, jie net perspėjo, kad Otava nesiimtų iniciatyvos keisti Kanados aplinkosaugos įstatymo nepasitarus su provincijomis.

Kvebeko atsiskyrimo klausimu daugelis premjerų palaikė Saskatchewan premjero Roy Romanow pasiūlytas nuostatas, kad 80% vienybės klausimų galima išspręsti konkrečiais, ne būtinai konstituciniais būdais, vykdant Kanados federacijos darbus.

Kanados Raudonasis kryžius (RK) nuo rugpjūčio 1 d. oficialiai baigė kraujo atsargų telkimo veiklą, po 58 metų. Pasitraukimas iš šios svarbios sveikatos priežiūros srities pagrįstas 8-me dešimtmetyje iškilusiu skandalu dėl užkrėsto kraujo, kuriuo pasinaudoję susirgo "Hepatitis C" (12,000 kanadiečių) ir ŽIV (dar 1,200) virusais.

Tyrimo komisijos rezultatams griežtai priešinosi RK organizacija, vadovaujama generalinio sekretoriaus Doug Lindores. Jo teigimu, Aukščiausiasis teismas neturi teisės šios institucijos kaltinti. Nebuvo atsiprašyta už nesąžiningus veiksmus, nė už agresyvų teisinimąsi bylose, iškeltose nukentėjusių nuo apkrėsto kraujo. D. Lindores aiški nuostata buvo: arba toliau vykdyti visus kasdieninius RK reikalus, arba visai pasitraukti. Jis ir buvo atleistas. RK bendradarbiaus kraujo telkime iki 1998 m. balandžio mėn., kada perims naujai įsteigta "Canadian Blood Services". Generalinis sekretorius nuo š.m. rugsėjo mėn. bus dr. Pierre Duplessis. RK toliau tęs savo darbą humanitarinėje veikloje.

Ontario provincijos įstatymas, baudžiantis girtus vairuotojus teisių atėmimu 90-čiai dienų, yra nekonstitucinis. Taip nusprendė "Divisional" teismas, kuriame nubaustas asmuo iškėlė bylą. Teisių atėmimas, vykdomas policininko, ne teisėjo, be teismo proceso ir per ilgam laikotarpiui prieštarauja konstitucijai.

Vis dėlto Manitoboje ir Nova Skotijoje buvo įsigalioję panašūs įstatymai. Jie išsilaikė,

(Nukelta į 8 psl.)

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Suomijos pareigūnas

Rugpjūčio 4 d. Lietuvoje lankėsi Suomijos ministeris pirmininkas Paavo Lipponen. Vizito metu buvo pasirašyta Lietuvos ir Suomijos vyriausybių sutartis dėl vizų režimo panaikinimo. Lietuvos piliečiai nuo šiol galės laisvai važiuoti į visas Šiaurės valstybes, praneša "Lietuvos rytas" (nr. 181).

Derybose buvo aptarta Europos sąjungos (ES) plėtra, tačiau Suomijos vyriausybės vadovas neprižadėjo, kad jo valstybė rems visų trijų Baltijos kraštų stojimą į ES vienodomis sąlygomis. Suomijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai "pritarė Europos Komisijos siūlymui pirmiausia iš Baltijos šalių pradėti derybas su Estija", nors tikimasi, jog Lietuva įeis "pro Estijos duris". P. Lipponen pavadino Estijos priėmimą dideliu laimėjimu, naudingu ir tuo, kad vienos valstybės įsileidimu sulaužytas Baltijos kraštų vieneto vaizdinys.

Suomijos delegacija taip pat susitiko su Lietuvos pramoninkų konfederacijos prezidentu Br. Lubiu. Svečiai pareiškė pageidavimą plėsti bendradarbiavimą energetikos, mašinų gamybos, elektronikos srityse, popieriaus ir maisto pramonėje. Ligšiol suomiškų prekių importas 4.5 karto viršijo Lietuvos eksportą į Suomiją. Lietuvos ambasadorius Suomijoje P. Auštrevičius teigė, kad Lietuvos įmonės neatsiliepia į pasiūlymus surengti savo prekių pristatymą. Dėl biurokratinės painiavos Lietuva per 5 metus nepaėmė jai siūlomos 50 mln. markių Suomijos valstybės kreditų prekėms pirkti. Susitikime tartasi, kaip gerinti dvišalius prekybinius ekonominius ryšius.

Įvyko pabėgėlių riaušės

Liepos 11 d. Pabradėje, Užsieniečių registravimo centre, įvyko riaušės. Tarp 200 ir 300 minia nuvertė tvorą, išdaužė štabo langus, apmėtė kareivius akmenimis. Pabėgo 98 vyrai, tačiau per pora dienų 63 buvo sugrąžinti. Tai ne pirmas sankirtis, įvykęs šiame centre, kuriame gyvena 739 nelegalūs imigrantai. Jų turėtų būti apgyvendinta tik 400-600. Kaip rašo "Lietuvos rytas", jų neįmanoma legaliai grąžinti ten, iš kur jie atvykę dėl nepasirašytų sutarčių su Rusija ir Gudija, per kurią nelegalai dažniausiai patenka į Lietuvą.

Centro direktorius E. Tuinyla tikisi, kad centras bus perkeltas į kitas patalpas, kurių įrengimą finansuotų Europos sąjunga.

Kainos ir uždarbiai

BNS rašo, kad Lietuvos statistikos departamento duomenimis, birželio mėnesį vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje buvo 205.48 JAV dol. Latvijoje (valstybiniame sektoriuje) 231. 24, Estijoje metų pirmame ketvirtyje 227.04.

Vidutinė senatvės pensija Baltijos kraštuose pirmame metų ketvirtyje buvo 57.07 dol. Lietuvoje, 69.06 dol. Latvijoje, 79.53 dol. Estijoje. Minimalus darbo užmokestis birželio mėnesį aukščiausias buvo Lietuvoje (100 dol.), o Latvijoje 66.09, Estijoje 61.18.

ELTA praneša, kad Lietuvoje benzinas kainavo 1.71 lito, kilogramas jautienos 10.23 lito, sviesto 13.48 lito, bulvės - 0.57 lito.

Daugiausia bedarbių birželio pabaigoje buvo Latvijoje 95,300, Lietuvoje - 93,300, o Estijoje 32,300. Lietuvoje pašalpas gavo 20,200 bedarbių.

Lankėsi TVF pareigūnai

"Lietuvos aido" (nr. 146) žiniomis, liepos 28 d. Lietuvoje lankėsi Tarptautinio valiutos fondo (TVF) pareigūnai. Susitikę su Lietuvos ministeriu pirmininku Gediminu Vagnorium, jie pažymėjo, kad Lietuva smarkiai pažengusi ekonomikos reformos srityje. Mažėja infliacija, didėja pasitikėjimas ja tarptautinėje kapitalo rinkoje, leidžiant pritraukti daugiau investicijų. "TVF atstovai pritarė vykdomai finansų politikai, privatizavimo spartinimui, energetikos ūkio restruktūrizavimui". G. Vagnorius tvirtino, jog vyriausybė "siekdama išvengti biurokratijos ir korupcijos, imsis ryžtingai pertvarkyti viešąjį administravimą, stiprins teisėsaugos institucijų darbą".

Nuo rugsėjo mėnesio nebegalios TVF ir Lietuvos bendradarbiavimo sutartis, pagal kurią fondas Lietuvai skyrė 200 mln. JAV dol. lengvatinių paskolų. Liepos 22-31 d.d. pradėjo veikti TVF misija, tirianti trejų metų memorandumo vykdymą.

Pelninga banko veikla

Kaip skelbia ELTA, Vilniaus banko pirmosios šių metų pusės veikla rodo 21.7 mln. litų pelno, beveik dvigubai daugiau negu per tą patį praėjusių metų laikotarpį. Banko programoje numatyta gauti 39 mln. litų pelno per metus, o atrodo, kad jo gali būtų ir daugiau. Banko turtas per šešis mėnesius padidėjo 20.8% – iki 1.11 bln. litų.

Vilniaus bankas skirs 70-80 mln. litų trumpalaikių kreditų teikimui grūdų perdirbimo įmonėms, kad jos galėtų atsiskaityti su žemdirbiais už šių metų derlių. Paskolos bus suteikiamos iš 12-18% metinių palūkanų. Žadama skirti 30-40 mln. litų rudenį kredituoti cukraus pramonę.

(Nukelta į 5 psl.)

Šiame numeryje

Gera pradžia – pusė darbo
Jaunimo dalyvavimas lietuviškoje veikloje padeda apsispręsti
Rusija siūlo apsaugą baltiečiams
Vokietijos advokatavimas sukelia nepasitikėjimo rūpesčių
Jūros laivyno privatizavimas
Dar vis pučia sovietiniai rusiško šovinizmo vėjai
Tautos kančių rūmai
Buvo naikinama moralinė riba tarp kovotojų ir kolaborantų
Tarptautinės gamtininkų olimpiados
Jaunystėje sukauptos žinios ras pritaikymą ateityje
Studento nuotykiai Norvegijoje
Prie ežero kepėm dešreles, vakare ėjom į universitetą
Lietuvos "Nemunas" Čikagoje
Šaunus ansamblis, koncertavęs 750 kartų
Mergaitės dienos mokykloje
Mokytojus labai mylime, nes jie geri, kai gerai mokomės
"Imkit mane ir skaitykit"
Mažvydo laiškai atspindi anų laikų rūpesčius

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $40, pusmetinė – $20, rėmėjo – $50, garbės – $60. Oro paštu į užjūrius – $115. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular $40.00, supporter $50.00, honorary $60.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Nevykusi ironija prezidento rinkimuose

Lietuvos ir Amerikos spaudoje pasirodė straipsniai, pasijuokiantys iš kandidatų ieškojimo

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Kai kurie Lietuvos laikraščių korespondentai maitina savo skaitytojus su jų pasirinkta medžiaga iš Amerikos dienraščio "Chicago Tribune" – išjuokiančio pobūdžio straipsniais. Juose siūloma išsirinkti nauju Lietuvos prezidentu Mobutu iš Zairo. Tai nevykęs juokas. Šio straipsnio pavadinimas yra "Adamkus, Paulauskas ir Mobutu". Jo autoriai – Jonas Kaziškis ir Jonas A. Patriulavičius. Straipsnis išspausdintas š. m. liepos mėnesio "Lietuvos aido" dienraštyje.

JAV laikraštis "Chicago Tribune" išspausdino Casey Bukro straipsnį, ironiškai pavadintą "Lietuva ieško prezidento JAV gamtos apsaugos agentūroje". Šį straipsnį, nejausdamas autoriaus ironijos, perspausdino "Lietuvos rytas". Pasak Bukro, Valdas Adamkus apšvarinęs JAV, dabar, sulaukęs 70 metų ir išėjęs į pensiją, nori apšvarinti Lietuvą. "Aš jaučiuosi labai susijęs su Lietuvos žmonėmis: ten gimiau ir augau. Esu Lietuvos dalis. Apklausos rodo, kad esu populiariausias politikas Lietuvoje". Pasak Bukro, Lietuvoje jis laikomas didvyriu, padėjusiu išvesti Lietuvą į laisvę iš sovietų vergijos.

Bukro remiasi J. Račkausku, pasak jo, ALTos pirmininku, V. Adamkus turi visas galimybes tapti Lietuvos prezidentu. Kliudo tik Vytautas Landsbergis. Anot Bukro, Landsbergis, kitas kandidatas į prezidentus, perrašęs (sic!) konstituciją, kad V. Adamkus negalėtų iškelti savo kandidatūros. J. Račkausko nuomone, V. Adamkus administruotų Lietuvą vadovaudamasis vakarietiškais principais, t. y. be kyšininkavimo.

Prof. Vytautas Landsbergis daug kam trukdo. Ypač buvusiems komunistams pasiskelbti Lietuvos dalimi, laisvės gynėjais ir nacionalistais. Politinis chameleoniškumas – buvusių komunistų – dažnas reiškinys. Štai buvusieji jugoslavai S. Milosevič ir F. Tudjman, tarnavę diktatoriaus Josipo Broz-Tito palydoje, tapo nacionalistais. Serbams ir kroatams jie tikri vadai. Mat Jugoslavija neturėjo Landsbergio.

Ironiškai siūlantieji Mobutu kandidatūrą į Lietuvos prezidentus sieja jį su V. Adamkaus pavarde. Mat Mobutu buvęs Vakarų statytinis. Ar nebūtų tokios laikysenos tapęs Lietuvos prezidentu V. Adamkus? Atrodo, Vašingtonas ir Maskva būtų suinteresuoti tokia kandidatūra.

Šitaip išjuokti Lietuvos prezidento rinkimus gali tik rašeivos, kaip Casey Bukro ir jam panašūs, kurie nežino Lietuvos istorijos, nepažįsta Lietuvos, kuri 50 metų turėjo nešti sovietų okupacijos jungą.

Šitokie pasiūlymai, kad Lietuvai reikalingas prezidentu Mobutu yra daugiau negu ironiškas juokas. Šio turinio straipsniai kiršina lietuvius ir sukelia politines aistras. Palikime patiems Lietuvos gyventojams kultūringai ir demokratiškai išsirinkti naują prezidentą be kišimosi į jų vidaus reikalus.

AtA
KLARA ANDRUŠKEVIČIENĖ

mirė 1997 m. rugpjūčio 10 d. Etobicoke General ligoninėje, sulaukusi 74 m. amžiaus. A. a. Mečislovo Andruškevičiaus našlė paliko liūdinčias dukras – Elaine su vyru Andrei Ponomarev ir Elizabeth su vyru Robert Gullins bei vaikaičius – Vanessa, Nicholas ir Andrew. Maldos prie karsto vyko Turner & Porter laidotuvių namuose Roncesvalles gatvėje rugpjūčio 12-13 d. d. Gedulinės Mišios buvo atnašautos Lietuvos kankinių šventovėje ketvirtadienį, rugpjūčio 14 d., 10 val. ryto. Velionė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, Ont.

Įvairios pastabos iš Vilniaus

J. P. KEDYS

Lietuvos konstitucijoje nustatyta, kad prezidentui išvykus valstybės reikalais užsienin, jo pareigas eina seimo pirmininkas. Prez. A. Brazauskas paskelbė, kad jis 1997.VII.10 buvo Prancūzijoj, o seimo pirmininkas tą dieną buvo Liuksemburge. Už pastarojo išvykimą ir palikimą valstybės be galvos prezidentas apkaltino seimo pirmininką. Ne tik spauda, bet ir seimo partijos į tai nekreipė jokio dėmesio. Šį atvejį turėtų išaiškinti konstitucinis Lietuvos teismas bei nustatyti vieno ar kito kaltumą.

* * *

Jau pradedamos privatizuoti Klaipėdoje esančios bendrovės – "Lietuvos jūrų laivininkystė" ir "Klaipėdos jūrų krovinių bendrovė". Skelbimai užsienio spaudoje rado nemažą susidomėjimą, bet iš dirbančiųjų susilaukė nusiminimo. Mat nauji vokiečių viršininkai reikalaus rimtesnio darbo, be to, bijomasi, kad dalį dirbančiųjų gali atleisti.

* * *

Rimanto Smetonos Nacionaldemokratinė partija pasisakė prieš Lietuvos stojimą į ES, nes Lietuvos silpnas ūkis pateks į užsieniečių rankas, ir Lietuva bus svetimųjų išnaudojama. Jis tikisi ir šaukiasi Lietuvos verslininkų finansinės paramos prezidentiniuose rinkimuose. R. Smetonos laimėjimas išgelbėtų Lietuvą nuo Vakarų Europos kapitalizmo, bet pastūmėtų ją į rusiškojo kapitalizmo erdvę nuo Baltijos iki Vladivostoko!

* * *

Nuo 1997 m. sausio 1 d. iki liepos 24 d. į Pabradės nelegalių Azijos pabėgėlių centrą sugužėjo 850 vyrų, moterų ir vaikų iš Afganistano, Irano, Kurdistano, Šri Lankos, Indijos ir kitų valstybių. Vienas jų pareiškė: "3.5 tūkstančių dolerių mokėjau už pervedimą per sieną". Kai kam šis verslas tapo gana pelningas.

Paaiškėjo, kad šie pabėgėliai iš Azijos atvyksta į Rusiją kaip "turistai" legaliai, o vėliau jau per agentus vyksta į Lietuvą. Į Estiją ir Latviją jie nevyksta. Mūsų pareigūnai aiškina, esą jie vengia Baltijos jūros. Bet šis aiškinimas nėra įtikinantis, nes jie toliau bėga į Švediją, Norvegiją ir net Daniją, ir tik per jūrą. Į Karaliaučių jie nevyksta. Tikroji "paslaptis" yra ši: Lietuvos siena su Gudija yra praktiškai pusiau laisva, ir jiems lengviausia ją pereiti. Ta galimybe tie pabėgėliai ir naudojasi. Taigi ir čia latviai su estais mums yra pavyzdys, bet mes nesugebam juo pasekti. Mūsų politikų veikla pasižymi diplomatinėmis ekskursijomis po pasaulio sostines...

* * *

Teisingumo ministeris V. Pakalniškis pranešė, kad numatoma ateityje leisti piliečiams keisti tautybę ir pavardę, bet ne vardą. Mat pagal 1992 m. nutarimus gimimo metrikuose buvo įrašoma gimusio kūdikio tautybė. Jeigu šeima yra mišri, tai įrašoma motinos tautybė. Pagal naująjį pakeitimą asmuo sulaukęs 18 metų, galės pasirinkti ir kitą tautybę, bet ne vardą.

* * *

"Lietuvos aide" 1997.VII.24 A. Kazitėnas straipsnyje "Biudžeto pajamų per pusmetį – vos pusė planuotos sumos". Autorius tai nustatė iš surinktų įvairių rajonų duomenų per šių metų 6 mėnesius.

Šalia šio straipsnio buvo paskelbtas ELTOS pranešimas apie pusmečio biudžeto pajamas. Jame sakoma: "Per pusmetį valstybės biudžetas viršytas 2.3%". Kur tiesa, tik Dievas žino. To pat numerio "LA" iš Anglijos atvykę tautiečiai F. ir J. Horneriai korespondentui sakė: "Kasmet aplankome Lietuvą ir matome, kad paprasti žmonės gyvena vis blogiau".

* * *

Naujas kandidatas į prezidentus Algirdas Pilvelis yra nuo karo nukentėjęs vaikas. Tėvas nužudytas, jis pats išgelbėtas iš degančio namo. Jeigu būtų išrinktas prezidentu, sako nepamirštų ir kitų kandidatų, juos įjungtų į savo prezidentinę rikiuotę. Dabartinis prez. A. Brazauskas, turintis nemažą darbo CK patirtį, galėtų būti jo patarėju, A. Paulauskas universiteto Teisės fakulteto dekanu, K. Bobelis – sveikatos ministeriu, "Lietuvos ryto" redaktorius – saugumo šefu. Landsbergis esąs geras politikas, bet nesusitvarkąs konservatorių partijoje.

Lietuvos Pabradėje yra įsteigta atbėgėlių stovykla, kurioje šiuo metu gyvena apie 800 asmenų daugiausia iš Azijos kraštų. Kai pritrūksta valdiško maisto, vaikai eina duoneliauti pas vietos gyventojus

Nuotr. V. Inčiūtės

Jūros laivyno privatizavimas

B. STUNDŽIA, Torontas

Sakoma, Lietuva yra jūros valstybė, bet nėra jūrinė tauta, nes vis dar nežvelgia veidu į jūrą.

Praeityje

Augant miestams, kūrėsi Lietuvos pramonė, tad žemės ūkio gaminių perteklių reikėjo išvežti į užsienį, o iš ten atsigabenti reikalingos žaliavos, skysto kuro, akmens anglies ir įvairių mašinų. Reikėjo apsispręsti – pačiam savo gaminius išvežti ar palikti kitiems, kurie veltui nevežioja. O jeigu keliai sausuma uždaromi, kas tada lieka daryti? Remiantis šiais samprotavimais, prieškario nepriklausomybės laikotarpyje buvo pradėtas steigti tautinis laivynas, kurį perėmė okupantai ir sunaikino.

Karui pasibaigus, Klaipėdos srityje mažai beliko gyventojų, todėl okupantai stengėsi ten palikti demobilizuotus raudonarmiečius ir kvietė iš visos sovietinės imperijos kolonistus. Dabar Klaipėdoje iš 200.000 gyventojų apie pusę sudaro rusakalbiai.

Rusai daugiausia lietuvių rankomis atstatė uostą, įsteigė prekybos bei žvejybos laivyną ir jūreivystės mokyklą, kurioje mokėsi daugiausia rusakalbiai. Ir dabar iš 183 laivyno kapitonų tik 37 lietuviai, kurių nemaža dalis yra rusiškos orientacijos.

Paveldėtas laivynas

Po 50 metų okupacijos atstačius nepriklausomybę, buvo paveldėtas ir laivynas. Tuometinė valdžia prekybos laivyną pavedė susiekimo, o žvejybos – žemės ūkio ministerijai. Buvo balsų, kad abu laivynai būtų valdomi vandens transporto ir žvejybos departamento, bet biurokratai Vilniuje tų balsų nenorėjo girdėti.

Prekybos laivyno valdinė bendrovė "Lietuvos jūrų laivininkystė" su 40 laivų gavo neblogą, nors ir rusiškos orientacijos, administratorių kpt. A. Anilionį, kurio vadovybėje laivynas išsilaikė, pasistatė dar keletą naujų laivų ir atnešė valstybei milijonus mokesčių.

Dabar "Lietuvos jūrų laivininkystė" bus privatizuojama. Kyla klausimas, ar neketinama pjauti žąsį, dedančią auksinius kiaušinius? Kartą V. Landsbergis išsitarė, esą nereikia ardyti to, kas jau sustyguota.

Būsiąs privatizuojamas ir "Klaipėdos transporto laivynas", kurio vadovas yra A. Bič. Šį laivyną sudaro laivai – šaldytuvai ir tanklaiviai, kurie jau senstelėję. Bendrovėje dirba apie 1000 žmonių, iš jų apie 900 jūroje. Metinis pelnas – apie 30 milijonų litų. Įstatymo reikalavimas išmokėti nuo įstatinio kapitalo 7% dividendo (apie 6 milijonus litų) stabdė bendrovės pastangas atnaujinti laivyną.

Deja, toje bendrovėje pučia sovietiniai rusiško šovinizmo vėjai. Laivai turi tokius vardus: Atlasovo sala, Narvos įlanka, Rusų sala, Suomijos įlanka, Litkės sala, Debrecenas, Inversible ir panašius. Iš viso ten vengiama lietuviškų vardų. O ir mokomasis laivas uosto kapitono Severeinčiko pastangų dėka gavo Brigitos vardą.

Žvejybos laivynas vardu "Jūra", ūkininkų tvarkomas, žlugo ir valstybei padarė šimtus milijonų nuostolių. Būta tai didelio laivyno, kuris sumaniai valdomas galėjo Lietuvą, Gudiją ir gal kitus kraštus aprūpinti žuvimis, jų gaminiais, duoti žmonėms darbą ir valstybės iždui mokesčius. "Jūrai" priklausė 223 įvairiaus dydžio laivai. Sovietmečiu visas turtas buvo vertas apie 6 bilijonus dolerių.

Sunku suprasti, kodėl biurokratams ir sukčiams leista žvejybos laivyną sunaikinti. Konservatorių valdžia užsiminė, kad tą reikalą reikėtų ištirti ir kaltininkus patraukti į teismą, bet dabar nieko apie tai negirdėti. Yra ir už ką, nes parduoti už šimtus dolerių į geležies lau-

(Nukelta į 3-čią psl.)

PADĖKA
A. a. DANUTEI RUKŠIENEI
mirus,

nuoširdžiai dėkojame mus užjautusiems ir padėjusiems velionę palydėti į amžinojo poilsio vietą –

Stasys, Živilė, Albinas ir Liuda

HAMILTON
615 Main St. E.
(East of Sanford)
Tel. 528-6303

Andrew W. Swan,
Manager

THE J. B. MARLATT Funeral Homes (1985) LIMITED

DUNDAS
195 King St. West.
Tel. 627-7452

Robert G. Amm,
Manager

AtA
DANUTEI MANGLICIENEI
mirus,

jos vyrui KAZIMIERUI bei visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Toronto ateitininkai

AtA
ALBERTUI REPČIUI
iškeliavus amžinybėn,

žmoną GERTRŪDĄ, seseris – EUGENIJĄ ir ALDONĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiu ir kartu su jumis liūdžiu –

Janina Rukšėnienė, Los Angeles, CA

AtA
ALBERTUI VYTAUTUI REPČIUI

buvusiam "Talkos" kredito kooperatyvo valdybos sekretoriui 1955-1956 m. ir 1960-1977 m. mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiam žmonai GERTRŪDAI, dukrai MARGARITAI su vyru DOUGLAS FOLEY ir vaikaičiu MARION, seserims – EUGENIJAI REPČYTEI ir ALDONAI TAMULIONIENEI bei visiems kitiems giminėms –

"Talka" lietuvių kredito kooperatyvo valdyba, komitetai ir tarnautojai

MIRUS MIELAI DRAUGEI,

a. a. PAULEI SIČIŪNIENEI,

reiškiame nuoširdžią užuojautą vyrui JUOZUI, sūnums – VIRGILIJUI ir EUGENIJUI su šeimomis, ir kartu liūdime –

Jadvyga Penčylienė
Giedrius ir Giedrė Penčylos
Rimantas ir Rita Penčylos

AtA
VYTAUTUI SKARŽINSKUI
mirus,

žmoną ALEKSANDRĄ, sūnus – JONĄ ir ANTANĄ, dukras – ONĄ, DANĄ ir RIMĄ su šeimomis, brolį JURGĮ, seserį PETRONELĘ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Birutė McKenny, Ona Balsienė su šeimomis

AtA
JULIJAI LIUTKIENEI
iškeliavus amžinybėn,

velionės sesutę, mielą mūsų Onutę Polgrimienę ir jos vyrą Petrą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

M. L. Glizickai — *J. Labuckienė*
J. Paukštys — *J. Karaliūnas*
I. P. Baronai — *J. J. Lelevičiai*
V. J. Šajaukos

PADĖKA
AtA
JUOZUI PIEČAIČIUI
1997 m. liepos 5 d. mirus,

nuoširdžiai dėkojame kun. J. Aranauskui, SJ, kun. K. Ambrasui, SJ, ir prel. J. Staškevičiui už lankymą ligos metu, už maldas prie karsto ir už atnašautas gedulines Mišias bei palydėjimą į kapines. Labai vertiname moterų vieneto "Aušra", vadovaujamo muz. A. Stankevičiaus, jautrų giedojimą Mišių metu.

Esame dėkingi visiems, kurie a.a. Juozą lankė ir už jį meldėsi ligos metu, ypač Nekalto Marijos Prasidėjimo Seselėms.

Dėkojame draugams, pažįstamiems bei giminėms už tokį gausų dalyvavimą Rožinio bei laidotuvių metu, už pareikštas užuojautas – asmeniškai, raštu ir per spaudą, už užprašytas Mišias, aukas įvairioms organizacijoms ir ypatingą dosnumą "Juozo Piečaičio atminimo fondui Lietuvos kredito unijų projektus remti".

Jūsų parodytas nuoširdumas mus stiprina ir guodžia sunkiame netekties laikotarpyje –

žmona Regina ir sūnūs – Rimas, Linas, Aras, Danius su šeimomis bei Juozas jn.

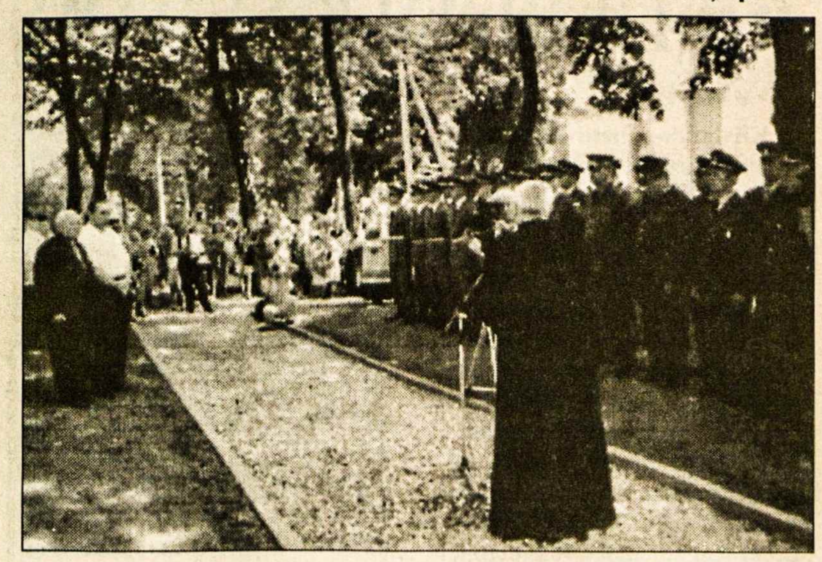

Lietuvos rašytojo kan. J. Tumo-Vaižganto šventės iškilmėje Svėdasuose. "Geležinio vilko" kariams ir visuomenei kalba Svėdasų klebonas kun. VLADAS RABAŠAUSKAS Nuotr. J. Aukštaičio

Vaižganto dienos Svėdasuose

Šiemet, kaip ir praėjusiais metais, birželio 28-29 dienomis Lietuvai pagražinti draugijos Anykščių rajono valdyba (savivaldybė) ir Svėdasų seniūnija pakvietė Lietuvos žmones į Draugijos įsteigėjo Juozo Tumo-Vaižganto dienas jo tėviškėje Svėdasuose.

Birželio 28 d. į Vaižganto gimtinę Malaišius atvyko talkininkai iš Vilniaus ir Kauno. Iš Vilniaus atvyko motorizuotos pėstininkų brigados "Geležinis vilkas" kariai. Kartu su vietos gyventojais ir Svėdasų seniūnu Valentu Neniškiu talkininkai valė aplinką, pjovė pakelės žolę, genėjo liepaites. Vietos gyventojas Bronius Kazlauskas talkininkus pavaišino pienu ir medumi. Talkininkai dirbo nuoširdžiai ir vakarop Vaižganto gimtinės aplinka atrodė šventiškai.

O rytojaus dieną, birželio 29, iš pat ryto Vaižganto pramintais takais žmonės skubėjo į šv. Petro ir Povilo atlaidus Svėdasuose. Miestelyje girdėjosi, dzūkiška, žemaitiška, suvalkietiška ir aukštaitiška šneka. Nesutilpę šventovėje žmonės glaudėsi prie medžių šventoriuje. Buvo graži, saulėta vasaros diena.

Šv. Mišias aukojo Anykščių dekanas, Svėdasų klebonas kun. Vladas Rabašauskas ir mons. Kazimieras Vasiliauskas. Po Mišių ir pamokslo, klebono kun. Vlado Rabašausko pakviesti žmonės rinkosi prie netoli šventovės esančio paminklo Vaižgantui. Čia į susirinkusius kreipėsi Anykščių meras Saulius Nefas, mons. Kazimieras Vasiliauskas, kun. Vladas Rabašauskas, Lietuvai pagražinti draugijos centro valdybos pirmininkas Juozas Dingelis. Kalbėjusieji kvietė žmones vėl visiems visu ūgiu pakilti, pagražinti save ir savo kraštą, saugoti atminimą. Aktorius Ferdinandas Jakšys į susirinkusius prabilo Vaižganto rašto žodžiais.

Aplankę Vaižganto gimtąjį kaimą Malaišius, žmonės rinkosi prie Alaušo ežero į gegužinę. Čia jau skambėjo svėdasiškių muzika, dainos, degė Anykščių urėdijos miškininkų sukrautas laužas.

Šventės dalyviams aktorius Tomas Vaisieta deklamavo Vaižganto lino pasaką, ištrauką iš Justino Marcinkevičiaus dramos "Mindaugas". Savo eilėraščius deklamavo poetas Algimantas Baltakis, Onė Baliukonytė, jaunas poetas Algis Preikšas. Vaizdingai kalbėjo rašytojas Gediminas Isokas.

Vaižganto šviesa, sklindanti iš jo gimtinės, įžiebė vilties ir grožio žiburiuką ne vienam svečiui, atvykusiam iš įvairių Lietuvos vietų.

Šventės išvakarėse Svėdasuose buvo įsteigtas Lietuvai pagražinti draugijos Svėdasų skyrius. Pirmininke išrinkta mokytoja Regina Balčiūnienė, sekretore – Violeta Gliaudelienė. Tai jau antras Lietuvai pagražinti draugijos skyrius Anykščių rajone, kuriame yra ir Svėdasai.

Julius Aukštaitis

Protesto akcijos "KGB archyvai į švarias rankas". 1997.VI.7 užbaigimas. Antras iš dešinės mons. A. Svarinskas, aktorius B. Radžius, buvęs seimo narys A. Endriukaitis, Lietuvos PKT sąjungos pirm. B. Gajauskas, kalba Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovas Lietuvai J. Gaila, į kairę nuo jo Lietuvos sąjūdžio pirm. dr. R. Batūra, akcijos štabo vadovas S. Žukas ir kiti Nuotr. A. Račo

Čekijos verslininkų dėmesys

Telefonu pranešė: čekai ruošiasi restauruoti Kražių šventovę. Žinia atrodė pernelyg optimistiška.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, įvairių sričių specialistai ėmė glaudžiau bendradarbiauti su kolegomis iš kaimyninių valstybių. Įsisteigė gana daug bendrų įmonių, ypač su lenkais. Taip pat vokiečiais, suomiais. Į mus atkreipė dėmesį švedai, danai. Su Čekija, nors ir netolima kaimyne, kontaktų buvo mažiau. Tiesa, prieš kelerius metus didelį lietuvių susidomėjimą ir paklausą sukėlė gyvenamųjų namų apšildymo katilai "Verner"; mūsuose domėtasi pagal čekų technologiją gamintais sojos "mėsos" gaminiais. Skalbimo milteliais. Čekišku alum. Mūsų verslininkai kartu su čekais įsteigė nedideles apimties akcines bendroves prekybai Lietuvoje čekų avalyne. Higieniniais paketais. Apatiniu trikotažu ir kt. (Ruošiant sutartis ir kt. reikiamą dokumentaciją šių eilučių autorė buvo vertėja).

Neseniai į Kauną užmegzti draugiškų santykių ir aptarti bendradarbiavimo galimybes atvyko du čekų verslininkai-akcinių bendrovių vadovai statybos inžinieriai Povilas Prochazka ir Miroslovas Cvikas. Susitikime su jais dalyvavo Kauno Restauracinių dirbtuvių architektai, akcinės b-vės "Silbitas" direktorius Vytautas Česnauskas, statybinių medžiagų gamintojai, inžinieriai, projektuotojai. Išsamios paskaitos metu svečiai supažindino su savo atsivežtų gaminių pavyzdžiais, pateikė jų technines charakteristikas ir apibūdino savybes. Daugiausia tai yra sausi tinko mišriniai, gipso kartono sieninės, pertvarų, lubų, grindų ir izoliacinės plokštės, sanitarinių mazgų statybiniai elementai. Apžvelgtos jų eksploatacinės, ilgaamžiškumo savybės, montavimo ypatumai, dirbinių kainos. Apsvarstyti prekybiniai klausimai ir bendros įmonės steigimo galimybės.

Nuo pernai metų jau veikia šių verslininkų-gamybininkų įsteigtos panašaus pobūdžio bendros įmonės filialas Vilniuje.

Antanina Garmutė

Čekų verslininkai MIROSLAVAS CVIKAS ir PAVELAS PROCHAZKA, atvykę pas kauniečius prie savo gamybos pavyzdžių. Svečiai – viduryje V ir VI Nuotr. A. Garmutės

Tautos kančių rūmai

STASYS ŽUKAS, Vilnius

Buvę KGB rūmai Vilniuje bus paversti muziejumi, primenančiu ateities kartoms Lietuvos tautžudystę bei kančias • To atkakliai reikalavo buvę sovietų kaliniai ir tremtiniai trejus su puse metų • Jų istorinis budėjimas baigtas specialia iškilme

Pasiekus susitarimą su naująja Lietuvos valdžia, protesto akcija "KGB archyvai į švarias rankas" baigėsi 1997.VI.07 dieną. Tą dieną Vilniaus arkikatedroje vyskupas J. Tunaitis aukojo šv. Mišias už nukankintus žmones buvusiuose KGB rūmuose ir akcijos dalyvius, nesulaukusius užbaigimo dienos. Vyskupas visus ragino ir toliau kovoti su baisiu vidaus priešu, kuris įvairiais būdais griauna žmonių dorą, skatina smurtą, vykdo Lietuvos gyventojų dvasinį luošinimą ir stengiasi pakirsti tikėjimą savo nepriklausoma valstybe.

Apie 11.30 v. prasidėjo įspūdinga eisena Gedimino prospektu iki buvusių KGB rūmų. Išsirikiavo po tris į eilutę su penkiomis valstybinėmis ir dvidešimt keturiomis skyrių vėliavomis buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, pasipuošę tautiniais drabužiais ir gėlėmis. Už jų buvo nešamas penkių metrų ilgio plakatas su užrašu "KGB rūmai – memorialas – muziejus, teismams ne vieta" ir plakatas "Už LSSR archyvų naikinimą į Lukiškes".

Plakatai priminė visiems eisenos dalyviams, seimui, vyriausybei ir Vilniaus gyventojams politinių kalinių ir tremtinių reikalavimus: iš KGB rūmų iškeldinti teismus, rūmus paversti muziejumi ir nubausti kaltus už archyvinių bylų naikinimą.

Paskui plakatus ėjo chorai, akcijos užbaigimo dalyviai, buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, Sausio 13-os brolijos nariai, šauliai, Lietuvos sąjūdžio, TS (konservatorių), krikščionių demokratų ir kitų partijų bei organizacijų nariai. Spalvinga eisena, išsitęsusi per trečdalį Gedimino prospekto, priartėjo prie buvusių KGB rūmų. Čia visi trumpu sustojimu, vėliavų palenkimu ir giesme pagerbė Tautos kančių namų aukas.

Prie tautžudystės paminko eiseną pasitiko didelis būrys vilniečių. Iškilmė buvo pradėta Lietuvos himnu ir tylos minute prisimenant žuvusius už Lietuvos laisvę. Protesto akcijos štabo vadovas buvęs politinis kalinys S. Žukas perskaitė protesto akcijos "KGB archyvai į švarias rankas" užbaigimo aktą, kuriame sakoma: "Valdančioji Lietuvos demokratinė darbo partija vykdė aiškią Lietuvos priešų-buvusių SSSR specialiųjų tarnybų darbuotojų globos, legalizavimo ir amnestavimo politiką, siekė nuslėpti genocido vykdytojų ir jų talkininkų juodus darbus. Buvo naikinama moralinė riba tarp kovojusių už Lietuvos laisvę ir kolaborantų; partizanai ir jų ryšininkai buvo vadinami banditais.

Nesutikdami su tokia LDDP politika ir V. Skuodžio paskyrimu Lietuvos genocido tyrimo centro gen. direktoriumi, politiniai kaliniai ir tremtiniai griežtai pasipriešino ir pradėjo protesto akciją. Pradžioje (nuo 1993.XII.11) ji vadinosi 'Kaliniai grįžta į kameras', o nuo 1994.II.12 dienos 'KGB archyvai į švarias rankas', kuri tęsėsi iki šios dienos. Šioje protesto akcijoje dalyvavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, trumpalaikėse budėjimo akcijose dalyvavo Lietuvos politinių kalinių sąjunga bei konservatorių partijos Vilniaus skyriaus nariai. Iš viso akcijoje dalyvavo 13.371 žmogus. Akciją parėmė sekmadieniniuose susirinkimuose meninėmis programomis žymūs meno veikėjai bei meno kolektyvai. Akciją materialiai parėmė užsienio lietuviai ir vilniečiai.

Protesto akcijos dalyviai neleido išvežti KGB archyvų į kitas patalpas, reikalavo pašalinti iš pareigų LDDP paskirtąjį V. Skuodį ir visą buvusių KGB rūmų kompleksą su visais statiniais ir kiemais paversti memorialu-muziejumi, kuris turėtų tarnauti ateities kartų auklėjimui, patriotiškumo ugdymui, Lietuvos nepriklausomybės stiprinimui.

Lietuvos vyriausybei sutikus su išvardytais reikalavimais (1997.V.23 d. nutarimas nr. 512) ir tikėdami, kad susitarimo bus laikomasi, protesto akciją nutraukiame".

Buvusių politinių kalinių ir tremtinių Kauno choras, vadovaujamas A. Padleckio, sudainavo jo paties 1948 m. Lukiškių kalėjimo kameroje sukurtą dainą:

Niekur nieks nežino, kiek tu čia kenti,
Kalinio dalužė oi sunki, sunki.

Mons. A. Svarinskas, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirm. B. Gajauskas, seimo narys A. Stasiškis, buvęs seimo narys A. Endriukaitis ir akcijos štabo vadovas S. Žukas, 1993.II.12 dieną organizavę protesto akciją "KGB archyvai į švarias rankas", pasirašė jos užbaigimo aktą. Buvo nuneštos ir padėtos gėlės prie 1863 m. sukilėliams atminti kryžiaus Lukiškių aikštėje.

Po akto pasirašymo pirmas kalbėjo Lietuvos PKT sąjungos pirm. B. Gajauskas. Jis sakė: "Šiandien mes baigiame protesto akciją. Labai daug kartų tarėmės su seimo vadovais, su vadovais visokiausio lygio, bet jie mūsų nesuprato arba suprasti nenorėjo, todėl akcija ir užsitęsė tris su puse metų. Budėjo ne tik Lietuvos PKT sąjungos, Lietuvos PK sąjungos, bet ir TS (konservatorių), krikščionių demokratų partijų nariai, Vilniaus skautai bei kitų organizacijų nariai. Visi jie nusipelno pagarbos, nes jie suprato mūsų tikslus".

Lietuvos sąjūdžio pirmininkas istorikas dr. R. Batūra kalbėjo: "Mes čia turime visą kvartalą, kurį dabar jau esame įtvirtinę ir juridine prasme ir dvasine-moksline prasme. Tai toks kompleksas, kuris atskleistų ilgalaikę KGB veiklą naikinant mūsų žmones, kankinant juos, vykdant dvasinį genocidą. Mes turime apie tūkstantį Lietuvos kančių vietų, devynis šimtus Sibire ir kitur lagerių vietovių, partizanų apygardų ir jų būrių šimtus vietų. Tegul būna kiekvienas kambarys skirtas vienai ar kitai vietai, tremties, lagerių, partizanų kovos ir kančių vietos įprasminimui. Tai taptų memorialu, kuris ne tik praturtintų mūsų tautos istorijos pažinimą ateities kartoms, bet ir visam pasauliui atskleistų vieną iš juodžiausių pasaulinio masto komunizmo nusikaltimų ir lietuvių tautos ištvermės kelią."

Kalbėjo dar šie asmenys: seimo narys A. Stasiškis, teisingumo ministeris V. Pakalniškis, seimo narys A. Endriukaitis, Lietuvos gyventojų genocido tyrimo centro direktorė D. Kuodytė, Čečėnijos atstovė spaudai A. Saijeva, PLB atstovas J. Gaila, Lietuvos PKT sąjungos Alytaus, Panevėžio ir Šiaulių skyrių atstovai. Seimo nario V. Cinausko eilėraščius skaitė aktorius V. Dumšaitis. Tuo iškilmė buvo baigta. Joje dalyvavo 2000 asmenų.

Protesto akcijos "KGB archyvai į švarias rankas" užbaigimas 1997.VI.7. Eisenos dalyviai sustojimu pagerbia nukankintus KGB rūmuose Nuotr. A. Račo

Jūros laivyno privatizavimas

(Atkelta iš 2-ro psl.)

žą laivai vėl buvo perparduoti už šimtus tūkstančių ir net dabar plaukioja. Vienas "Jūros" direktorius, gavęs iš rusų 40.000 dolerių kyšį, vieną laivą pardavė milijonu dolerių pigiau. Keliolika laivų už skolas perėmė Žemės ūkio bankas, bet tie laivai stovi uoste ir rūdija. Bankas stengiasi kuo greičiau jais nusikratyti.

Privatizacijos pasekmės

Dabar "Lietuvos jūrų laivininkystė", "Klaipėdos transporto" bendrovė, "Baltijos laivų statykla" ir kitos Klaipėdoje esančios bendrovės neramiai laukia privatizacijos, nes baiminasi, kad ir jas gali ištikti "Jūros" bendrovės likimas.

Kalbama, kad ir uostą ar jo dalį gali privatizuoti. Manoma, kad Lietuvos, kaip jūrinės valstybės, įvaizdis pasaulyje dar pablogės. Greičiausiai daugelis būsimųjų laivų savininkų panaudos Panamos, Kipro ir Karibų jūros vastybėlių patogias vėliavas ir nebeliks laivų, plaukiojančių su Lietuvos vėliava, o iždas negaus mokesčių. Vienas uosto aukštas pareigūnas porino, esą užtenka jūrinės valstybės įvaizdžiui vien turėti uostą. Toks jau supratimas apie laivyno reikšmę! Tai geriau įvertino moterys, prieš karą sudariusios tautiniam laivynui remti draugiją. Šveicarija, kalnų valstybė, esanti toli nuo jūros, turi 18 jūrinių laivų 333.174 tonažo.

Ir kodėl Vilniaus biurokratai sukruto sunaikinti Lietuvos laivyną? Gal išsipildys dar Sąjūdžio laikais buvusių laivyno viršininkų, dabar garbių verslininkų, pranašystė: "Jūs neturėsite nei laivų, nei savo vėliavos ant jų". Tai iš dalies išsipildė, o gal ir toliau taip bus...

Laivininkystėje dėl pervežimų jūroje vyksta arši konkurencija. Mažoms bendrovėms su keliais laivais sunku išsilaikyti. Klaipėdoje kažin ar bus statomi laivai, ir Baltijos laivų statykloje neteks darbo keli tūkstančiai žmonių. Nepatenkinta vyriausybės jūrine politika ir Klaipėdos jūros krovinių bendrovė, kuri 1996 m. aptarnavo 2500 laivų.

Kol dar nevėlu, laivyno privatizaciją reikia gerai išstudijuoti bei apsvarstyti, kad nebūtų padaryta neatitaisoma žala valstybei.

OVER A CENTURY OF SERVICE 1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Don't you miss Lithuania? From $995

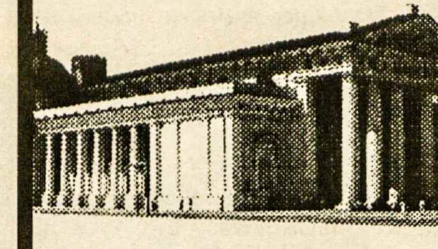

Fly from Toronto via Helsinki to Vilnius, on the left bank of the Neris river in Lithuania.

See the breathtaking Gothic and Baroque architecture which abounds everywhere here, then enjoy the cafe society, the quaint little shops and lively nightlife. With a great rate like this, why miss it? Call now.

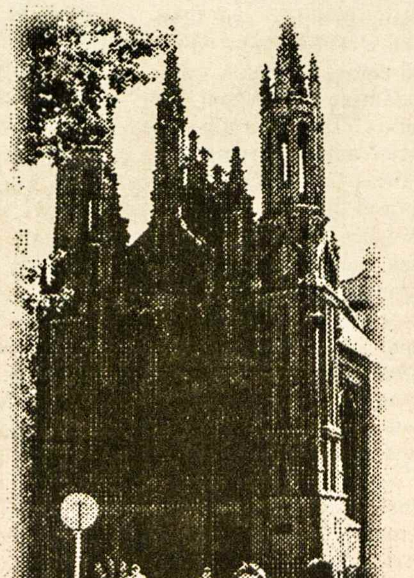

FINNAIR GATEWAY TO THE WORLD Norvista

NON-STOP TORONTO - HELSINKI FLIGHTS OPERATE ON WEDNESDAYS AND SATURDAYS BETWEEN THE PERIOD OF MAY 17 AND SEPTEMBER 6, 1997. Finnair flights from Toronto with Air Canada connections from Montreal and Ottawa. PLEASE CALL US FOR YOUR COPY OF THE NORVISTA SUMMER BROCHURE! Finnair is a partner in Aeroplan! Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at
416•222•0203 or 1•800•461•8651

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PIEVOS DEGĖ 56 KARTUS

Alytaus apskrities sukarintosios priešgaisrinės apsaugos dalinio viršininkas Algimantas Katukevičius pranešė vyriausybei, kad šį pavasarį Alytaus apskrityje daug kur buvo deginama žolė. Penki degintojai buvo nubausti piniginėmis baudomis, kurios žolės deginimo nesustabdė. Oficialiai užregistruota, kad pavasario mėnesiais pievos Alytaus apskrityje degė net 56 kartus, palikdamos išdegusį 150 hektarų plotą. Ne kartą buvo užsiliepsnoję ir miškai. Ypač sunku būdavo užgesinti degančius durpynus, nes ugniagesiai neturi specialios technikos kovai su tokiais gaisrais.

TRUMPA LOKIO VIEŠNAGĖ

Nevėžio girininkijos miške grybautojai rado nušautą rudąjį lokį. Netikėtas svečias tame Lietuvos miške savaitę anksčiau buvo pastebėtas ir girininko V. Šiušio. Jam tada atrodė, kad stirną vejasi didžiulis šernas. Tačiau toje vietoje buvo rastos didžiulės lokio pėdos. Panevėžio rajono aplinkos inspektorius R. Rudzevičius nenorėjo tikėti tokiu girininko V. Šiušio pranešimu. Dabar visus įtikino brakonieriaus nušautas ir miške paliktas dviejų metrų ilgio rudasis lokys, pusantro šimto kilogramų svėręs patinas. Lig šiol buvo remiamasi biologo prof. dr. Tado Ivanausko (1882-1970) paskelbtais duomenimis, kad paskutinis Lietuvoje gyvenęs rudasis lokys buvo nušautas 1883 m. Gudų girioje. Spėjama, kad dabartinis brakonieriaus greit nušautas svečias Lietuvon buvo atklydęs iš Estijos miškų. Latvijoje, kaip ir Lietuvoje, lokiai nuolatos jau negyvena. Užklystančių dar pasitaiko. Felikso Žemulio pranešimu "Lietuvos ryte", prieš 30 metų vienas lokys buvo nušautas Biržų rajone, o lokio pėdos pernai buvo pastebėtos Rokiškio rajono miškuose.

DIDINS BAUSMES VEDLIAMS

Pabradės užsieniečių registravimo centre vėl buvo iškilusios jau antrosios nelegalių ateivių riaušės. Pirmosios šį pavasarį buvo nukreiptos prieš registravimo centro stovyklos administraciją, o šįkart jau vasaros pradžioje jos iškilo dėl pačių atbėgėlių grupių vidinių nesutarimų. Tie nelegalūs atbėgėliai Lietuvai yra didelė finansinė našta. Jų skaičius pastoviai auga. Mat per Lietuvą jie bando pasiekti Lenkiją ir per jos ilgą sieną įsiveržti Vokietijon. Tokių bėglių sugrąžinimas į jų kilmės kraštus Azijoje Lietuvai yra per brangus. Už kiekvieno tokio atbėgėlio nuskraidinimą namo reikėtų mokėti po kelis tūkstančius litų. Praėjusiais metais jų buvo susilaukta pusantro tūstančio, o šiemet gal bus pasiekta poros tūkstančių. Lietuvos seimo valstybinio saugumo komitetas jau yra paruošęs Baudžiamojo kodekso pataisas tų nelegalių bėglių vedliams. Jas tik turi patvirtinti seimo nariai. Bausmė už nelegalaus migranto slėpimą ar jo pervedimą per Lietuvą bus padidinta iki dešimties metų kalėjime. Vedliams, pakartojantiems tokius nusikaltimus, bausmės galės būti padidintos iki penkiolikos metų. Numatytas net ir turto konfiskavimas.

GRAFO DOVANA PALANGAI

Tiškevičių rūmus Palangoje 1897-1902 m. pastatė grafas Feliksas Tiškevičius. Jo vienintelis gyvas įpėdinis yra sūnus Alfredas Tiškevičius, sulaukęs jau aštuoniasdešimt ketverių metų amžiaus, su žmona gyvenantis penkiasdešimt septintuosius metus Varšuvoje. Jo tėvo grafo Felikso rūmuose Palangoje dabar yra įsikūręs unikalus Lietuvos gintaro muziejus. Grafas Alfredas Tiškevičius dėl teisės į tėvo Felikso palikimą anksčiau lankėsi Palangoje ir tarėsi su atgimstančios Lietuvos vyriausybe. Jau tada jis sakėsi sutinkąs atsisakyti šių Lietuvai svarbių istorinių rūmų. Viešėdamas šią vasarą, jis pasirašė oficialų raštą, tėvo paliktus rūmus atiduodantį Palangai, ir buvo paskelbtas jos garbės piliečiu už tėvo nuopelnus bei savo paveldo dovaną. Burmistro Prano Žeimio pranešimu, Palangos savivaldybė nutarė sūnui grafui Alfredui bent šiek tiek atsilyginti padovanotu mediniu vasarnamiu, kuriame dabar yra Palangos civilinės metrikacijos skyrius. Esą ten bus vietos ir didesniam namui pasistatydinti. Grafas Alfredas Tiškevičius, Varšuvoj su žmona turintis tik kuklų dviejų kambarių butą, yra patenkintas tokia Palangos savivaldybės dovana. Palangon jis neplanuoja persikelti visam laikui. Tačiau norėtų turėti vietą, kurioje bent retkarčiais galėtų pagyventi vaikystės dienų prisiminimais. "Lietuvos ryto" atstovei Ingai Liutkevičienei grafas Alfredas Tiškevičius pasakojo: "Geriausiai jaučiuosi, kai nueinu į Palangos turgų ir išgirstu žemaitišką šnektą..."

ABITURIENTŲ SUSITIKIMAS

Įspūdingas buvo Linkuvoje šią vasarą po penkiasdešimt metų įvykęs vietinės gimnazijos 1947 m. laidos abiturientų susitikimas. Mišias už gyvus ir mirusius šios laidos auklėtinius bei jų mokytojus koncelebravo buvęs gimnazijos kapelionas kun. Laimutis Blynas ir kun. Kazimieras Juozas Šumskis, priklausantis tai abiturientų laidai. Tada kapinėse buvo aplankyti mirusių mokytojų ir buvusių tos laidos abiturientų kapai. Ypatingo dėmesio susilaukė buvusio abituriento Andriaus Žemaičio kapas. Mat jis yra žuvęs partizaninėje kovoje 1953 m. Linkuvos gimnazijai, dabar pavadintai vidurine mokykla, vadovauja Algis Dičpetris. Linkuva šiemet mini savo 500 metų sukaktį. Liepos 20 d. prie buvusio gimnazijos pastato buvo atidengta paminklinė lenta su joje įamžintomis 36 šio krašto knygnešių pavardėmis. Lentą atidengė dviejų knygnešių vaikaičiai – prof. Vytautas Landsbergis ir Benedikta Kriščiūnienė. Jų senelių – G. Landsbergio ir J. Žąsino – pavardės yra paminklinėje lentoje. **V. Kst.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited

šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

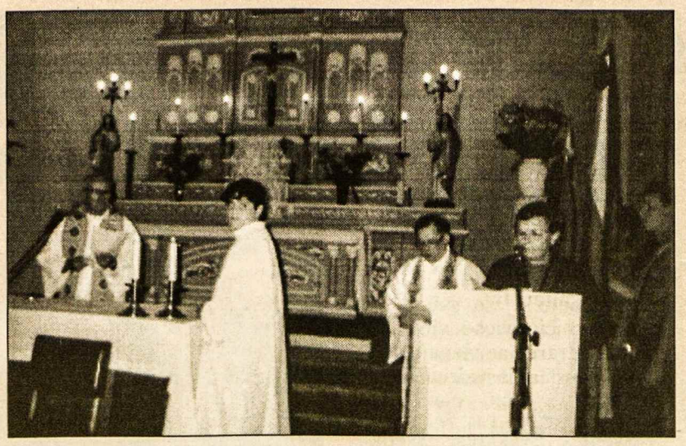

Brazilijos lietuviai Gedulo ir vilties dieną birželio 15 paminėjo Mišiomis Sao Paulo mieste. Pamokslą pasakė prel. J. ŠEŠKEVIČIUS (kairėje), buvęs lietuvių parapijos klebonas. Mišias koncelebravo kun. P. RUKŠYS, SDB, dabartinis lietuvių klebonas. Šalia jo – Lietuvos ir Brazilijos vėliavos

Hamilton, Ontario

A.a. ALBERTO REPČIO atminimui pagerbti, "Tėvynės sąjungai" aukojo: $25 – M. J. Gimžauskai; $20 – M. L. Paskai, F. Šopienė; $10 – V. P. Šidlauskai.

A. a. ALBERTO REPČIO atminimui pagerbti "Vaiko tėviškės namams" aukojo: $30 – E. Kronienė, p.p. Stabingiai; $25 – B. B. Venclovai; $20 – R. Bosienė, B. V. Vidugiris; $15 – B. Skvereckienė, p.p. Blekaičiai; $10 – R. Choromanskytė, p.p. Kalvaičiai, D. Švažienė. "Tremtinių grįžimo fondui" aukojo: $20 – V. J. Pilkauskai. Aukas surinko ir už jas dėkojo KLK moterų dr-jos Hamiltono skyrius. **E.K.**

Delhi – Tillsonburg, Ont..

PAGERBDAMI a.a. GEDIMINĄ RUGIENĮ, "Tėvynės s-gos" narį, mirusį 1997 m. liepos 29 d., jo atminimui Vytauto Landsbergio prezidentiniams rinkimams remti aukojo: $100 – E. Rugienienė, Tillsonburgo šauliai; $50 – A. Augustinavičius, A. Klemkienė, A. K. Ratavičiai; $30 – Z. P. Augaičiai; $20 – M. Povilaitienė, V. Jakubickienė, S. Vilimienė, A. Aleliūnienė, J. Mačiulis, J. Jocas, P. Vežauskas, J. Jurėnas, E. ir J. sūnus Gudinskai, G. A. Senkai. Iš viso $650. **Šv. Kazimiero lietuvių parapijai:** $20 – P. Lapienis, V. B. Cvirkos, D. M. Norkai, B. Lukošienė, P. Pargauskas; $10 – A. Žebertavičius, M. Obelėnienė, E. Strodomskienė, M. Sutkaitienė, D. Vindašienė, J. Vieraitis. Iš viso $160. **Sibiro tremtinių grįžimo fondui:** $20 – A. Žebertavičius, J. Mačiulis, P. Kanopa, O. Čeikienė, P. Pargauskas, B. J. Lukšiai, J. Vieraitis, E. Gudinskienė ir sūnus Jonas, E. K. Gudinskai, J. L. Ulbinai; $30 – A. Usvaltas, L. J. Vitai. Iš viso $280. **"Tėviškės žiburiams":** $20 – J. Jurėnas; $10 – O. Lingaitienė. Iš viso $30. **Lietuvos vaikų namams:** $20 – J. Jurėnas, P. Lukošius. Iš viso $40. Aukotojams nuoširdus ačiū. **J. Vitas**

Sault Ste. Marie, Ont.

A.a. VYTAUTAS SKARŽINSKAS mirė 1997 m. liepos 25 d., sulaukęs 77 metų amžiaus. Velionis buvo pašarvotas O'Sullivan-Donnelly laidotuvių namuose. Palaidotas liepos 29 d. po gedulinių Mišių iš St. Jerome's šventovės, Holy Sepulchre kapinėse. Atsisveikinti ir palydėti į kapines susirinko daug žmonių, daugiausia jaunimo, kurie po laidotuvių buvo pakviesti į Riuniti valgyklą pietums.

Liūdesyje liko žmona Aleksandra, du sūnūs ir trys dukterys su šeimomis bei kiti giminės.

Velionis buvo paslaugus ir savo darbu daug prisidėjo prie lietuviškos veiklos. Daug metų dirbo įvairiose pareigose apylinkės valdyboje ir žūklautojų-medžiotojų klube "Briedis". Gerai materialiai įsikūręs, stipriai aukomis rėmė fondus bei įvairias lietuviškas organizacijas. Ontario daugiakultūrių reikalų ir pilietybės ministerijos buvo apdovanotas dviem žymenimis bei garbės pažymėjimais už savanorišką darbą ir veiklą lietuvių bendruomenėje. Sault Ste. Marie mieste velionis išgyveno 49 metus. Dirbo plieno įmonėje mechaniku, turėjo ūkį, kuriame ūkininkavo. Paskutinius 16 metų džiaugėsi pensininko gyvenimu, kol širdies liga šį suvalkietį ūkininką iš Marijampolės užmigdė amžinai.

Ilsėkis ramybėje, mielas Vytautai, užbaigęs šią žemės kelionę! **V.V.**

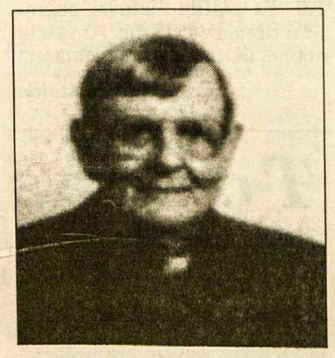

Kun. JUOZAS V. KLUONIUS, atšventęs 50 metų kunigystės sukaktį

Detroit, Michigan

KUNIGYSTĖS SUKAKTIS. Š. m. liepos 20 d. Šv. Antano parapija Detroite surengė kun. Juozo-Vytauto Kluoniaus 50 metų kunigystės sukakties minėjimą. Sukaktuvininkas gimė 1922 m. gegužės 1 d. Gelgaudiškyje; mokėsi Šakių ir Jurbarko gimnazijose, Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Pasitraukęs Vokietijon įstojo Eichstaett'o kunigų seminarijon ir ją baigęs įšventintas kunigu 1947 m. rugpjūčio 15 d.

Detroitan atvyko 1949 m. pavasarį. Pirmas Mišias Amerikoje atnašavo Šv. Antano parapijoje ir dvejus metus ir 3 mėnesius darbavosi šioje parapijoje kunigo svečio teisėmis. Daug darbavosi naujų ateivių įkurdinimui, – įsteigė pereinamąją prieglaudą, surasdavo šimtus darbo ir buto garantijų.

Nuo 1951 iki 1952 m. gyveno Romoje ir studijavo Laterano universitete. Grįžo į Michigan valstiją ir visą laiką dirbo amerikiečių parapijose, iš kur pensijon išėjo 1992 m.

Kun. Kluonius yra vienas iš 19 Eichstaett'o lietuvių seminaristų, gavusių kunigystės šventinimus. Iš Vilkaviškio vyskupijos tokių buvo septynetas. Nesurasi žinių apie jį Lietuvių enciklopedijoje, bet jis yra aprašytas Stasio Garliausko dviejuose Šv. Antano parapijos leidiniuose 1970 m. ir 1995 m.

Sukaktuvines Mišias atnašavo kartu su Šv. Antano parapijos klebonu kun. Alfonsu Babonu, ankstyvesniu klebonu W. Stanevičium. Parapijos choras, vadovaujamas muziko Stasio Sližio, giedojo iškilmingas Mišias. Sukaktuvininkas laikė Mišias gal tik ketvirtą kartą lietuvių kalba. Kai dirbo su lietuviais, Mišios buvo laikomos lotynų kalba. Jis susijaudino tardamas amžiną atilsį savo mirusiems tėvams Marijonai ir Juozui Kluoniams ir močiutei Barborai Kluonienei.

Savo kalboje kun. Kluonius pranešė, jog šiais metais jo kunigystės sukaktis jau paminėta Gelgaudiškyje, kur prie jo tėvų sodybos pastatytas kryžius ir kurį jis pašventino. Dalyvavo dar du kunigai – Jonas Tamulis ir mons. Alfonsas Svarinskas.

Į iškilmingus pietus susirinko pilna salė tautiečių. Programai vadovavo Algis Zaparackas. Prie garbės stalo sėdėjo kunigai – Kluonius, Babonas, Kriščiūnevičius, pasauliečiai – Natalija ir Stasys Sližiai, Jolanta Zaparackienė. Žodžiu sveikino ateitininkų vardu Pranas Zaranka, skautų – Jūratė Pečiūrienė, šaulių – Mykolas Abarius. Iš popiežiaus gautas pasveikinimas. Programa baigta bendru dainavimu.

Neapsiriko Lietuvoje žmonės, statydami ąžuolinį kryžių, pagerbdami kun. J. V. Kluonių. Jis tokiu lietuvišku ąžuolu buvo per visą savo gyvenimą. **Saulius Šimoliūnas**

KĘSTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas ***Kęstutis Keparutis***

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

Ottawa, Ontario

A. a. TOMAS ŠIURNA, 96 m. amžiaus, iškeliavo amžinybėn 1997 m. liepos 12 d., praleidęs paskutinius 5 metus slaugos namuose Otavoje. Gimė 1901 m. kovo 7 d. Rimiškių vienkiemyje, Smilgių valsčiuje, Panevėžio apskr. Paliko keturis sūnus: Tomą, Joną, Liną ir Bruno, kurie su šeimomis dabar gyvena įvairiose Ontario provincijos vietovėse.

Velionis iš profesijos buvo karininkas ir inžinierius-matininkas. Baigęs specialų topografijos kursą, buvo įjungtas į Lietuvos kariuomenės inžinierių korpusą majoro laipsniu. Be to, jis dar gilino studijas Berlyno universiteto technikume ir "Zeiss" firmoje Jenoje.

Lietuvoje jis keletą metų darbavosi geodeziniame ir topografiniame matininkų biure, kurio paskirtis buvo ruošti žemės paviršiaus planus ir daryti žemėlapius. Velionis, nustatant 1939 m. ribas tarp Lenkijos ir Lietuvos, dalyvavo pastarosios ekspertų komisijoje.

Nesvetimas jam buvo ir akademinis darbas. Buvo kviečiamas asistentu į VD universitetą padėti geodezijos profesoriui su specialiais kursais.

Vokiečių okupacijos metais buvo iškeltas į Vokietiją dirbti savo profesijoje. Okupavus Lietuvą Sov. Sąjungai, jis pasiliko Vokietijoje ir kurį laiką dėstė matematiką lietuvių gimnazijoje.

1948 m. atvyko su visa savo šeima į Kanadą, Tillsonburg, Ont., dirbti ūkyje. Po vienerių metų įsijungė į Ontario inžinierių draugiją ir Kanados matininkų institutą. Gyvendamas Kanados sostinėje Otavoje, ir besidarbuodamas savo mokslo srityje, jis parašė du labai svarbius straipsnius į "The Canadian Surveyor" žiniaraštį: 1. "Adjustment of a chain of triangles between two fixed sides. Method of plane angles", October 1956, ir 2. "Simple adjustment of survey figures", January 1958. Be to, jis mokėjo labai gerai rusų kalbą ir dažnai ėjo vertėjo pareigas susitikimuose su rusų mokslininkais Kanadoje.

Velionis Tomas, kol sveikata leido, buvo aktyvus ir lietuviškame bendruomenės gyvenime. Keletą kartų, kaip buvęs Lietuvos karininkas, neatsisakė būti prelegentu kariuomenės šventės minėjimuose. Lietuviška dvasia, Tėvynės meilė ir gimtoji kalba niekuomet nebuvo užmiršta.

Visas laidojimo apeigas atliko mūsų kapelionas kun. dr. V. Skilandžiūnas. Laidotuvių namuose į Rožinio maldas susirinko daug žmonių, ir ne tik tautiečių, bet ir daug šeimos giminių, buvusių darbovietės bendradarbių ir šiaip artimų kaimynų bei pažįstamų. Kitos dienos rytą, po kunigo atskaitytų išlydėjimo maldų koplyčioje, vienas iš velionies sūnų, Bruno, pasakė atsisveikinimo kalbą, išryškindamas kai kuriuos svarbesnius savo a.a. tėvelio gyvenimo bruožus. Po to visų dalyvių buvo palydėtas į Pinecrest kapinių krematoriumą. Po sukalbėtų maldų prie karsto, sūnus Linas, kuris gyvena Otavoje, pakvietė visus laidotuvių dalyvius į savo namus užkandžiams. Šeimos pageidavimu, šv. Mišios už a.a. Tomą bus atlaikytos per sekančias lietuviškas pamaldas. **Kor.**

A.a.TOMAS ŠIURNA, Lietuvos karininkas, miręs Otavoje 1997.VII.12

Windsor, Ont.

KLB WINDSORO APYLINKĖ RENGIA gegužinę rugsėjo 7, sekmadienį, tuoj po 10.30 v. pamaldų Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Bus galima papietauti, atsigaivinti įvairiais gėrimais ir išmėginti laimę turtingoje loterijoje. Windsoro apylinkės valdyba kviečia visus Windsoro ir apylinkių lietuvius kartu pabendrauti ir smagioje nuotaikoje praleisti popietę. **V. Tautkevičienė,** valdybos sekretorė

Paieškojimas

Ieškoma **Ona Trečiokienė,** gyvenusi St. Catharines, Ont. Turintieji žinių apie ją prašomi atsiliepti ir rašyti Agotai Brazaitienei, 25016 Hass, Dearborn Hts., MI 48127-3139, USA,

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Klivlando lietuviai Dievo Motinos parapijos salėje atsisveikino su Lietuvon grįžtančiu žymiuoju veikėju dr. Antanu Butkumi, į JAV ir į jų koloniją atvykusiu 1962 m. iš N. Zelandijos. Savo veikla jis pasižymėjo Lietuvių bendruomenėje ir pagalba Klivlandan atvykstantiems gydytojams iš Lietuvos. Jo dėka jiems buvo sudaryta proga tobulintis Klivlando klinikose. Jis daug padėjo Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutui Vilniuje, Kauno medicinos akademijai skaitytomis paskaitomis, nupirkta aparatūra. Atsisveikindami jis ir žmona dr. Birutė Butkuvienė būsimus svečius iš Klivlando kvietė apsilankyti pas juos Vilniuje.

Šakių apskrities klubas, tebeveikiantis Čikagoje, šiemet žada paminėti ilgos veiklos šešiasdešimtmetį. Didžioji jo narių dalis jau yra peržengusi amžiaus septyniasdešimtmetį. Ypač veiklus yra zanavykas Juozas Vasiukevičius, Šakių apskrities klubo sekretorius, su žmona Antanina. Jiedu stambia dolerių suma yra prisidėję prie Alicijos Rugytės redaguoto dvitomio veikalo "Zanavykija" išleidimo 1979 m.

Brazilija

Sao Paulo lietuviai specialiomis Mišiomis Šv. Juozapo šventovėje Vila Zelinoje birželio 29 d. prisiminė jų kapelionu palikto kun. Petro Rukšio, SDB, kunigystės trisdešimtmetį ir vardines. Po lietuviškų sukaktuvininko atnašautų Mišių jį pasveikino dabar jau mažumą tesudarantys lietuviai parapijiečiai. Šv. Juozapo parapiją įsteigė ir jos šventovę pastatė lietuviai, jau tapę tik mažuma tarp brazilų parapijiečių. Sukaktuvininkas kun. P. Rukšys, SDB, dėkodamas už sveikinimus lietuviškų Mišių dalyviams, skatino juos dalyvauti lietuviškose Mišiose kiekvieną sekmadienį, o toliau gyvenančius – bent kartą kiekvieną mėnesį. Lietuvių kapeliono kun. P. Rukšio pagerbtuvės buvo surengtos parapijai priklausančioje aklųjų brazilių prieglaudoje. "Mūsų Lietuvoje" nusiskundžiama, kad tas renginys per kažkokį nesusipratimą buvo priskirtas Joninėms, nors įvyko šv. Petro ir Povilo dieną. Prieglaudos valdybos pirm. yra kun. P. Rukšys. Tad jį pasveikino šio labdaros renginio organizatoriai ir rėmėjai. Tarp jų buvo ir nemažai lietuvių.

Klarisa Bacevičiūtė, gyvenanti Vokietijoje ir studijuojanti germanistiką, aplankė tėvus Sao Paule ir su jais atšventė savo senelės Marijos Lukoševičienės devyniasdešimtąjį gimtadienį. Sukaktuvininkė M. Lukoševičienė yra paskelbta "Mūsų Lietuvos" laikraštėlio liepos 15 d. laidos garbės leidėja.

Argentina

Susivienijimas lietuvių Argentinoje (SLA), šiemet minintis jau aštuoniasdešimt trečiąsias veiklos metines, birželio 22 d. surengė lietuviškų dainų ir fortepijono muzikos koncertą. Programą atliko vietinis sol. Antanas Slančiauskas, bosas, jam akompanavęs chorvedys Henrikas Urbonas ir iš Lietuvos atvykusi jaunoji pianistė Gabrielė Gylytė, muzikos studentė. Koncerto dalyviams ir programos atlikėjams padėkojo SLA valdybos pirm. Arnoldas Vezbickas.

Urugvajaus lietuvių tautinių šokių grupė "Ąžuolynas", iš Montevideo atvykęs į Argentinos sostinę Buenos Aires, liepos 19 d. dalyvavo Argentinos lietuvių SLA organizacijos metinėje šventėje. Argentinos lietuviams atstovavo Henriko Urbono atnaujintas choras. Mirusieji SLA nariai buvo prisiminti kun. Augustino Steigvilo, MIC, Aušros Vartų šventovėje atnašautomis Mišiomis. Tada jų dalyviai SLA mirusiuosius pavardėmis prisiminė prie lietuviško kryžiaus šventoriuje, dalyvaujant kun. A. Steigvilui, MIC, ir SLA pirm. A. Vezbickui.

Karaliaus Mindaugo karūnaciją Buenos Aires lietuviai po pamaldų Aušros Vartų šventovėje paminėjo šios parapijos salėje sugiedotu Lietuvos himnu. Trumpą žodį, skirtą šiam svarbiam istoriniam įvykiui, tarė inž. Algimantas Rastauskas, Lietuvos garbės konsulas Argentinai.

Pranas Kalibatas balandžio 29 d. mirė Argentinos sostinėje Buenos Aires, ten atvykęs 1929 m. iš Šarių kaimo dabartiniame Ukmergės rajone. Šeimos židinį buvo sukūręs su Julija Vildžiūniene, mirusia 1985 m. Jiedu užaugino sūnų Rikardą, su žmona Kristina gyvenantį Čikagoje. Velionis palaidotas balandžio 30 d. Flores kapinėse.

Vokietija

VLB Hiutenfeldo apylinkės 1977 m. valdybon buvo išrinkti ir ją sudarė: pirm. M. Šmitienė, vicepirm. V. Lemkė, sekr. R. Jankūnienė, ižd. A. Lepšys, narė R. Buivienė. Revizijos komisijon įsijungė Z. Kalesinskaitė ir A. Šiugždinis.

Vasario šešioliktosios gimnaziją gegužės pradžioje aplankė iš Lietuvos atvykęs populiarusis estrados sol. Stasys Povilaitis. Estrados veteranas savo populiariomis dainomis praturtino Lietuvių moterų klubo Romuvoje surengtą Motinos dienos minėjimą. Gimnazijoje jis viešėjo savaitę, vakaro laisvalaikius praleisdamas prie laužo su moksleiviais ir mokytojais. **V. Kst.**

Century 21 **OFFORD REALTY LTD.**

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į *Angelę Šalvaitytę, B.A.,*

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

***Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose* –**

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.75%	Asmenines nuo	6.25%
santaupas	2.25%	nekiln. turto 1 m.	5.60%
kasd. pal. taupymo sąsk.	1.50%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	2.50%	*Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu*	
180 dienų indėlius	2.75%		
1 m. term. indėlius	3.25%		
2 m. term. indėlius	4.00%		
3 m. term. indėlius	4.25%		
4 m. term. indėlius	4.75%		
5 m. term. indėlius	5.25%		
RRSP ir RRIF (Variable)	2.50%		
1 m. ind.	3.25%		
2 m. ind.	4.00%		
3 m. ind.	4.25%		
4 m. ind.	4.75%		
5 m. ind.	5.25%		

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ

INTERAC KORTELĖ

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS,** M.D., D.CH.

- ► KULNO SKAUSMAI
- ► PĖDOS SKAUSMAI
- ► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ► ĮAUGĘ NAGAI
- ► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŪS ĮRANKIAI

PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

⊠ **ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176**
⊠ **HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541**
⊠ **HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944**

PLB IX-tojo seimo atstovai 1997 m. liepos 7 d. aplankė Punsko lietuvius. Viršutinėje nuotraukoje – Punsko dainos vienetas "Gimtinė", pasirodęs sutiktuvių koncerte; apačioje – KAZIMIERAS BARANAUSKAS, Punsko valsčiaus viršaitis (centre), sutiko seimo atstovus ir svečius, atvykusius iš Vilniaus Nuotrs. R. Jonaitienės

Viena diena pas Seinijos lietuvius

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo atstovai, ištisą savaitę posėdžiavę Vilniuje, aplankė Punsko - Seinų lietuvius ir grįžo su labai maloniais įspūdžiais

R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Liepos 7 d., po vienos dienos pertraukos Valstybės dienos-Mindaugo karūnavimo šventės iškilmėms, IX PLB seimo atstovai iš pat ryto susirinko prie Lietuvos seimo rūmų, sulipo į tris autobusus ir išvyko į Lenkiją. Apsaugai lydėjo policija. Dėl pavėluoto išvykimo ir ilgo tikrinimo prie Lenkijos sienos, Punskas buvo pasiektas kiek vėliau negu tikėtasi, teko keisti numatytą programą.

Prie Punsko gimnazijos svečius pro juostų "vartus" praleido gražus būrys tautiniais drabužiais apsirengusių lietuvių, o buvusį PLB pirmininką Bronių Nainį lietuvaitės sutiko su duona ir druska. Trumpą sveikinimo žodį Punsko apylinkės valdybos vardu tarė K. Baranauskas ir Lenkijos LB pirmininkas S. Paransevičius. PLB vicepirmininkė švietimo reikalams Milda Lenkauskienė įteikė Raimundo Grigaliūno fondo rašinių konkurso dalyviams knygas, kuriose išspausdinti visi jų rašiniai. Papietavę gimnazijos patalpose, atstovai vėl sulipo į autobusus, kurie vežiojo po Punsko ir Seinų apylinkes. Buvo apžiūrėta keletas stambesnių lietuviškų ūkių, gražių paminklų.

Seinuose, lankydami restauruojamą baziliką, užsienio lietuvių atstovai matė koplyčią, kurioje palaidoti vysk. Antano Baranausko palaikai, ir marmorinę lentą su lietuvišku įrašu, kuri dažnai randama nuplėšta nuo sienos, bet neliečiama lenkiškoji jos dalis. PLB seimo vardu B. Nainys padėjo puokštę gėlių prie užtvertos koplyčios grotų, kvietė visus sugiedoti "Marija, Marija". Vėsioje bazilikoje buvo malonu ir gaivu pasėdėti, paklausyti jaunų lietuvaičių eilėraščių ir dainų, kartu sugiedoti "Kristau, pasaulio valdove".

Seinų kapinėse PLB seimo atstovai aplankė Lietuvos savanorių kapus, padėjo gėlių pagerbdami jų atminimą. Taip pat buvo sustota prie dar nebaigto statyti Lietuvių kultūros centro Seinuose.

Grįžę į gimnazijos patalpas Punske, atstovai išklausė Lenkijos LB pirmininko S. Paransevičiaus pranešimo apie lietuvišką švietimą. "Aušros" leidyklos direktorius R. Vitkauskas papasakojo apie leidybinį darbą ir naujausius leidinius bei sėkmingą lietuvių kaimo veiklą. Jaunimo sąjungos Darius Nevulis apibūdino LJS veiklą, suminėjo įvairius praėjusių metų renginius, pvz. Suvalkų krašto jaunimo susitikimą, Vaikų šokių šventę, Estradinės muzikos festivalį.

Puikų, spalvingą ir įvairų koncertą svečiams atliko net septyni vietiniai ansambliai: choras "Dzūkija", vyresniųjų "Gimtinė", jaunimo "Alna", Dusnyčios etnografinis ansamblis, kaimo kapela "Klumpė", "Šalcinėlis" ir šokių grupė "Jotva". Programai gražiai vadovavo Danutė Burauskaitė. Po visų seimo posėdžių pavargę atstovai atsigavo pamatę ansamblių entuziastingai ir dailiai atliktas dainas bei šokius.

Prieš grįždami į autobusus kelionei atgal į Vilnių, atstovai, kapelai grojant, smagiai užkandžiavo, šeimininkų iškviesti susigundė dar ir pašokti. Buvo gaila atsisveikinti, nes būtume galėję dar daug ką pamatyti, daug kuo pasidžiaugti, kaip naujasis PLB pirmininkas V. Kamantas teigė, ir pasimokyti iš Seinų-Punsko lietuvių. Liko labai malonus, šiltas įspūdis ir itin svarbus ryšių užmezgimas bei tiesioginė patirtis krašto, apie kurį daugelis buvo girdėję, bet savo akim nematę.

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. **416 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Studento nuotykiai Norvegijoje

Rašo lietuvis studentas, Norvegijos valdžios stipendininkas, studijuojantis Oslo universitete, anksčiau mokęsis Vilniaus universiteto teisės fakultete

Rašau iš telekomunikacijų pastato, kur teisės fakulteto pastatas irgi turi kelis aukštus. Ateinu čia gana dažnai pasinaudoti kompiuteriu. Turiu savo e-pašto dėžutę, iš kurios net ir faksus per universiteto fakso aparatą galiu siuntinėti. Tai labai patogu. Namo dabar dažniausiai ne laiškus, o faksus siuntinėju. Į šį pastatą turiu leidimą įeiti kiaurą parą.

Šiandien mano pirma laisva diena. Miegojau ištisą naktį. Tai tikra palaima – atsiguli vakare ir miegi kiaurą naktį iki pat ryto. Niekada anksčiau apie tai net nebūčiau pagalvojęs. Paaiškinsiu: po to, kai baigiau egzaminus gegužės vidury, nešioju laikraščius. Turiu kas naktį po du maršrutus po dvi valandas ir po du maršrutus kiekvieną sekmadienį. Į darbą išeinu prieš dvi. Sėdu ant dviračio ir leidžiuosi nuo savo kalvos žemyn į centrą. Pirmas maršrutas prasideda 2 v.r. ir pabaigti reikia iki 4 v.r. Antrasis – nuo 4 iki 6 v.r. Laikraščius reikia pabaigti nešioti iki šešių, bet kartais vėluoja juos atvežti, tai užtrunku ir iki spetintos. Rytą grįžtu pradėjus važinėti "T-bane" (vietinis traukinukas). Grįžęs krentu į lovą ir miegu iki pietų. Tačiau ne visada galiu ilgai miegoti, vis atsiranda reikalų mieste, pastoviai vaikščioju į biblioteką, nes noriu surinkti medžiagą diplominiam darbui, kurį rašysiu grįžęs į Vilnių, o vasarą viskas veikia tik iki 15 v., todėl persimiegoti nebūna laiko.

Guliu dabar ir grožiuosi apžėlusiais kalnais, kuriuos dar labiau paspalvina nuo lengvų debesėlių krentantys šešėliai. Esu čia, nes man "pasisekė" – pradėjo skaudėti gerklę ir gomurį. Jausmas toks, lyg protinis dantis dygtų, tačiau man jau visi išlindę. Tikriausiai kažkokia infekcija įsimetė, todėl nusprendžiau pasiimti kelias laisvas dienas. Norvegijoj, kaip tikriausiai ir daug kur, jei susergi, galima 3 laisvas dienas pasiimti ir be gydytojo pažymos, sako, už jas ir atlyginimą moka. Lietuvoje to nėra. Jei negali ateiti į darbą, būtinai turi kreiptis į gydytoją ir prašyti pažymos. Taigi paryškinęs savo sveikatos būklę aštresnėmis spalvomis pasiėmiau tris laisvas naktis. Tikiuosi per jas pasveikti ir pailsėti. Darbo sutartį turiu iki rugpjūčio pirmos, taigi, nedaug jau ir beliko.

Trečiadienį turėju nemalonų įvykį. Kartais prieš darbą nusileidžiu dviračiu į centrą anksčiau ir ateinu čia prie kompiuterio, kur parašau laiškus e-paštu, paskaitau Internete BNS naujienas iš Lietuvos ir kt. Taip padariau ir trečiadienio naktį. Visos durys šiame telekomunikacijų pastate atsidaro perbraukus magnetinę kortelę ir surinkus reikiamą kodą, todėl galiu vaikščioti po kompiuterių klases ir biblioteką bet kuriuo paros metu. Porą valandų pamaigęs kompiuterį, išėjau į lauką važiuoti į darbą. Pirmasis mano maršrutas prasideda maždaug 10 min. dviračiu nuo čia. Tačiau dviračio, kur buvau jį prirakinęs, nebebuvo. Nušvilpė šunsukiai. Į darbą teko kulniuoti pėsčiomis. Jau ruošiausi parduoti jį, gerai, kad netvarkiau, nevaliau prieš parduodamas. Kaimynas Patricijus keltuve išgirdęs apie mano nesėkmę, kaip visada, pirmiausia pasakė "Oh, it's terrible", o po to pridūrė, kad jam yra nušvilpę du motociklus ir kad beveik iš kiekvieno jo tautiečio (ganiečių čia nemažiau kaip norvegų), dirbančio "Aftenpostene", yra pavogę po dviratį, todėl dabar anie vos gyvus, barškančius dviračius naudoja. Likusias kelias savaites teks skolintu važinėti.

Tas pats Patricijus yra paskolinęs man puikų, 25 inčų įstrižainės televizorių. Žiūrėjau Europos krepšinio rungtynių. Gaila, "Eurosportas" tik vienas rungtynes su lietuviais terodė. Aš labiausiai už Adomaitį ir Timinską rinktinėje sergu, nes jie abu yra mano metų ir kartu vaikų rinktinės stovyklose kelis kartus esame buvę. Džiaugiuosi, kad rinktinės treneriu tapo Kazlauskas. Tikiuosi, kad po kelių metų lietuviai gerokai sustiprės. Mes, visa lietuvių studentų grupė buvom susirinkę kartu šitų varžybų žiūrėti. Jugoslavai šį kartą laimėjo užtarnautai.

Po to prie ežero kepėme dešreles, jugoslavų žaidėjų vardais jas pakrikštiję, o vakare ėjome į universiteto vasaros mokyklos atidarymo šventę. Ten, garsiai šūkaliojom, jugoslavus kviesdami atsiliepti (sakėm, jei nedaug bus, "ausų duosim, jei daug ir stiprūs, su pergale pasveikinsim), bet nė vienas neprisipažino. **Giedrius**

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Statys tiltą Lenkijoje

Po žiauraus potvynio Lenkijoje Lietuvos vyriausybė paskyrė pusę milijono litų kaimyninio krašto atstatymui. Numatyta pastatyti vieną iš potvynio sugriautų tiltų Tarnovo vaivadijoje, skelbia "Lietuvos aidas" (nr. 149). Už Lietuvos pinigus iki metų pabaigos bus pastatytas 12 metrų ilgio autotransporto tiltas, kurio statybai gal teks pridėti dar 300,000 litų iš Lietuvos kelių fondo.

Lietuvoje jau surinkta apie 300,000 litų per lenkiškos radijo stoties vajų "Lietuvos žmonės - nukentėjusiems potvynio metu Lenkijoje".

Draudimas Lietuvoje

BNS skelbia, kad didžiausia Lietuvos draudimo bendrovė "Lietuvos draudimas" šiais metais jau padarė 5.7 mln. litų pelno, per pirmąjį metų pusmetį surinkusi 65.5 mln. litų draudimo įmokų. Įsigyta bendrovė "Draudimo fondas" perregistruota į "Lietuvos draudimo gyvybės draudimą", o numatoma įsigyti ir bendrovę "Vaidra", kuri imsis kreditų draudimu. Pagal Lietuvos draudimo įstatymą, ta pati draudimo bendrovė nuo rugpjūčio 1 d. negali kartu vykdyti gyvybės, negyvybės ir kredito draudimų. **RSJ**

Venezuelos ambasadorius Brazilijai dr. MILOS ALCALAY sveikinasi su Lietuvos ambasados patarėja dr. HILDA GRIŠKEVIČIENE Caracas mieste. Dešinėje – UNDA DAMBRAVIENĖ, kairėje – pirmasis sekretorius ARVYDAS NAUJOKAITIS

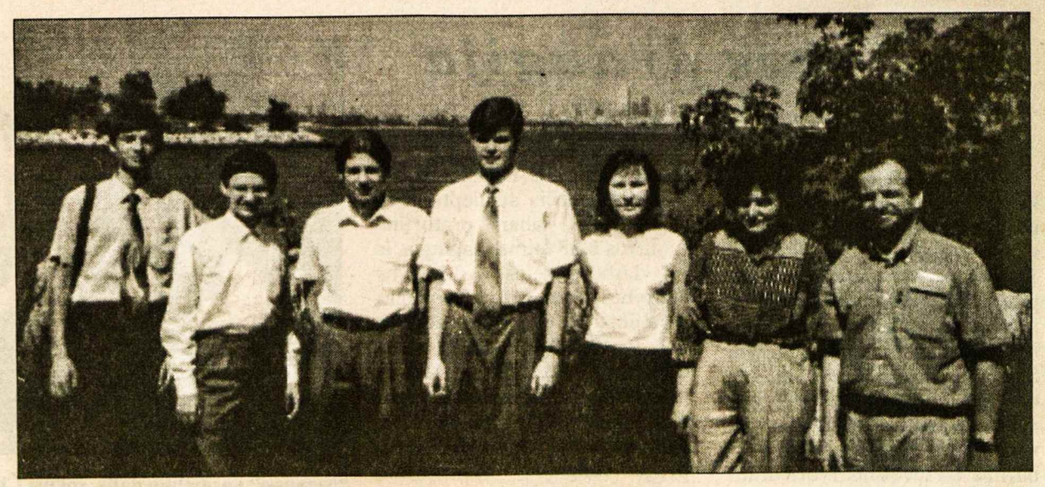

Lietuvos jaunųjų fizikų grupė, dalyvavusi tarptautinėje olimpiadoje Sudburyje, Ont. 1997m. Iš kairės į dešinę: Ramūnas Augulis (bronzos medalio laimėtojas), Vidas Pažūsis (bronzos medalio laimėtojas), Andrius Jurkonis, Marius Mikučionis (gavęs pagyrimo raštą), Jūratė Butkutė, Danutė Aleksienė (mokytoja, vadovė), Edmundas Kuokštis (Vilniaus universiteto profesorius, vadovas) Nuotr. G. Tumosos

Tarptautinės gamtininkų olimpiados

Jaunieji Lietuvos fizikai tarptautinėje olimpiadoje Kanadoje

EDMUNDAS KUOKŠTIS,
Vilniaus universiteto profesorius

Moksleivių olimpiados – vienas įdomiausių renginių į intelektualinę veiklą linkusiems moksleiviams. Populiariausios yra matematikos, fizikos, chemijos, o pastaraisiais metais – ir informatikos olimpiados. Šiemet Kanadoje vyko net dvi tokios tarptautinės olimpiados – iš viso pasaulio Montrealyje rinkosi jaunieji chemikai, o liepos 13-21 d.d. jaunieji fizikai varžėsi Sudbury, Ontario provincijoje. Tai jau 28-oji tarptautinė fizikos olimpiada. Paprastai į šias intelekto varžybas susirenka komandos iš daugiau kaip 50 šalių. Šiemet į Kanadą atvyko 58 šalių delegacijos. Šalies komandą sudaro 5 moksleiviai, juos lydi du vadovai, kurie dalyvauja užduočių aptarime, išverčia uždavinių sąlygas moksleiviams į gimtąją kalbą.

Kaip šiuose renginiuose atrodo Lietuva? Čia derėtų prisiminti šiek tiek istorijos. Lietuvoje dalykinės olimpiados pradėtos organizuoti žymiai anksčiau už tarptautines ir už buvusios Sovietų Sąjungos olimpiadas. Pirmąją Lietuvos jaunųjų fizikų olimpiadą 1953 m. Vilniuje surengė dabar jau mus palikę Lietuvos fizikos patriarchai – akademikas Povilas Brazdžiūnas, profesoriai Henrikas Fordonričius ir Henrikas Jonaitis. Šios šviesios asmenybės gerai suvokė, kad tautos ateitis priklauso nuo gabiausios jos dalies, todėl būtina puoselėti, lavinti jaunimą, diegti jam amžinas mokslo vertybes, kurios dėl savo objektyvaus mokslinio turinio nepriklauso nuo ideologijų, partijų ar kitų politinių ir laikinų idėjų.

Taigi šiemet turėjome jau 45-ąją Lietuvos jaunųjų fizikų olimpiadą, kurios paskutinysis ratas buvo surengtas Panevėžyje balandžio mėnesį. Olimpiados Lietuvoje vyksta trimis tarpsniais: pradžioje mokyklose, po to rajonuose ir miestuose, o galiausiai atrinkti gabiausi moksleiviai susirenka į trečiąjį ratą. Moksleiviai dabar varžosi 4-ose savo klasių grupėse. Jų varžybos susideda iš dviejų dalių – teorinės ir eksperimentinės. Teorinėje dalyje sprendžiami uždaviniai, kurie paprastai savo sunkumu prilygsta fiziki-niams universiteto kursams. Kartais tiesiog stulbina jaunuolių nuovoka ir sugebėjimas susidoroti su šiomis sudėtingomis užduotimis, kurių sprendimui reikalinga ir aukštoji matematika, ir subtilūs fizikos kurso klausimai. Eksperimentinės dalies metu moksleiviai eksperimentuoja – turi sugalvoti, teoriškai pagrįsti ir galiausiai išmatuoti eksperimentiškai tą ar kitą fizikinį dydį, ištirti reiškinį.

Lietuva, kaip atskira komanda, pradėjo dalyvauti tarptautinėse olimpiadose dar tik prasidėjus Atgimimui, nors anksčiau vienas-kitas išties ypatingai gabus moksleivis buvo patekęs į Sovietų Sąjungos rinktinę. Taigi Lietuvos kaip nepriklausomos valstybės komanda vyko jau 1989 m. į Lenkiją, vėliau mūsų atstovų keliai driekėsi į Suomiją, JAV, Kiniją, Australiją ir Norvegiją.

Kokie mūsų laimėjimai tarptautinėje arenoje? Mes nenusileidžiame daugeliui galingųjų valstybių, skandinavams ir Vakarų šalims, bet pačių aukščiausių apdovanojimų dar nesame gavę. Esame iškovoję ir bronzos medalių, ir garbės raštų. Tikėkimės, kad įspūdingiausios pergalės dar prieš akis, tačiau mūsų jaunuolių galimybė išvysti kitus kraštus, užmegzti ryšį su bendraamžiais – tai, ko gero, svarbiausios vertybės, parvežamos iš šių renginių.

Kiekvienais metais šių kelionių organizatoriams tenka spręsti nemenkas finansines problemas. Iki šiol, kaip ir šiais metais, kelionės išlaidas apmokėdavo Lietuvos Mokslo ir švietimo ministerija. Šiemet mes labai dėkingi Kanados lietuviams, padėjusiems mūsų moksleiviams praleisti keletą įspūdingų dienų Ontario provincijoje ir Toronte. Šiemetinė mūsų komanda – tai 5 geriausi Lietuvos moksleiviai fizikai: Ramūnas Augulis iš Kauno, 18 metų; Vidas Pažusis iš Širvintų, 16 metų; Marius Mikučionis iš Vilniaus, 18 metų; Andrius Jurkonis iš Mažeikių, 18 metų; Jūratė Butkutė iš Pabiržės, 16 metų. Komandos vadovai – fizikos mokytoja Danutė Aleksienė iš Vilniaus ir Vilniaus universiteto fizikos profesorius Edmundas Kuokštis.

Tokiems renginiams, kaip tarptautinės olimpiados, mes pakankamai kruopščiai ruošiamės. Apskritai, šiuo metu švietimo reikalai Lietuvoje turi daug problemų – tai sudėtinga atskira ir skausminga tiksliųjų ir gamtos mokslų tema, bet paskutiniaisiais metais kyla naujos ir teikiančios vilčių galimybės. Lietuvoje yra jau prakutusių verslo žmonių, suprantančių, kad valstybės ateitis (o tai gamyba, verslas, kultūra, pagaliau visas visuomenės pilnakraujis gyvenimas) priklauso nuo pagrindinių žinių, išsilavinimo, intelekto. Štai buvęs fizikos mokytojas, savo laiku išauginęs ne vieną olimpiadų prizininką, o dabar verslininkas Petras Jonušas sugalvojo ir pagrindinai savo lėšomis įsteigė Fizikos Olimpo mokyklą, kurioje gabiausi olimpiečiai fizikai gali gilinti fizikos žinias. Tai visai naujo tipo mokykla, kurioje dirba geriausi Vilniaus universiteto, Pedagoginio universiteto ir kitų mokslo įstaigų dėstytojai bei profesoriai. Ši mokykla savo veikla vienija gabiausią jaunimą. Čia nėra svarbiausias dalykas, kad moksleiviai toliau pasirinktų fiziko profesionalo kelią. Praktika rodo, kad jaunystėje sukauptos fizikos žinios (o ypač gamtos ir tiksliųjų mokslų) visada ras pritaikymą ateities veikloje. Mokslas, žinios, išsilavinę piliečiai, palaikantys ryšį su pasaulio intelektualais – tai stiprios ir vertos pagarbos šalies būtinybė.

Birštono Tremtinių ir partizanų choras "Pušelė" IV-oje tremties dainų ir poezijos šventėje Klaipėdoje prie Marijos Taikos Karalienės šventovės 1997 m. Pirmoje eilėje iš dešinės pirmoji – choro vadovė ONUTĖ KURAPKIENĖ, antroji antroje eilėje – aukštaičių partizanė GENUTĖ RAILAITĖ-RADVILIENĖ-MILDA, trečiosios eilės viduryje Suvalkijos partizanas POVILAS POUZAS-ŽVEJAS – antrąkart kalėjęs už "Katalikų Bažnyčios kronikos" spausdinimą Nuotr. A. Garmutės.

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA !

Blaivybės draugija kviečia atsiliepti

1997 m. spalio 11 d. sukanka 60 metų, kai Kaune buvo įsteigta (1937 m.) Lietuvos blaivinimo sąjunga, veikusi iki 1940-ųjų vidurvasario, kai okupacinės bolševikų valdžios, kaip ir daugelis to meto visuomeninių organizacijų, buvo uždaryta. Sąjunga savo veiklą vėl atgaivino 1941-ųjų rudenį, bet dėl įvairių okupacinių suvaržymų jos veikla buvo gerokai ribota. Dabartinė Lietuvos blaivybės draugija BALTŲ AINIAI (įsteigta 1989 m.) yra Lietuvos blaivinimo sąjungos tradicijų ir teisių perėmėja bei tęsėja. Todėl ruošiamės ateinantį rudenį (lapkričio) paminėti tą sukaktį.

Vienu veikliausių naujojo blaivininkų sąjūdžio organizatorių, o vėliau ir Lietuvos blaivinimo sąjungos pirmininku, buvo prof. Juozas Bagdonas (1866-1956, Cleveland, Ohio), žymus lietuvių visuomenės veikėjas, varpininkas, laikraštininkas, publicistas ir gydytojas. 1938 m. vasario mėn. Kaune buvo sušauktas pirmasis Lietuvos blaivinimo sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas. Lietuvos respublikos prezidentas Antanas Smetona sutiko būti sąjungos globėju. Sąjunga 1937-1938 m. leido laikraštį BLAIVIOJI LIETUVA, o nuo 1938 m. gegužės mėn. – laikraštį BLAIVYBĖ IR SVEIKATA.

Manome, kad, įveikę nelengvus prabėgusio gyvenimo dešimtmečius, svetimųjų okupacijas ir prievartą, tremtį, dar išliko garbaus amžiaus sulaukusių Lietuvos blaivinimo sąjungos narių. Visus juos Lietuvos blaivybės draugija BALTŲ AINIAI maloniai kviečia atsiliepti. Jūsų atsiminimai labai praturtins Lietuvos blaivinimo sąjungos ir jos darbo tęsėjos – Lietuvos blaivybės draugijos 60-mečio minėjimą. Atsiminimai taip pat bus išspausdinti draugijos leidžiamame BALTŲ AINIŲ laikraštyje. Visus buvusius Lietuvos blaivinimo sąjungos narius kviečiame ir į 60-mečio proga rengiamą suvažiavimą garbingais šio renginio svečiais.

Suvažiavimas vyks dvi dienas. Jame dalyvaus apie 500-600 žmonių. Prašome rašyti adresu: Lietuvos blaivybės draugija BALTŲ AINIAI, T. Vrublevskio 6, 2600 Vilnius, Lietuva.

Taip pat būtume dėkingi, jeigu gerbiami tautiečiai paremtų finansiškai mūsų jubiliejinį renginį. Lietuvos blaivybės draugija BALTŲ AINIAI yra visuomeninė organizacija, jos neremia valstybė, ji išsilaiko tik iš susipratusių vadovų ar pavienių asmenų paramos. O toji parama blaivybės darbe labai reikalinga, nes, kaip visi žinome, Lietuva pamažu grimsta alkoholizmo liūne.

Mūsų valiutinė sąskaita: Lithuania, Žemės ūkio bankas, Vilniaus skyrius, Vilniaus g. 2601, Vilnius. Korespondent bank account nr. 99-47380349 073624/100700295. Benef. Lietuvos blaivybės draugija BALTŲ AINIAI, T. Vrublevskio 6, 2600 Vilnius, Lithuania.

Antanas Rybelis,
Lietuvos blaivybės draugija,
BALTŲ AINIAI, pirmininkas

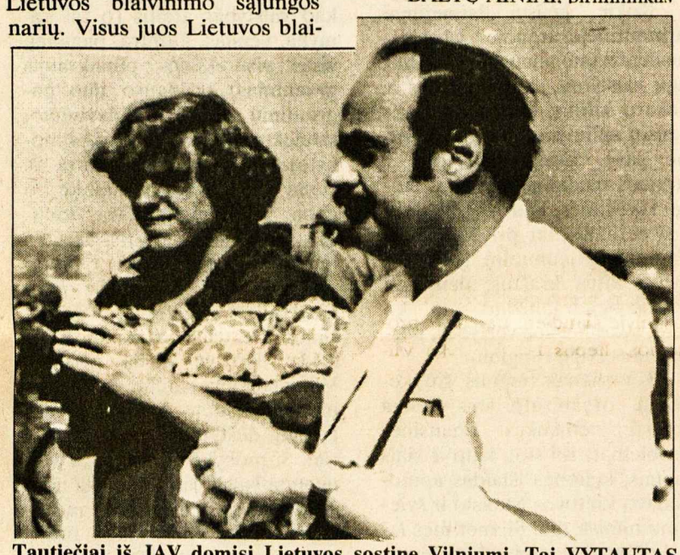

Tautiečiai iš JAV domisi Lietuvos sostine Vilniumi. Tai VYTAUTAS ČERNIUS, generolo Černiaus sūnus, su savo sūnumi ROBERTU (kairėje) Gedimino pilies bokšte Nuotr. H. Paulausko

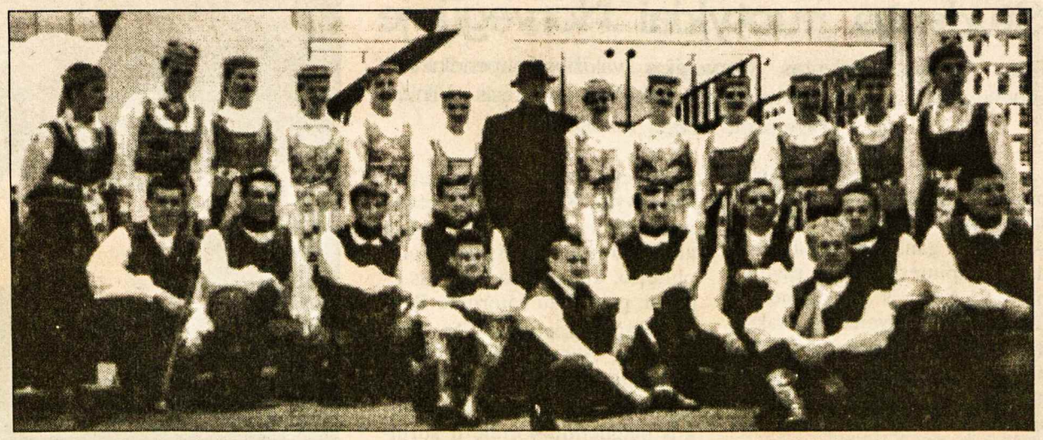

"Nemuno" ansamblio dalis, šokusi Čikagos Daley centro aikštėje 1997.VII.7 Nuotr. Z. Degučio

Lietuvos "Nemunas" Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Neseniai Kauno technologijos universiteto tautinio ansamblio "Nemunas", nors ir nedidelė tačiau labai linksma ir draugiška grupė (35 asmenys), pakeliui į Utah valstijoje vykstantį tarptautinį foklorinio meno festivalį, į kurį jie buvo amerikiečių pakviesti, sustojo Niujorke ir Čikagoje, kur savo jaunatve, grakštumu bei lietuviškais tautiniais jų choreografų sukurtais ir kai kuriais dar nematytais šokiais bei liaudies dainomis užbūrė gausiai susirinkusius amerikiečius žiūrovus miesto centre ir lietuvius Jaunimo centro salėje. Jie visur buvo labai šiltai sutikti ir palydėti karštais plojimais, valiavimais ir "bravo" šūksniais.

1997.VII.7 "Nemunas" šoko Daley Civic Center, Čikagos centro aikštėje. Juos pasveikino ir su jais trumpai supažindino Rose Farina, Čikagos miesto centre vykstančių renginių vadovė, o daugiau apie "Nemuną" papasakojo Pranė Šlutienė.

Garsiosios Picasso skulptūros pavėsyje gausiai susirinkusiems žiūrovams, užpildžiusiems visą didelę aikštę, šoko, dainavo ir grojo "Nemunas", duodamas 40 min. lietuviškų liaudies dainų, šokių ir muzikos programą. Puikūs buvo perėjimai iš vienos programos dalies į kitą, viskas pynėsi, liejosi gyvai, darniai ir gražiai! Šalia manęs sėdėjusios dvi amerikietės mokytojos labai entuziastingai reiškė savo susižavėjimą ne tik šokiais, bet ir liaudies dainomis, sakė, kad jų melodijos joms tiesiog į širdį sminga. Dėl to jos net kasetę nusipirko!

Po programos Čikagos miesto aikštėje ansambliečiai buvo pakviesti apsilankyti pas Ilinojaus gubernatorių Jim Edgar, kur juos šiltai priėmė gubernatoriaus atstovė Pat Michalski. Buvo pasikeista dovanomis, o ansambliečiai stebėjosi supermoderniu Illinois State pastatu.

"Nemuno" jaunimėlis tikrai buvo puikus! Visi jauni, grakštūs, lieknučiai. O kas jie? Štai keletas žodžių iš programos: "Tai bene daugiausia Universiteto studentų – dainos ir šokių mėgėjų, muzikantų subūręs, senas tradicijas turintis ansamblis, įsteigtas 1949 m. Beje ir vardas ansambliui buvo parinktas neatsitiktinai: kaip Lietuvos upių tėvas surenka vandenį iš visų upių, upelių, taip ir "Nemunas" surinko patį geriausią Lietuvos jaunimą".

"Nemunas" yra jau koncertavęs Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Kanadoje, Suomijoje, Didžiojoje Britanijoje, Ispanijoje, Šveicarijoje, Belgijoje ir dabar – JAV-bėse. Jie jau yra koncertavę 750 kartų!

"Nemuno" ansamblis susideda iš liaudies instrumentų orkestro, liaudiškos muzikos kapelos, šokėjų ir choro grupių. "Nemune" dalyvauja daugiau kaip 100 studentų. Ansamblio meno vadovas yra H. Ganusauskas, šokių grupės vadovas – J. Vansevičius ir vokalinės grupės vadovė – V. Čepkutė.

Nemuniečiai tos pačios dienos vakarą (liepos 7) koncertavo ir Jaunimo centro didžiojoje salėje, kuri buvo pilnutėlė žiūrovų, nors buvo pirmadienis, o liepos 4 (JAV Nepriklausomybės šventės) savaitgalyje daug kas buvo išvažiavę atostogų. Ansambliečius globojo Rita Šakenienė. Prieš pradedant programą ji supažindino žiūrovus su "Nemuno" ansambliu, sakydama, kad, kaip kaunietė, ji jautė pareigą jiems padėti, nes "Nemuno" ansamblis – tai mano Kaunas!" Ji dėkojo visiems atėjusiems į pagalbą ruošiant "Nemuno" koncertus Čikagos miesto aikštėje ir Jaunimo centre.

Šis koncertas turėjo dvi dalis ir truko ilgiau kaip dvi valandas. Scena buvo išpuošta "Nemuno" ženklu ir tautinėmis juostomis. Pradžioje scena buvo aptemdyta, nes tai buvo ankstaus ryto metas, kai piemenėliai ir kiti ruošiasi dienos darbams. Po to scena vis švito, kartu su įvairių dainų, muzikos ir šokių pasirodymais ir jau pilnoje šviesoje nuskambėjo, nušuoliavo gyvų programos numerių virtinė, o pabaigoje, atsisveikinant labai nakčiai, scena vėl aptemo, nes buvo jau "pabaigti dienos darbai".

Rimtai nuskambėjo V. Aleksandravičiaus "Pastoralė". Po to prasidėjo piemenėlių išdykavimai ir dainos ("Piemenų išdaigos", "Pasterka"). Įspūdingai ir nuotaikingai buvo sušokta vestuvinių šokių pynė (Sadutė, Rezginėlė, Kvieslių šokis, Karvojėlis, Paplėštuodegis). O toliau pynėsi dainos, dar nematyti choreografuoti šokiai (Rusnietis, Šeiris, Jonpolkis) ir liaudies kapelos bei liaudies instrumentų muzika. Pirmoje dalyje girdėjome V. Aleksandravičiaus, B. Kutavičiaus, V. Juozapaičio, A. Bražinsko, L. Abariaus, V. Mikalausko, B. Mūro muziką ir džiaugėmės H. Uznio, J. Lingio, A. Kondratavičiaus, V. Buterlevičiaus choreografija!

Antroje dalyje matėme bei girdėjome originalias liaudies dainas, išplėtotas paskirų kompozitorių, labai grakščius bei miklius vyrų ir mergaičių šokius, sujungtus su vaidyba. Koncertas buvo baigtas "Iškilmingu aplinkiniu" (muz. A. Bražinsko, choreogr. V. Buterlevičiaus) ir daina "Lėk, gervele".

Džiaugsmo ir dėkingumo pagauti žiūrovai atsistojo ir ilgai, ilgai plojo. Žiūrovai entuziastingai plojo ir valiavo viso koncerto metu, bet pabaigoje tiesiog nenorėjo nemuniečių paleisti...

Rita Šakenienė dėkojo ansambliečiams ir gausiai susirinkusiems žiūrovams, iškvietė į sceną ansamblio vadovus. Žiūrovams plojant, jie visi buvo apdovanoti gėlėmis. O "Nemuno" ansamblio meno vadovas H. Ganusauskas irgi dėkojo R. Šakenienei, apjuosdamas ją gražia lietuviška juosta. Į sceną buvo iškviesta taip pat Pranė Šlutienė ir apjuosta juosta. Jis dėkojo ir žiūrovams už jų dėmesį ir žmonėms, kurie juos priglaudė nakvynei.

Pabaigai ansambliečiai kartu su žiūrovais jausmingai sugiedojo keturis posmus "Lietuva brangi". Pabaigtuvėms R. Šakenienė pakvietė visus į JC kavinę pabendrauti su ansambliečiais, pasivaišinti ir pašokti. Teko girdėti, kad tas vakaras praėjo labai šauniai. Sekančią dieną R. Šakenienė aprodė ansambliečiams Čikagos įdomybes, o liepos 9 rytą gražiai išlydėti nemuniečiai išvyko autobusu į Utah. Ir iš Niujorko į Čikagą nemuniečiai atvyko jų samdytu autobusu. Utah jiems parūpino tik išlaikymą.

Žingsniai filmų srityje

Teatro meno profesorius Kęstutis Nakas, studijų metu bandęs rašyti mažų filmų tekstus ir lietuviškų legendų temomis (apie kunigaikštį Kęstutį ir kitus), gyveno Niujorke, Pensilvanijoje, o dabar, atvykęs į Hollywood, CA, bando čia kūrybinį gyvenimą.

K. Nakas – teatrinių vizijų žmogus. Turėdamas MFA laipsnį dramos, vaidybos, filmų meno srityje, kurį laiką dėstė ir mokė studentus Filadelfijos universitete, drauge bandydamas šį tą rašyti. Dabar jis yra "Associate Professor of Theatre at the University of New Mexico" – toks jo tarnybinis titulas. Šią vasarą, ir gal visiems metams, naudodamasis profesoriška "Sabatical leave", yra atvykęs į Hollywood'ą – išbandyti kūrybinių jėgų.

Jau yra šį tą pasiekęs. 1997 m. liepos 10, 11 ir 12 dienomis jis atliko "One Man Show" kūrybinėje "Glaxa" studijoje (1707 Sunset Blvd., Hollywood, CA), pavadintą "Dead Man Talking", su įdomia Lucas Critchfield muzika. Kęstučio Nako vaidyba išradinga, su psichologiniais, filosofiniais ir religiniais niuansais. Daug vaizduotės ir vidinės žmogiškos įžvalgos, taip pat nemažai įdomaus humoro.

Sudėtingas tekstas, paties K. Nako sukurtas, ir gera jo vaidyba rodo nemažą ir įvairų jo talentingumą.

Kęstučiui Nakui, dar jaunam kūrėjui, linkėtina sėkmės ateityje šių menų srityje. **A.R.**

"Nemuno" muzikantai Čikagos dangoraižių pavėsyje 1997.VII.7 Nuotr. Z. Degučio

IŠ MOKINĖS DIENORAŠČIO

Mergaitės dienos mokykloje

O. B. AUDRONĖ

MIELOJI RAMUNE
LIETUVOJE,

ačiū už žavingas tėviškėlės nuotraukas ir žydinčių ievų kvapą laiške, ačiū už ežero tylumą ir sugrįžusias kregždes, kurios ir tėviškėje, ir tavo Vilniaus buveinėje kuriasi savo lizduose, taipogi už visas geras žinias, kad gražiai auga mažieji ir kad norite išgirsti dar gyvą žodelį iš manųjų laikų, beveik pačių jauniausių, iš Merkinės, pagal jums ir man mielą Maironį. Nors aš toli nuo jo, bet pabandysiu būti arti jūsų.

Merkinėje

Mūsų geras direktorius kunigas Stasys Kiškis paaiškino per pamoką, kad labai gera rašyti užrašus-dienoraštį, o pasak Šatrijos Raganos, kai jau sulauksi senatvės ir jaunystės jausmai išnyks iš atminties, malonu bus tuos užrašus paėmus prisiminti "senus, gerus laikus" ir vėl lyg antrą kartą išgyventi.

Dabar (1929 m.) mokausi Merkinėje vidurinės mokyklos III klasėje. Mokytojai: kun. Stasys Kiškis, dainų – Gutauskas, lietuvių k. – Rėklaitytė-Rinkevičienė, matematikos – J. Rinkevičius, gamtos ir kt. – Jonas Miškinis, istorijos – V. Blažonytė, darbelių – M. Miškinienė. Mokyklos gydytojas – Akabasas.

Visus mokytojus labai mylime, nes jie geri, kai gerai mokomės. Gyvenu bendrabutyje pas Janulynienę, kuri gana griežtai su mumis ir su savo vienturte dukra Petronele – ją dažnokai apibara, o ypač apsibara su savo ligoniu vyru, grįžusiu iš Amerikos – barasi su juo lenkiškai.

Bendrabutyje

Mes gyvename keturios mergaitės ir vienas berniukas – Marytės Jakavonytės brolis Ambroziejus, kuris miega atskirame kambarye, o mes visos – kitame. Tai Onutė Didikaitė iš Jokėnų, Verutė Žėkaitė iš Užnemunės (jie mus vadina gudais, o mes juos užnemuniečiais) ir Marytė Jakavonytė, kuri yra tokia linksma, visuomet šokinėja, džiūgauja dėl visko, smagi ir graži juodaplaukė, už mane porą metų vyresnė. Verutė gražaus veido ir šviesiais plaukais, bet raiša dėl kažkokios vaikystės ligos. Didikaitė tokia nedidukė smarkuolė, narsi ir gerai apie save mano. Man pirmoje klasėje teko su ja ir apsimušti. Tada, kitame bendrabutyje, su daugeliu mergaičių, buvo ir jos vyresnioji sesuo Marytė, jau ketvirtokė, kuri paskui įstojo į mokytojų seminariją. Tuomet Onutė vis mane skriaudė kaip jauniausią, kaimiškiausią – tai papeša, tai liniuotę sujudina braižant, tai kitaip nuskriaudžia, kai kitos nemato. Vieną kartą drožiau aš jai skersa liniuote, tai ėmė cypti, balsu rėkti, vaitoti – visas ant kojų sukėlė. Aš išsigandau pagalvojus, gal aš jai pirštus nukirtau taip smarkiai droždama... Visos žiūrėjo į mane kaip į vilką ir jau verkėme abidvi, bet pamažu nusiraminom. Jos pirštai buvo sveiki, tik daugiau jau ji manęs nepešiojo ir liniuotės netrukčiojo dirbant ir kitaip neerzino, pasidarė draugiška ir gera.

Atskirame kambarėlyje, prie įėjimo, gyvena dar vidaus policininkas, kuris dažnai pas mus ateina, o atėjęs ramiai nepasėdi. Daugiausia bendrauja su Onute ar šeimininkės Petronele. Šiandien irgi buvo, bet greit išėjo, o paskui grįžo savo peiliuko, kurį buvo viena jų paėmusi.

Penktadienis, vasario 22

Gana anksti atsikėlusios apsirengėm, išgėrėme arbatą ir nuskubėjom į mokyklą. Pamokos praėjo gerai. Parėjusios dirbom darbelius ir ruošėm pamokas. Vakare užsidegėm šeimininkės didelę lempą, bet labai ilgai jos nedeginom, nes labai mažai žibalo, ir todėl turėjome degti mažiukę, bet uždegus pasirodė, kad šios labai trumpas dagtis, todėl aš su Jakavonyte nuėjau į krautuvę netoliese (kooperatyvas arti pašto) nupirkti kito.

Nuėjusios nupirkome žibalo, bet dagčio nebuvo. Krautuvėje radome pašto laiškanešį Masaitį. Mes su juo pakalbėjome, pajuokavome. Jis, pirkdamas visokius pirkinius, nupirko saldainių, kuriuos valgėme visi ten esantieji. Pagaliau reikėjo mudviem eiti namo. Parėjom su šiuo paštininku, nes buvo pakeliui, tai negalėjom atsisakyti kartu eiti. Mums parėjus, mergaitės pradėjo labai juoktis iš mūsų, kad paštininkas nupirkęs mums "vėželių" saldainių (tokie prasti popieriukuose) ir vis ilgokai tuo erzino.

Paskui mudvi ėjome į virtuvę valgyti, o pavalgiusios jau radome mūsų kambaryje sėdintį kaimyną policininką ir besikalbantį su kitomis mergaitėmis. Bet jis neilgai buvo, nes po tarnybinės kelionės į Alytų buvo labai pavargęs. Mūsų bendrabutietės jo nemėgsta (išskyrus Petrutę ir Onutę). Kartais ateina netikėtai kun. St. Kiškis patikrinti mūsų bendrabučio, nes toks sudėtinis, tai žiūri, kad būtų viskas tvarkoj.

Šeštadienį Marytė ir aš mažai kalbėjomės su bendrabučio mergaitėmis, nes pykom už vakarykščius juokus dėl tų saldainių – vėžiukų. Tik vakarop pradėjome su jomis vėl normaliai bendrauti ir kalbėtis. Vakare susirinko daug mokinių, daugiausia Ambroziejaus draugų, kurie pradėjo garsiai rėkauti, išdygauti, taip kad mes turėjome net su šluota juos išvyti iš kambario. Vienas jų pametė kepurę, kurios neradęs turėjo vienplaukis eiti namo.

Sekmadienis, vasario 24

Visas bendrabutis, išskyrus Ambroziejų (nežinia kodėl), nuėjome į šventovę, bet Mišios taip greit dar neprasidėjo, tai belaukdamos sušalome ir turėjome grįžti namo sušilti. Eidamos į namus sutikome daug žmonių, su kuriais reikėjo prasilenkti. Sutikome ir klieriką Lepešką, kurios brolis, mažas Lepeškiukas, buvo mano klasėje. Sunku buvo prasilenti su žmonėmis, nes takas siauras, o sniego daug. Paskui vėl grįžome į šventovę Mišioms.

Po pamaldų pas mus atėjo Petrutės draugė ir krautuvėje dirbantis Bolys (jis iš Amerikos). Jie visi išėjo į choro repeticiją pas vargonininką mokytis giedojimo. Jiems išėjus atėjo jų draugai klebonijos kaimynai – Lukošiūnas ir Jakubauskas. Grįžus Petrutei, jie visi žaidė įvairius žaidimus. Buvo daug juoko iš Marytės, nes ji kalbėjo neva lenkiškai, bet labai juokingai, nes lenkų kalbos nemokėjo.

Atbėgo vienas mokinys pranešti, kad gerai paruoštume pamokas, nes atvažiavo aukštesnių mokyklų inspektorius (Tai buvo mokinys Visockis, kurį kunigas direktorius Kiškis globojo). Visi labai susirūpinome, metėme visokius žaidimus ir griebėmės ruošti pamokas. Pagaliau nuėjome gulti, bet ir miege sapnavome pamokas.

Pirmadienis, vasario 25

Mokykloje turėjome gerokai baimės, nes inspektorius pas mus buvo net per dvi pamokas. Šaukė keletą mokinių prie lentos, o iš baimės pašauktiesiems nekaip sekėsi. Per paskutinę pamoką padainavo mokyklos choras, vadovaujamas mokyt. Gutausko. Inspektorius chorą pagyrė, bet mokytojas teisinosi, kad mažai mokinių, todėl choras negali gerai dainuoti. Bet inspektorius tikino, kad kitais metais bus daugiau mokinių, ir choras bus stipresnis. Tuo visi džiaugėmės.

Parėjus iš mokyklos vėl atėjo Bolys, Petronelės draugas iš kooperatyvo. Jo nelaimei, netrukus atėjo ir mūsų direktorius kun. Stasys Kiškis neva aplankyti Ambroziejaus. Bolys spruko į virtuvę, bet direktorius ir ten jį surado; aiškino, kad nesilankytų mūsų bendrabutyje.

Šeštadienis, vasario 28

Antradienį mokykloje buvome visi linksmi, nebuvo jokių inspektorių. Mokytojai klausinėjo, ar nebijojome, tai atsakydavom, kad nebuvo ko bijoti, nes inspektorius buvo labai geras, todėl nebaisus. Mane tą dieną šaukė atsakinėti lietuvių kalbos. Atsakinėti buvo gana sunku, nes klausinėjo iš viso kurso.

Trečiadieniais Merkinėje turgus, todėl linksmiau ir mokykloje. Išeini per pertrauką ar pasižiūri pro langą ir pamatai daug žmonių, bet labiausiai nori pamatyti ką nors iš savųjų. Po pamokų parėjusi į bendrabutį radau atvažiavusį tėvą. Mamytė neatvažiavo, nes buvo gana šalta, o aš labiausiai jos norėjau, nes nuo Kalėdų nebuvau mačiusi. Suruošiau visą, kas atiduotina ir išleidau tėvą į namus. Jis atvežė maisto, kurį perdavė bendrabučio šeimininkei.

Per praėjusias dienas nerašiau, nes nebuvo laiko, reikėjo ruoštis trimestro pabaigai. Nevienas mokinys net ašaras liejo dėl gautų dvejukių. Aš savo pažymiais esu patenkinta, nes gavau tik dvi trejukes, o visi kiti geresni ir labai geri. Laukiau ko nors atvažiuojant iš namų, nes dvi dienos laisvos, bet nesulaukiau.

Sekmadienis, kovo 3

Po pusryčių visos nuėjom į pamaldas. Šventovėje mačiau direktoriaus vyr. sesutę, mokytoją. Ji mums labai patiko, panaši į brolį, tik atrodė tokia suvargusi – sako turintį džiovą. Ji už brolį vyresnė. Anksčiau pas jį gyveno ir mokėsi dvi jaunesnės sesutės Viktutė ir Aleksandra, bet baigusios išvažiavo kitur. Buvo draugiškos ir mielos mergaitės.

Pirmadienis, kovo 4

Šv. Kazimiero šventė. Merkinėje gana daug žmonių, nes oras gražus ir šiltas. Mano namiškiai neatvažiavo per abi dienas ir nežinau kodėl. Vakare dar gerokai šalta, nors diena jau buvo pavasarinė. Teko girdėti tokį pasakojimą. Neseniai vienas žmogus važiavo į miestą ir pakelėje rado stovintį vyskupiškai apsirengusį pakeleivį, kuris paprašė jį mieste nupirkti raudoną skepetaitę. Bet grįždamas žmogus su skepetaite vežėsi ir du policininkus, nes vienas bijojo. Privažiavus tą vietą, kur anksčiau buvo radęs vyskupišką žmogų, vėl jį rado. Jis pradėjo kalbėti su policininkais, bet pamatė, kad tie miega. Vežėjas šaukė juos, bet tie nepabudo. Tuomet tas vyskupiškas žmogus tarė: "Jei tu būtum policininkų neatsivežęs, būčiau tau daug ką pasakęs, o dabar tiek tepasakysiu: tuojau bus vasaris, šiemet metai bus derlingi, vasara bus karšta ir labai mirs žmonės". O policininkus patarė nuvežti atgal, tada jie pabus.

Šį pasakojimą žmonės labai iškraipo – niekas nežino, kur ir kada tai atsitiko.

Penktadienis, kovo 8

Pamokos praėjo labai gerai, nes trimestro pradžia, tai dar nieko neklausinėjo. Namie dirbome rankdarbius, skaitinėjom. Aš beveik baigiau savo staltiesę. Mums pasirengus eiti į miestą, atėjo mokytoja Rinkevičienė ir kvietė padėti jai daryti staltiesę. Mes mielai sutikome.

Iš mūsų rankdarbių pavyzdžių jai labai patiko Didikaitės staltiesė ir nutarė pati tokią daryti su mūsų talka. Vakare Didikaitė su Žėkaite nuėjo pas Rinkevičius tos staltiesės pradėti, o Marytė man pasakojo jos vakarykštį nuotykį. Jiedvi su Verute Ž. buvo nuėjusios pas siuvėją dėl siuvamos prijuostės. Tuo laiku ten buvo ir toks jaunas paštininkas Kavaliukas. Siuvėja sakė: jis žada Marytei parašyti pirmą laišką ir nori pasikalbėti. Tokia naujiena, Marytei labai nesuprantama ir netikėta, ją labai paveikė, ji negalėjo nei pamokų ruošti. **B.D.**

Dvi knygos – du pasauliai

Kunigo JONO ŽVINIO ir prelato JONO KUČINGIO atsiminimai

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ

Kunigas Jonas Žvinys yra kilęs nuo Molėtų – iš Aktapolio (Lukesos apyl.). Gimęs 1901 m. mokytis teprādėjo 1918-aisiais Vilniuje. Tačiau jau 1919 m. išėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę tėvynės ginti, dalyvavo kautynėse su lenkais ties Varėna ir Giedraičiais. Paleistas atsargon, toliau mokėsi gimnazijoje. 1923 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją ir ją baigė 1930-aisiais.

Kunigaudamas savo pareigas sumaniai derino su tautine bei kultūrine veikla. 1941 m., pirmosiomis karo dienomis, atsiliepdamas į Vyriausiojo Lietuvos sukilėlių štabo atsišaukimą, kun. J. Žvinys subūrė Dubingių ir apylinkės aktyvistus, tapo jų vadu. Pažymėtina, kad nuo šio būrio sukilėlių rankos nėra žuvęs nė vienas žmogus: komunistas ar raudonarmietis, žydas, lenkas ar rusas.

1947 m. kun. J. Žvinys buvo suimtas ir už akių (OSO) nuteistas 10 metų lagerio. Sėdėjo Sivaja Maska, Intos ir Abezės lageriuose. 1956 m. amnestuotas grįžo į tėvynę, buvo paskirtas Perlojos klebonu, tačiau už kategorišką atsisakymą bendradarbiauti su KGB kun. Žvinys iš ten buvo išvarytas be teisės gauti kitą parapiją. Taip rašo Stasys Masionis pabaigos žodyje apie kunigą Žvinį (Kunigas Jonas Žvinys, Mano gyvenimo užrašai, Vilnius, "Mintis", 1993).

Šis neeilinis molėtiškis kunigas skaitytojas supažindina su didvyriškais, dramatiškais įvykiais Lietuvoje nuo 1918 iki 1982 m. Jis visą tą gyvenimą savo akimis matė, pats buvo tų lemtingų tautos perversmų, politinių sūkurių ir lūžių liudininkas. Pastabia akimi žiūrėjęs į istorinius ir religinio gyvenimo įvykius, jis gan atlaidžiai, nė kiek nesigirdamas ir neperdėdamas, labai taikliai, santūriai įvertindamas tiek savo darbus, tiek ir kitų pastangas, knygoje davė įdomių negirdėtų faktų, pamokančių pasakojimų ir pavyzdžių iš Lietuvos, ypač gimtųjų apylinkių, lenkų-lietuvių santykių, komunistų, tikinčių ir kitų žmonių pasaulėžiūros, psichologijos 1939-1940 m. karo ir pokario, tremties meto medžiagos.

Kita panaši autobiografinė knyga pirmiausia pasirodė už Atlanto: Jonas A. Kučinskas-Kučingis, Mano gyvenimo takais, Los Angeles, 1996 (Lietuvoje ji iš naujo išleista: Jonas A. Kučinskas-Kučingis, Mano gyvenimo takais, "Logos", Vilnius, 1997).

Prel. Jonas Kučingis, gimęs 1908 m. gruodžio 23 d. Šnypšlių km., Švėkšnos parapijoje, Šilutės rajone, savo atsiminimų knygoje pasakoja apie gimtąją parapiją, sunkų kelią į mokslus, kunigystės laikus, sovietinę ir vokiečių okupaciją. Karo audrų nublokštas į Vokietiją, o vėliau į JAV, netrukus buvo paskirtas Los Angeles lietuviškosios Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Nors be atlydžio rūpinosi vaikais, jaunimu ir pastatė ant kojų žemaičio prel. Maciejausko įsteigtą parapiją, niekados neužmiršto Lietuvos.

Daug ką bendro ir nemaža ko skirtinga turi šie autoriai, tiek ir jų rankomis parašytos knygos. Jiedu abudu – vienas molėtiškis, kitas švėkšniškis – savosios žemės vaikai. Abudu anuometinėmis sąlygomis sunkiai siekę kunigystės, atkakliai savo tikslą pasiekė. Vienas, pakliuvęs į sudėtingą istorinių įvykių verpetą, niekur iš Lietuvos nekėlė kojos, garbingai ir sumaniai atliko tiek kunigo, tiek ir lietuvio patrioto pareigą, stiprino savo ganomuosius, kėlė jų dvasią, stovėjo greta, iki piktų žmonių rankos jį išrovė iš gimtosios žemės ir ištrėmė lageriuosna.

Kun. Jono Kučinsko kelias pasuko į saulėtąją Kaliforniją, kur jis, skatinamas Dievo ir tautiečių meilės, tvirtino tikėjimo pagrindus, uoliai rūpinosi ne tik vietiniais, bet ir atvažiuojančiais, vargo, nelaimių ir komunistų pado prispaustaisiais gimtojoje šalyje. Abudu kunigai, atsidūrę skirtinguose žemynuose, ištikimai tarnavo Dievui ir Tėvynei. Jiedu abudu ne tik savo religine, visuomenine veikla pasistatė gražų paminklą, bet ir savo parašytomis knygomis.

Santa Monikoje gyvenąs žurnalistas, aktyvus išeivijos lietuvių bendruomenės veikėjas, apie prel. J. Kučingį, Los Angeles 1997.V.18 atšventusį 60-ąsias kunigystės metines, rašė: "Jūs, prelate, pasistatėte paminklą... Ne ši bažnyčia, salė, mokykla, klebonija yra Jūsų esminė paminklo dalis. Žemės drebėjimas visus tuos pastatus gali sugriauti. Bet Jūsų pastatytas gyvenimo paminklas išliktų nepaliestas. To paminklo dalelės esame visi – buvusieji ir esantieji parapijiečiai. Juk šioje lietuviškoje teritorijoje išgyvenome lietuvišką solidarumą: kai Lietuva bolševikų buvo kryžiuojama, su ja kartu kentėjome, kai atgavo nepriklausomybę, džiaugsmas lyg elektros srovė palietė visus lygiai. Guodėmės klausydami rašytojų žodžio ir buvome laimingi, kad šiame dirvožemyje įleido šaknis Bernardas Brazdžionis, Alė Rūta, Gliauda; ryžomės akcijai, kai buvome šaukiami padėti Lietuvai. Čia lietuvybė ir krikščionybė lietuviuose prasitęsė į jaunąją kartą, po parapijos stogu buriantis tėvams, organizacijoms, lietuviškai mokyklai. Be šv. Kazimiero parapijos viso to nebūtume turėję".

Visą savo triusą, pastangas ir veiklą abudu Jonai kunigai gražiai, prasmingai ir įdomiai apvainikavo savo knygomis. Jos – pamokantis pavyzdys mums visiems, dar žygiuojančiais panemunės lankomis ar miestų miestelių šaligatviais, nublokštiems į Los Angeles, Romą, Niujorką, Bostoną, Paryžių ar Montrealį.

Atsiųsta paminėti

Bronius Povilaitis, LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIS, 1918-1940, jo raida ir pažanga, 2-asis leidimas, Vilnius "Tėvynės sargas" 1997 m. Prielapiuose rašoma: "Pirmąjį leidimą išleido dr. Br. Povilaičio knygos leidimo fondas Toronte 1988 metais. Antrąjį knygos leidimą rėmė Tautos fondas. Pagal dabartinius lietuvių kalbos reikalavimus tvarkyta rašyba, skyryba ir šiek tiek kalba". Toliau dedikacija: "Savo brangiai žmonai Monikai mūsų gražaus vedybinio gyvenimo prisiminimui šią knygą skiriu". Išleido "Tėvynės sargo" leidykla, Šv. Ignoto 14-6, 2001 Vilnius. Tiražas 2000 egz., 312 psl. Kaina sutartinė. Leidyklos direktorė A. V. Škiudaitė laiške autoriaus žmonai tarp kitko pastebi: "Knyga yra labai aukštai vertinama ir, kaip pasirodė, buvo labai laukta. Šiandieninis žemės ūkis vėl pergyvena sudėtingą laikotarpį, todėl ta patirtis, kuri buvo sukaupta pirmosios Lietuvos nepriklausomybės metais ir užfiksuota prof. Broniaus Povilaičio knygoje, yra labai brangi".

Velionis autorius gimė 1907 m. rugsėjo 5 d. Žeimelio valsč., Šiaulių apskr. Kaip gabus specialistas jau 1927 m. buvo pasamdytas Bendrosios žemdirbystės laboratorijos jaunesniuoju laborantu. Diplominį darbą apie dobilų veislinės sėklos tyrimą parašė 1930 m. Lietuvoje ėjo įvairias aukštas pareigas, dirbo mokslinį akademinį darbą. Pasitraukęs į Vokietiją, tęsė studijas, profesoriavo Baltiečių universitete, Montrealyje McGill un-te dėstė žemės ūkio mokslus, 1954 m. gavo filosofijos daktaro laipsnį. Vėliau dirbo Kanados žemės ūkio ministerijos tyrimų žinybos bandymų stotyje Delhi, Ont. Mirė Tillsonburge, Ont. 1985 m.

"Tau sesute" dainos autorius poetas PRANAS LEMBERTAS (1897-1967-1997), prieš šimtmetį gimęs, prieš 30 m. miręs. Jo palaikai grįžta į gimtinę

Jaunimo centre Čikagoje "Nemuno" ansamblio dalyviai, baigdami koncertą, kartu su publika gieda "Lietuva brangi"

Nuotr. Z. Degučio

"Imkit mane ir skaitykit"

Pirmoji lietuviška knyga, jos autorius ir vargana jo kasdienybė, studijuojant ir klebonaujant Ragainėje

IEVA ADOMAVIČIENĖ, Torontas

Lietuviškoje spaudoje išeivijoje ir Lietuvoje gausu straipsnių, skirtų pirmosios spausdintos lietuviškos knygos metams. 450 m. sukaktis minima ne tik Lietuvoje, išeivijos telkiniuose, bet ir kitose valstybėse – Lenkijoje, Vokietijoje. Net UNESCO 1997 metai pažymėti kaip pirmosios spausdintos lietuviškos knygos sukakties metai.

Statomi paminklai, sodinami ąžuoliukai, ruošiamos parodos, skelbiami konkursai, rengiamos akademijos su paskaitomis, jau nekalbant apie gausybę leidinių, brošiūrų ir puikiai apipavidalintų knygų. Neseniai "Tėviškės žiburiuose" buvo paskelbta plati, įspūdinga "Mažvydianos" programa, sudaryta ir vykdoma JAV lietuvių bendruomenės. Sukruto ir Kanados lietuvių bendruomenė.

Visų renginių centre – Martynas Mažvydas. Seimo pirmininkas V. Landsbergis, aptaręs pirmąją spausdintą lietuvišką knygelę, jos sistematiką, sudėtį, paskirtį, pabrėždamas autoriaus sielovadinę, kultūrinę, švietėjišką veiklą "lietuvininkump" ir "žemaičiump", baigė savo kalbą žodžiais – "gerai, kad buvo Mažvydas". O poetas Justinas Marcinkevičius Ragainės kleboną Martyną Mažvydą, sukūrusį pirmąją Lietuvos knygą, stato greta karaliaus Mindaugo, sukūrusio Lietuvos valstybę.

Nežinoma kilmė

Apie jo vaikystę ir jaunystę nėra žinių. Nežinoma nei jo gimimo vieta, nei data. Sutinkame jį jau išsimokslinusį, nes Prūsijos kunigaikštis Albrechtas, kviesdamas jį atvykti į Karaliaučiaus universitetą, į jį kreipiasi kaip į "eruditus".

Ligi šiol jokiam universitete neaptikta Mažvydo imatrikuliacijos dokumentų. Reikia manyti, kad jis pagrindinį išsilavinimą gavo reformacijos šalininko A. Kulviečio įsteigtoje kolegijoje Vilniuje.

Prūsijos hercogui Albrechtui rūpėjo Liuterio mokslo platinimas bei skiepijimas savo valdinių tarpe, kurie didele dalimi buvo lietuvininkai. Taigi jam reikėjo lietuviškai kalbančių kunigų. Tam tikslui hercogas skyrė stipendijas jaunuoliams, studijuojantiems teologiją Karaliaučiaus universitete, kur profesoriavo A. Kulvietis ir St. Rapalionis. Abu jie anksti mirė. Iš jų hercogas greičiausiai sužinojo apie M. Mažvydą, jo gabumus.

Mažvydo laiškai

Nuo atvykimo į Karaliaučių 1546 m. Mažvydo gyvenimas mums jau nebe svetimas. Šalia išleistų ir paruoštų leidybai knygų, yra išlikę 13 jo laiškų, rašytų lotynų kalba, kuriuose atsispindi jo kasdieniniai rūpesčiai. Laiškų originalai saugomi Vokietijoje. Pirmas laiškas rašytas universiteto rektoriui, o kiti – Prūsijos hercogui Albrechtui.

"Kultūros baruose" aptikau A. Jovaišo straipsnį, kur jis tuos laiškus aptaria. Tie laiškai kone atstoja dienoraštį. Jau pats pirmasis laiškas liudija varganą studento būklę – prašo parūpinti drabužių, kurių užtektų dviejiem metam. Laiškas rašytas 1548 m. rudenį, atseit Mažvydas jau buvo baigęs universitetą, parengęs ir išleidęs katekizmą ir "Giesmę šv. Ambraziejaus". Taigi nuo pat atvykimo dienos uoliai atsidavė studijoms ir kūrybiniam darbui.

Toliau jau jis kreipiasi tiesiai į hercogą – prašo skirti jį klebonu į Labguvą arba Ragainę, nes Karaliaučiuje negalįs pasilikti dėl susilpnėjusios sveikatos, oro nepastovumo, nepakankamos stipendijos. Ragainė jam būtų mielesnė, nes ten nereikėjo sakyti pamokslų vokiečių kalba, kurios jis dar pakankamai nemokėjo. Jei nebūtų ten paskirtas klebonu, nuolankiai prašo padidinti stipendiją, kad galėtų įsigyti pašaukimo studijoms reikmenų bei kaip reikiant maitintis, nes be tų dalykų mokslams atsidavęs žmogus greit palūžta.

Nusižeminęs dėkoja hercogui už paskyrimą į Ragainę, bet kartu prašo kelionpinigių apmokėti skoloms ir maistui bei audeklo deramam dvasiškio drabužiui. Tai buvo 1549 m., kai jo ekonominė padėtis dar nebuvo pagerėjusi.

Nedaug kas pasikeitė tuo atžvilgiu ir pradėjus klebonauti. Gyventi iš žemės ūkio, parapijinio lauko, jam nesisekė. Pakartotinai laiškais kreipėsi į hercogą, kad padėtų jam spręsti buitinius reikalus, kurie jį atitraukia nuo skaitymo ir studijų.

Atrodo, kiekvieną smulkmeną turėjo patvirtinti aukščiausioji valdžia – darbininkų paskyrimą, malkų gavimą, trobesių remontą ir t.t. Už kiekvieną ir mažiausią suteiktą pagalbą nusižeminęs dėkoja šviesiausiam Prūsijos hercogui už nuolatinę globą.

Apsigyvenęs Ragainėje Mažvydas vedė buvusio klebono vyriausią dukrą ir prisiėmė globoti jos 3 brolius ir 2 seseris. Aklają našlę ir 3 sūnus bei dukras buvo pakirtęs maras. Kai 1555 m. žmonos sesuo ištekėjo už klebono Jomanto, Mažvydas kreipėsi į hercogą, prašydamas pašalpos kukliai vestuvių puotai iškelti.

Parapijinė veikla

Taip su mažom išimtim visų laiškų esmė buvo buitinių problemų sprendimas, išskyrus penktą laišką, rašytą 1551 m. Jame išryškėja Mažvydo sielovadinė veikla bei lietuvių valstiečių religinė laikysena. Jis hercogui skundžiasi, kad parapijiečiai neina komunijos, nesimoko katekizmo, bedieviškai švenčia Kalėdų, Naujųjų metų, Trijų karalių ir kitas šventes, nelanko pamaldų, sekmadieniais dirba darbus, pagal seną 'popiežininkų' paprotį keliauja švęsti kokio nors šventojo atlaidų į Lietuvos ir žemaičių parapijas.

Tame pačiame laiške jis išdėsto savo pasiūlymus, kaip padėtį pataisyti ir prašo hercogą pagalbos: priversti parapijiečius lankyti pamaldas, leisti lankyti parapijiečius mažiausiai vieną kartą per metus, paegzaminuoti iš katekizmo, nesimokantiems grasinti kokia nors bausme, uždrausti vykti į atlaidus. Be kunigaikščio pagalbos jis nepajėgiąs tos programos įvykdyti.

Mažvydas ir toliau ryžtingai rengė lietuviškas knygas. "Forma krikštymo" išėjo dar jam gyvam esant, o kiti leidiniai – po jo mirties. Paminėtinas jo sudarytas lietuviškas giesmynas, ypač pirmosios dalies lotyniška prakalba, kuri yra lyg ir atsisveikinimas bei dvasinis testamentas: "Šį darbą aš padariau ne dėl to, kad ateityje atneštų mano vardui šlovę ir išgarsinimą (aišku, aš to ir netrokštu ir žinau, kad iš tokio darbo šito ir nereikia siekti), bet dėl to, kad lietuvių bažnyčia įkvėptai ir ištikimai liaupsintų vienintelio Dangiškojo Tėvo mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardą, jo garbę, šlovę ir nuopelnus ir kad mūsų gimtasis žodis tarnaudamas gyvas išliktų ir būtų perduotas ainiams".

Mažvydo pastangos neliko be pėdsakų. 1944 m. traukdamiesi nuo bolševikinio teroro per Mažąją Lietuvą, daugelis tautiečių dar išgirdo lietuviškai kalbančių palikuonių, nepaisant šimtmečius trukusios germanizacijos.

Mažvydas

Štai MARTYNAS atskuba dirvonais,
Nubarstytais žiedlapių šalnų.
Pušys groja rudeniniais tonais,
Atminimais protėvių senų.

Neša Jis ant rankų gyvą žodį, -
Tuoj Vaidilos kanklės suskambės...
Širdies balsą nori dovanoti,
Kuris amžių dienomis aidės.

–"Imkite Jūs mane ir skaitykit!"–
KNYGA šaukia nuostabia kalba...
DIEVO meilės įstatus laikykit,-
Tavo siela būki nekalta!

Žodis ėjo žaliom giriom ošiant,–
Šiandien nepavargęs – tvirtas jis, -
Štai keturi šimtai penkiasdešimt
Žvaigždžių jo karūnoj sužibės.

Šį vainiką leiskite uždėti
MAŽVYDO "DUKRELEI" ant galvos, -
"KATEKIZMU" liepė Ją vadinti,
Saugot meilę, garbę LIETUVOS!

Žalios rūtos šakele papuoški,
Visas raides auksu išdabink.
Lauro šaką MAŽVYDUI atneški,
KNYGĄ, LAISVĘ nuo vergovės gink.

Sofija Šviesaitė,
Mažeikiai, 1996.XI.3

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Amerikos lietuvių meno draugijos visuotinis metinis narių susirinkimas Čikagoje balandžio 19 d. įvyko Jaunimo centre esančioje M. K. Čiurlionio galerijoje. Fotomenininkas Algimantas Kezys kalbėjo apie šios menininkų organizacijos susikūrimo istoriją, Irena Šaparnienė – apie nuveiktus darbus. Naujojon šios organizacijos tarybon buvo išrinkti: pirm. Vanda Aleknienė, nariai – Rokas Zubovas, Danas Lapkus, Irena Šaparnienė. Valdybos pirmininke yra pakviesta Ilona V. Surgailienė. ALM draugija ir toliau žada rengti savo narių dailės parodas bei koncertus. Šiame susirinkime koncertinę programą atliko pianistas Rokas Zubovas ir Kauno muzikinio teatro sol. Sabina Martinaitytė, ruošianti pagrindinį soprano vaidmenį G. Puccinio "Toscoje".

Keturiasdešimt ketvirtosios "Santaros-Šviesos" konferencijos pirmoji dalis įvyko birželio 19-22 d.d. Vilniaus universiteto Teatro salėje ir Birštono "Versmės" poilsio namuose. Šiemetinę "Santaros-Šviesos" premiją už geriausią humanitarinių mokslų disertaciją "XIX šimtmečio cenzūra Lietuvoje" Atviros Lietuvos fondo valdybos pirm. Irena Veisaitė įteikė Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvių istorijos instituto doktorantei Zitai Medišauskienei. Daug kam atrodė, kad keturiasdešimt ketvirtosios konferencijos pirmąją dalį silpnino per didelis dėmesys pernai mirusiam šių konferencijų pradininkui prof. Vytautui Kavoliui. Kitus betgi gąsdino labiau sustiprinti politiniai Lietuvos reikalai, susieti su įstojimu į Europos sąjungą ir apsauga po Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) sparnu. Antroji šios konferencijos dalis įvyks Lemonte prie Čikagos rugsėjo mėnesį. Pirmojoje dalyje buvo nutarta keisti "Santaros-Šviesos" konferencijoms Lietuvoje naudojamus universitetus.

Pasaulio lituanistų bendrijos trečioji konferencija "Lituanistika pasaulyje šiandien: darbai ir problemos" liepos 1-2 d.d. įvko Vilniaus pedagoginiame universitete, kur dabar yra šią bendriją vienijantis centras. Bendriją prieš trejus metus įsteigė dabartinis jos pirm. prof. Albertas Zalatorius ir vicepirm. prof. Violeta Kelertienė. Ja buvo norėta pakeisti nuo 1952 m. kovo 2 d. Čikagoje veikusį tik išeivijos reikalams skirtą Lituanistikos institutą. Pasaulio lituanistų bendrija gimė iniciatorių suvažiavime Vilniaus pedagoginiame universitete 1994 m. birželio 21 d. Atrodo, Pasaulio lituanistų bendrijos pirm. prof. A. Zalatorius vykdo savo pažadus lituanistus jungti pasauliniu mastu, remiantis santarvės ir tolerancijos dvasia, lituanistikos tyrimams įvesdinant modernius metodus pasaulio kontekste. Pasaulio lituanistų bendrijai priklauso ne tik Lietuvoje, bet ir JAV, Kanadoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Australijoje, Latvijoje, Ukrainoje bei kitur gyvenantys lituanistai.

Trečiojoje Pasaulio lituanistų bendrijos konferencijoje pranešimus skaitė iš JAV atvykę Rimvydas Šilbajoris – "Lietuvių poezijos tekstai naujų vakarietiškų literatūros vertinimų šviesoje", Delija J. Valukėnaitė – "Dabartinė lietuvių proza: žvilgsnis iš šalies", miunchenietė literatūrologė Magdalena Huelmann – "Lietuvių literatūra modernaus pasaulėčio akimis – J. Ivanauskaitės 'Ragana ir lietus'." Ukrainietis kalbininkas ir kultūros tyrinėtojas Anatolijus Nepokupnas kalbėjo apie Volynės vaidmenį Lietuvos ir Ukrainos, visos Europos istorijoje. Jis taipgi priminė, kad ten yra daug lietuvių kalbos liekanų, kuriomis būtų verta susidomėti jaunam lietuvių kalbos tyrinėtojui. Vengras Gyorgy Galicza konferencijos dalyvius supažindino su pirmaisiais baltistikos žingsniais Vengrijoje. Lietuvių kultūros, literatūros ir kalbos tyrinėjimus Latvijoje apibendrino L. Baluodė, Suomijoje – A. Janužytė, Švedijoje – S. Radzevičienė. Įdomių duomenų konferencijoje D. Dagienė pateikė apie technologijas švietime, o G. Grigas – apie lietuviškų rašmenų panaudojimą kompiuterių tinkluose. Kompiuterinės žinios būtų naudingos ir lituanistikai. Diskusijose gausiai dalyvavo tiksliųjų mokslų atstovai.

Apskaitos muziejuje, atidarytame Vilniuje, seniausias rodinys yra 1900 m. išduotas kvitas. Šiame muziejuje sutelkta apyskaitos tvarkymo technika bei priemonės, tarpukario ir pokario laikų registrai, leidiniai apie apskaitos tvarkymą. Apskaitos muziejus įsikūrė uždarosios akcinės bendrovės "Apskaita" patalpose.

Jūrų keltu Vokietijon išplaukė Klaipėdos rajono Jurgių kaime gyvenančio tautodailininko Vytauto Majoro sukurtos senųjų prūsų dievų Pikulo, Patrimpo ir Perkūno skulptūros. Šias beveik dviejų metrų aukščio ąžuolines dievų figūras yra užsakęs vokiečių "Dittchenbuehne" teatras savo naujam pastatui Elmshorno mieste. Su šiuo vokiečių teatru bendrauja Klaipėdos dramos teatras. Klaipėdiečiai aktoriai jo scenoje yra sukūrę pagrindinių vaidmenų. Teatrinio "Dittchenbuehne" susivienijimo vadovas R. Neufeldtas, pamatęs tautodailininko V. Majoro sukurtas senųjų prūsų dievų figūras, nutarė jas panaudoti Elmshorne statomo teatro vidinei apdailai. Jon bus įjungta ir V. Majoro sukurta prūsų vado Herkaus Manto skulptūra.

"Į laisvę" fondo šeštoji savaitė Lietuvoje įvyko Jurbarko savivaldybės rūmuose birželio 26-29 d.d. su jai pasirinkta pagrindine tema "Lietuva XXI-jo šimtmečio išvakarėse: tarp Europos ir Eurazijos". "Į laisvę" fondą 1960 m. Čikagoje įsteigė ten leisto žurnalo "Į laisvę" red. dr. Vytautas Vardys, politologijos profesorius Oklahomos universitete. Jį dabar jau mirusį yra pakeitęs dr. Kazys Ambrozaitis. "Į laisvę" fondas buvo įsteigtas lietuviškai kultūrai ugdyti, puoselėjant rezistencinę dvasią Lietuvoje ir išeivijoje, vadovaujantis tautiniais ir krikščioniškosios moralės principais. "Į laisvę" fondo skyrius, Lietuvoje įsteigtas 1990 m., dabar rengia Lietuvą ir išeiviją jungiančias studijų savaites, jau įvykusias Nidoje, Birštone, Mastaičiuose, Kaune, Telšiuose ir dabar Jurbarke.

Jomis stengiamasi įgyvendinti Lietuvių fronto bičiulių paruoštą valstybės kūrimo programą "Į pilnutinę demokratiją" ir 1941 m. Laikinosios vyriausybės puoselėtus planus. Dabartinis "Į laisvę" fondo pirmininkas yra prof. Kęstutis Skrupskelis, valdybos pirmininkas – dr. Kazys Ambrozaitis, Lietuvoje įsteigto "Į laisvę" fondo skyriaus tarybos pirmininkas – Jonas Kairevičius, valdybos pirmininkas – Arimantas Dragūnevičius. Jurbarko suvažiavime buvo šiltai sutiktas Laisvės poezijos patriarchu tapusio Bernardo Brazdžiono ugningas žodis. Savaitės dalyviai taipgi nutarė siekti oficialaus pripažinimo laikinajai 1941 m. sukilimo vyriausybei. Savo oficialiu pranešimu ji panaikino sovietinę okupaciją. Laikinosios sukilimo vyriausybės nariai, atsisakę jiems vokiečių pasiūlytos tarėjų tarnybos, pradėjo pogrindinę rezistenciją prieš vokiečius, likdami ištikimi Lietuvai.

Priekulės miestelio aikštelėje jau atidengtas paminklas žymiausiai Klaipėdos krašto rašytojai Ievai Simonaitytei jos šimtųjų gimimo metinių proga. Šį paminklą, pavadintą "Šventvakarių Ėve", sukūrė skulptorė Dalia Matulaitė su architektais Rimantu Buivydu ir Jūru Balkevičiumi. I. Simonaitytei, gimusiai Klaipėdos rajono Vanaguose, visada artimiausia buvo Priekulė. Ten ji nuo 1961 m. turėjo pasistačiusi vasarnamį, kuriame praleisdavo vasaras iki mirties 1978 m. rugpjūčio 27 d. Jame buvo rašomas romanas "Paskutinė Kūnelio kelionė". I. Simonaitytės name dabar veikia jos memorialinis muziejus, kuriame yra daug nuotraukų, dokumentų, išsaugotų autentiškų daiktų. Lėšos paminklui buvo renkamos penkerius metus. Jam pinigus aukojo Priekulės gyventojai, rašytojos bičiuliai ir pažįstami, Lietuvos kultūros ministerija, Klaipėdos rajono savivaldybė. Akcinė bendrovė "Gargždų statyba" atliko centrinės aikštelės sutvarkymo darbus už 80.000 litų. Atidengę paminklą, iškilmės dalyviai apsilankė Vanagų kaime, kur tebėra išlikę rašytojos I. Simonaitytės vaikystės dienų pastatai, sulaukus jau jos šimtojo gimtadienio. Aglonėnų etnografinėje sodyboje tą vakarą buvo surengta etnografinių ansamblių šventė.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.25%
180-364 d. term.ind.	2.50%
1 metų term. indėlius	2.75%
2 metų term. indėlius	3.50%
3 metų term. indėlius	4.00%
4 metų term. indėlius	4.25%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn.palūk.	2.75%
1 metų GIC-met. palūk.	3.25%
2 metų GIC-met. palūk.	3.75%
3 metų GIC-met. palūk.	4.25%
4 metų GIC-met. palūk.	4.50%
5 metų GIC-met. palūk.	5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.00%
Sutarties paskolas nuo	7.00%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.10%
2 metų	5.90%
3 metų	6.40%
4 metų	6.75%
5 metų	6.95%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2, 3 metų	4.95%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING
Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Indų plovimo mašinas, viryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronte
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

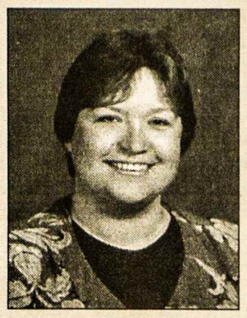

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite
JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733
namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

DĖMESIO! Skubiai reikalingas 6-7 kambarių namas vakarų rajone. Moka grynais.

Kreiptis į

TEODORĄ STANULĮ

SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto , Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

SPORTAS

Kas tuojau įvyks?

Šiaurės Amerikos baltiečių ir lietuvių sportinio **šaudymo pirmenybės numatomos 1997 m. rugsėjo 6-7** d.d. Hamiltono LMŽK Giedraičio šaudykloje ir rugsėjo 20 d. latvių šaudykloje ir "Berzaine". Varžybas vykdo lietuviai. Ryšiai: K. Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, tel. 905 332-6006. Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos gen. sekretorių **Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122.** Tel. **216 486-0889;** faksas **216 481-6064.**

ŠALFASS-gos centro valdybos pranešimu, Toronto LSK "Jungtis" XII-tosios **softbolo žaidynės** įvyks 1997 m. rugpjūčio 23-24 d.d. Wasaga Beach, Ont. Ryšiai: B. Stephenson, 6 Whittaker Ct., Guelph, Ont. N1C 1G1, tel. 519 766-9241.

Šiaurės Amerikos baltiečių **lauko tenisininkai** susitiks 1997 m. rugpjūčio 30-31 ir rugsėjo 1 d.d. Columbus, Ohio. Rengia latviai. Lietuvių grupei atstovauja E. Krikščiūnas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3, tel. 416 225-4385. Jis teikia ir daugiau informacijų.

Komandinės ir individualinės **golfo pirmenybės** įvyks rugpjūčio 30-31 d.d. Plymouth, Ind. Ryšiai: R. Rimkus, 6 Oak Brook Club Dr., Unit K-206, Oak Brook, IL 60521-1324, tel. 630 279-1717.

Baltiečių **lengvosios atletikos** pirmenybės bus rugsėjo 6-7 d.d. Parma, Ohio. Ryšiai: A. Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117-2122, tel. 216 486-0889.

Slidinėtojų dėmesiui

Toronto High-Park apylinkės slidinėtojų (Cross Country) klubas "Trakkers" kviečia ir lietuvius stoti nariais. Sudaromos labai geros sąlygos aktyviai reikštis šioje sporto srityje. Klubo adresas: The Trakkers Cross-Country Ski Club, P.O. Box 84564, 2336 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6S 4Z7, tel. 416 763-0173. Daugiau informacijų taipgi teikia to klubo narys Algis Valiūnas, tel. 416 762-3738.

Kas naujo Europoje?

Vistik laimėjo B. Ivanauskienė. Nepatikęs jai Volfsburgo miestas, tad ir fubolininkas Valdas turėjęs sulaužyti sudarytą sutartį su vietos klubu. Zalcburgas apmokėjęs Volfsburgui už sulaužytą sutartį 90,000 knd. dol. Tad naujo sezono metu Valdas Ivanauskas atstovaus Austrijos klubui.

Rasa Polikevičiūtė dviračių lenktynėse aplink Čekiją laimėjo antrą vietą.

Europos jaunių lengvosios atletikos pirmenybėse Slovėnijoje 100 m. bėgime antrą vietą, ir tai labai geru laiku – 11,42 sek., užėmė Visockaitė, iškovodama Lietuvai sidabro medalį.

Sabonių šeimoje liepos 1 d. gimė dukra. Ingrida ir Arvydas Saboniai augina tris sūnus: Žigimantą, Tautvydą ir Daumantą. **K. B.**

Veiklos žinios

Virgilijus Alekna tarptautinėse lengvosios atletikos pirmenybėse Atėnuose laimėjo sidabro medalį, nusviedęs diską 66.70 m. Jį aplenkė tiktai vokietis Zars Riedel su pasekme 68.54 m.

Remigija Nazarovienė tose pačiose pirmenybėse moterų daugiakovės varžybose surinko 6566 taškus ir laimėjo bronzos medalį. Nepasisekė rutulininkui **Sauliui Kleizai,** kuris su pasekme 18.25 m. buvo tik 12-tas. S.K. yra nustūmęs rutulį daugiau kaip 20 metrų.

Lietuvos dviratininkės sėkmingai dalyvavo "Giro de Italia" lenktynėse. **Edita Pučinskaitė** šiose lenktynėse laimėjo 3-čią vietą. **Diana Žiliūtė** laimėjo net keturis šių lenktynių tarpsnius, bet liko aštuntoje vietoje.

Agnė Visockaitė Slovėnijoje vykusiose Europos jaunimo lengv. atletikos pirmenybėse laimėjo sidabro medalį 100 m. bėgime. Jos laikas 11.42 sek. Kartu yra ir naujas Lietuvos moterų rekordas.

Raimundas Šiugždinis Maroke vykusioje jachtų "Lazer-Radial" buriavimo lenktynėse laimėjo pirmą vietą. Kauno Žalgirio jachtklubo sportininkas surinko 64 taškus. Antroje vietoje liko prancūzas R. Kuiping su 93 taškais.

Artūras Kasputis "Taur de France" dviračių lenktynėse 20-tąjį tarpsnį užbaigė 10-je vietoje. Tai buvo jo geriausia pasekmė šiose lenktynėse. **A.S.**

"Lašišų karo" šalininkai nebesitiki susitarti šiais metais, bet stengsis užmegzti derybas 1998 m. Britų Kolumbijos premjeras Glen Clark nesusilaukė paramos iš kitų premjerų su savo siūlymu nutraukti nuomojimą Nanoose Bay jūros ploto JAV-ėms, kur jų laivynas vykdo povandeninių laivų bandymus.

Premjerai vis dėlto priėmė rezoliuciją, skatinančią Kanados vyriausybę užtikrinti, kad JAV laikytųsi pasirašytos sutarties norint apsaugoti Britų Kolumbijos ir Yukon teritorijų lašišas ir gyventojų darbus nuo neribotos JAV žvejybos. Tačiau G. Clark buvo kritikuojamas dėl savo aštrių pasisakymų, dėl leistų nelegalių veiksmų blokuojant JAV turistinį keltą. Pareikštas susirūpinimas, kad atsiliepiant į Kanados griežtą poziciją, JAV gali imtis nedraugiškų priemonių, pvz. medienos eksporto srityje. **RSJ**

• Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nors irgi buvo apeliuojami. Manitoboje įstatymas buvo svarstomas net Aukščiausiajame teisme. Todėl organizacijos kaip "Against Drunk Driving" viliasi, kad ir Ontario provincijoje bus stengiamasi apsisaugoti nuo girtų vairuotojų.

Naujai išrinktas indėnų vadas Paul Fontaine liepos 31 d. perėmė pareigas nuo 5 m. išbuvusio "Assembly of First Nations" vado Ovide Mercredi. Jis pasižadėjo atnaujinti ir sujungti indėnų bendruomenę ir bendradarbiauti su Kanados valdžia, stengiantis apsaugoti indėnų interesus. Jį išrinkę indėnų vadai rodo, jog jie pasiruošę derėtis, aiškiai nepatenkinti O. Mercredi laikoma griežta linija.

Indėnų reikalų ministerė Jane Stewart ruošiasi pradėti įgyvendinti dalį rekomendacijų, kurias pateikė Karališkoji komisija, tyrusi čiabuvių genčių klausimus. P. Fontaine pasižadėjo tartis su vyriausybe dėl mažesnių projektų, kurie galėtų pagerinti indėnų būklę. Indėnų vaikų mirtingumas yra dvigubai aukštesnis, negu kitų Kanados gyventojų. Indėnų jaunimo savižudybių yra 5 kartus daugiau, o indėnų gyvybės tikimybė yra 6 metais trumpesnė.

Ontario "Public Service Employees" unijų vadai liepos gale pranešė, kad palaikys šį rudenį įvyksiančius nelegalius streikus, nors jų paskelbimas prieštarauja dabartinėms sutartims. Streikais bus pareiškiamas Ontario darbo federacijos nepasitenkinimas įstatymo projektu 136, kuriuo vyriausybė nori pertvarkyti valdinio sektoriaus sujungimą ir perorganizavimą. Naujas įstatymas paveikia uždaromų ir sujungiamų ligoninių darbuotojus, mokyklų tarybas ir "megacity" tarnautojus. Visiems atimamos teisės streikuoti – "bargaining rights".

Lietuvių skaučių seserijos darbuotojos, dalyvavusios Hamiltone gyvenančių skautininkių užprašytose Mišiose 1997 m. rugpjūčio 10 d. Aušros Vartų šventovėje, prisimenant gegužės 24 d. mirusią seserijos vyriausiąją skautininkę a.a. Malviną Jonikienę. Nuotraukoje iš kairės: vyr. sk. Liuda Stungevičienė, vyr. sk. Marytė Kalvaitienė, v.s. Antanina Vilimienė, s. Irena Zubienė, v.s. Regina Bagdonienė ir s. Aldona Pietrantonio

Skautų veikla

• Sukaktuvinė "Romuvos" 35-mečio stovykla, prasidėjusi rugpjūčio 3 d., pasibaigė praeitą šeštadienį, rugpjūčio 16. Stovyklavo apie 200 įvairaus amžiaus skautų-čių iš Toronto, Montrealio ir kitų vietovių. Vadovavo pirmą savaitę v.s. R. Otto, antrą savaitę v.s. fil. R. Žilinskienė. Iškilmių savaitgalį, rugpjūčio 10 d. stovyklą aplankė daug svečių, jų tarpe ir LSS-gos vyriausieji vadovai-vės iš JAV (Plačiau kt. nr.).

• Buvę "Rambyno" "ir "Šatrijos" tuntų tuntininkai v.s. Algis ir s. Vida Senkai, šiuo metu gyvenantys Lietuvoje, susilaukė dukrytės Emilijos, kuri liepos 5 d. buvo pakrikštyta Rumšiškių muziejaus koplyčioje. Toronto skautija sveikina broliuką Aidą ir tėvus. **F.M.**

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 **Tel. 416 531-4800**

Oficiali Lietuvos avialinijos bilietų pardavimo agentūra Kanadoje
Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis
Į Lietuvą: su AIR CANADA ir LAL – iš Toronto, Halifakso, Otavos, Montrealio, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio –
GARANTUOTAI GERIAUSIOS KAINOS
Iš Toronto, Montrealio, Otavos – su FINNAIR
Iš Toronto – su LUTHANSA, KLM, LOT
Skambinkite arba asmeniškai susitikite su manimi trečiadieniais tarp 11 val.ryto ir 6 val.vak. **Queen Travel įstaigoje.** **ALGIS MEDELIS**

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atsikviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS **PARAMA**

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

2.00% už 30-89 dienų term. indėlius	
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius	
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	
2.75% už 1 m. term. indėlius	
3.50% už 2 m. term. indėlius	
4.00% už 3 m. term. indėlius	
4.25% už 4 m. term. indėlius	
5.00% už 5 m. term. indėlius	
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
3.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.drauda)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000	
3.75% už JAV dol.1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd.pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	7.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.25%
2 metų	5.90%
3 metų	6.40%
4 metų	6.75%
5 metų (fixed rate)	6.95%
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	4.95%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki $2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į ***Lietuvą*** *ir kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS
- **Pirm., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.**

SKYRIAI:
Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

SPAUSTUVĖ ***PRINTING NET***
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus.
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Tony Genys **Sutton GROUP**

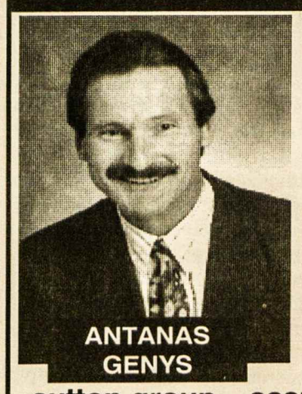

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Į Lietuvą su Nordland Express
Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express	1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8
Darbo valandos:	Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York	164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021
Hamilton	Alfredas Zorkus 905 522-9966
London	Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751
Montreal	Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Kelionės į Lietuvą 1997!

Kainos priklauso nuo oro linijos bei kelionės trukmės. Teiraukitės apie mūsų SUPER SAVING kainas.
****Sutvarkome iškvietimus ir parūpiname draudas****
****Organizuojame grupines ir individualias keliones laivais****

Skambinti **Audronei** tel. **416 255-8473,**
Faksas 416 252-8854
Re.#02556148 Division of Scandinavian Travel Centre

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukas bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Dr. DAIVA NORKIENĖ

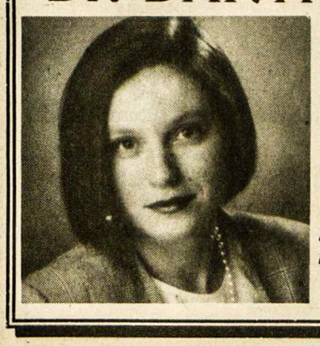

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus pacientus

(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
- *25 metai namų remonto patyrimas.*
- *Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas.*
- *Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.*

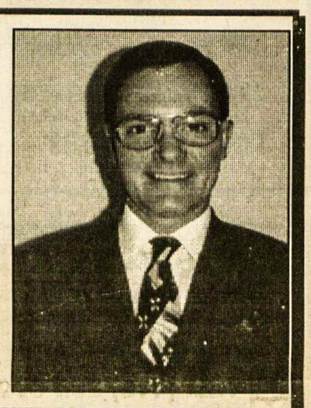

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į

RUBY REAL ESTATE LTD., Broker

27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4

Tel. (416) 249-RUBY(7829)

Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas

SKAMBINKITE:

Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
ARBA
Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker

Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

Vilija Valiuškienė,
diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
Fax 531-1906

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390
LIETUVIŠKAS kelionių biuras

- Patarnauja visais kelionių klausimais
- Ypatingai geros kainos visomis oro linijomis
- Nebrangūs ir patikimi draudimai
- Įdomūs maršrutai Lietuvoje
- Skubūs iškvietimai
- Dokumentų vertimas
- Pačios geriausios kainos atvykstantiems iš Lietuvos
- Nemokamas bilietų pristatymas į namus
- Toronto miesto ribose keleiviams, negalintiems apsilankyti mūsų įstaigoje, patarnaujame namuose
- Dažnai skraidančių dėmesiui – 14-tas bilietas nemokamai

Rugpjūčio 9 dieną važiuokite su grupe, papigintos kainos, skrydis be nakvynės, patogus persėdimas.
Keliaudami per Astra Travel & Services Inc. kelionių agentūrą, padėsite Lietuvos našlaičiams. 5% pelno bus skiriama Lietuvos vaikų fondui ir našlaičių stovyklai "Saulutė" Palangoje.
Garantuojame sąžiningą patarnavimą!

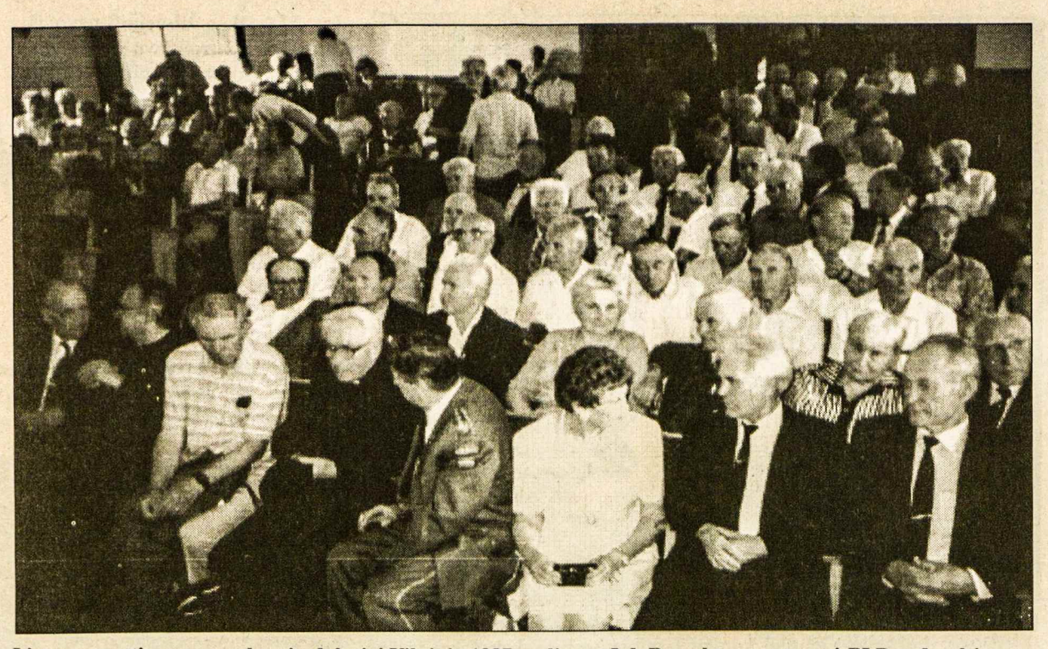

Lietuvos partizanų pagerbtuvių dalyviai Vilniuje 1997 m. liepos 5 d. Pagerbtuves surengė PLB vadovybė savo atstovų seimo metu **Nuotr. A. Šileikos**

SKAITYTOJAI PASISAKO

DVIGUBA PILIETYBĖ

"TŽ" 1997 m. 29 nr. perskaičiau Lietuvos respublikos laikinojo reikalų patikėtinio Kanadoje J. Paslausko paaiškinimą Lietuvos pilietybės klausimu. Vienas tačiau dalykas lieka visiškai neaiškus: kokie Lietuvos piliečiai negali turėti dviejų pilietybių? Ar tai liečia visus Lietuvos piliečius, ar tik gyvenančius Tėvynėje? Juk šiuose kraštuose gyvenantieji lietuviai kaip tik ir turi dvi pilietybes – gyvenamojo krašto ir savo tėvynės! Lietuvos įstatymai turi būti aiškinami nuosekliau, bet ne užuominomis, nes tokie dalykai labai pasitarnauja nereikalingoms kalboms ir išvadoms.

Nijolė Bagdžiūnienė,
Montreal, Que.

DĖL TALPYKLOS

"TŽ" 1997 m. 28 nr. žinutėse minimas žodis *talpykla.* Daiktavardžiai su priesaga -ykla nusako *vietą,* kur kas daroma ar įvyksta. Tačiau abiejose žinutėse kalbama ne apie vietą, o apie daiktą – dėžę ir jos pagaminimo kainą. Mes per eilę metų įpratome tas dėžes (įvairių dydžių ir įvairioms paskirtims) vadinti talpintuvais. Pavojingos atliekos talpinamos į tam tikslui tinkamas dėžes – talpintuvus ir jie gabenami į saugią vietą saugyklą. **J. K.**

Red. pastaba. Minėtos žinutės paimtos iš "Lietuvos ryto", kur ir buvo pavartotas žodis "talpykla" kaip angliškojo žodžio "container" pakaitalas. Atrodo, kad išeivijoje labiau įprastas žodis "talpintuvas" ta prasme laikomas nepriimtinu Lietuvoje. Ir vienas, ir kitas lietuviškasis terminas nėra be priekaištų. Dėl to yra siūlomas trečias terminas – "krovininė". Kuris iš jų prigis visuomenėje, parodys ateitis. Be to, lems ir kalbininkų nuomonė.

KAZOKAI

Jūsų laikraštyje buvo eilė straipsnių apie kazokų išdavimą, kurio, žinoma, joks civilizuotas žmogus pateisinti negali. Tačiau gal daugiau vietos reikėtų skirti mūsų tautiečių išdavimams. Istorija yra istorija, bet esu tikras, kad ne vienas iš minimų atamanų bei generolų – ar jų tėvai bei giminės – gerai "pasitarnavo" carui Lietuvoje. Cituoju iš "Encyclopedia Lituanica", Volume 1, page 581: "They (Cossacks) became especially hated in Lithuania for their part in suppressing the Revolts of 1831, 1863 and 1905, but particularly after the Kražiai massacre of 1893. Russian governors of Lithuania (1795-1915) used the Cossacks as obedient and heartless tools to stifle the Lithuanian nationalistic movement".

Skaitytojas, Italija

Red. pastaba. Laiško autoriaus pavardė "TŽ" redakcijai yra žinoma.

MUITINĖS PAAIŠKINIMAS

Lietuvos seimo kancleris Jurgis Razma, po "TŽ" 1997 m. 21 nr. pasirodžiusio straipsnio "Slaptai perėjus sieną", kreipėsi į Muitinės departamento direktorių A. Budrį, prašydamas pateikti informaciją, kaip baigėsi Edmundo Pečiulio problemos ir kas daroma, kad kuo mažiau problemų muitinėje turėtų lietuviai, nusprendę persikelti iš Kaliningrado srities į Lietuvą.

Muitinės departamento direktorius A. Budrys, atsakydamas į seimo kanclerio klausimą informavo, kad Lietuvos respublikos muitinės įstatymo 5 str. nustato, kad per Lietuvos respublikos valstybės sieną prekės ir kitos vertybės, gabenamos visų rūšių transporto priemonės bei asmenys vyksta per muitinės postus. Gabenamos prekės turi būti deklaruojamos ir pateiktos muitiniam tikrinimui. (...)

1997 m. balandžio 14 d. apie 23 val. 30 min. E. Pečiulis Šakių pasienio policijos pareigūnų buvo sulaikytas už neteisėtą prekių gabenimą, t.y. jų gabenimą ne per muitinės postą. Medžiaga buvo perduota Marijampolės teritorinei muitinei. Marijampolės teritorinės muitinės viršininkas R. Gražulis, vadovaudamasis galiojančiais įstatymais, priėmė nutarimą konfiskuoti neteisėtai gabenamas prekes ir skyrė E. Pečiuliui minimalią įstatymu nustatytą 1000 litų baudą. Šio Marijampolės teritorinės muitinės sprendimo E. Pečiulis teismui neapskundė.

Muitinės departamento direktorius taip pat paaiškino, kad LR vyriausybės 1997.III.06 nutarimo Nr. 199 "Dėl muito režimo keleiviams, vykstantiems per Lietuvos Respublikos sieną nustatymo" 5 punkte numatomi atvejai, kai daiktai, prekės gali būti įvežti į Lietuvą be muitų. Šiuo nutarimo punktu įvežti turtą be muito suteikta teisė keleiviams, kurie nustatyta tvarka gavo leidimą nuolat gyventi Lietuvoje arba gyveno užsienyje ne trumpiau kaip vienerius metus, pateikę muitinei gyvenimo užsienyje faktą ir trukmę įrodančius dokumentus. Turtas gali būti įvežtas į Lietuvą per 3 mėnesius nuo leidimo gyventi Lietuvoje gavimo dienos arba grįžimo iš užsienio dienos. LR piliečio pasas E. Pečiuliui buvo išduotas 1996 m. gruodžio 2 d.

Jokių draudimų, apribojimų iš Kaliningrado srities įvežti į Lietuvą žemės ūkio techniką nėra.

LR seimo spaudos tarnyba

NAUJAS IŠRADIMAS

Mes, vilniečiai konstruktoriai išradėjai, Jokūbas Lazdunskis ir Raimundas Pakalniškis, sukūrėme ir užpatentavome naujo tipo dviratį su papildoma rankine pavara. Naujasis dviratis daug tobulesnis už paprastą ir turi didelį pranašumą. Važiuojant paprastu dviračiu, dirba tik kojos, su naujuoju galima važiuoti dirbant kojomis ir rankomis kartu, arba atskirai. Juo daug lengviau važiuoti. Rankų judesiai primena irklavimą – mankštinasi visi kūno raumenys. Važiavimas, ypač užmiestyje, teikia didelį malonumą: tai sveikatos ir jaunystės eleksyras bet kokio amžiaus žmonėms.

Naujo dviračio gamyba nesudėtinga, ir jo kaina – kaip paprasto dviračio. Jam išgarsinti reikia reklamos. Reklama – tai lėšos, kurių, deja, neturime. Lazdunskis 90-ties metų neturtingas pensininkas, o Pakalniškis dirba įmonėje, kuri jau metai nemoka atlyginimų (vienas darbininkas nusižudė). Prašome mums padėti. Mums reikalingas rėmėjas. Gal sukursite su mumis bendrą akcinę bendrovę, reklamuosite ir įgyvendinsite pas jus naujovę.

Lietuvoje dviračiai ir darbo jėga pigi (dviračio kaina 130 dolerių). Platindami naująjį dviratį užsienyje, išgarsinsime Lietuvą, sukursime darbo vietas ir bus abipusis pelnas, nes, be abejo, naujasis dviratis paplis visame pasaulyje.

Jokūbas Lazdunskis,
Klinikų 11-8, 2055 Vilnius, Lithuania

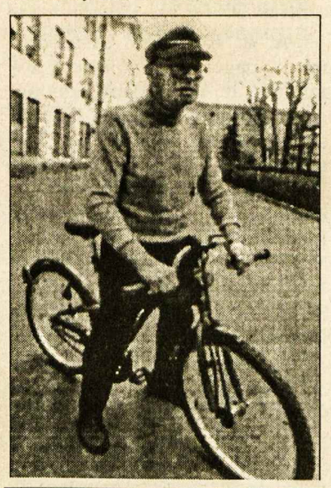

Įvairios žinios

Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejuje, Vilniuje, gegužės 16 d. atidaryta nauja paroda "Marijos Šlapelienės lietuvių knygynas 1906-1949 metais". Apie tą knygyną ir jo savininkę M. Šlapelienę platoką straipsnį, pailiustruotą J. Šimkaus nuotraukomis, paskelbė M. Samanius "Vorutos" laikraščio 1997 m. birželio 1-6 d.d. laidoje.

Straipsnyje rašoma, kad šiemet sukako 91-eri metai, kai Vilniuje buvo įsteigtas M. Šlapelienės knygynas, užėmęs ryškią vietą Lietuvos kultūros istorijoje, veikęs įvairių okupacijų metais ir tik 9 mėnesius nepriklausomoj Lietuvoj. Tai vienas stipriausių lietuvių kultūros atsparos taškų. Knygyno veikla švietėjiška, ne komercinė. M. Šlapelienei tekę išgyventi sunkius rusų, vokiečių, lenkų ir sovietų okupacijų laikus. Planingas lietuvių persekiojimas prasidėjęs 1934 m. M. Šlapelienė "Naujojoje vaidilutėje" 1940 m. prisimena, kad "nervai buvo iki paskutiniųjų įtempti". Vienintelė svajonė buvusi – sulaukti Lietuvos valdžios. Muziejaus direktorė Alma Giedonytė tikisi, kad jai pavyks platesnei visuomenei pristatyti čia esamus turtus.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

HOMELIFE
HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Royal Travels & Tours Inc.

GERIAUSIOS KAINOS Į VILNIŲ IR TOLIAU
Skambinkite
ROYAL TRAVELS & TOURS
416 237-1767
FAX 416 237-9191

Perkat ar parduodat namą ? Patikėkit šį rūpestį man. Aš jums sąžiningai patarnausiu.

Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
Nemokamas namų įvertinimas

RE/MAX West Realty Inc., REALTOR®
1678 Bloor Str. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, *B.Sc., R.M.T.*
20 High Park Blvd., Toronte.
Gydomasis masažas *("Craniosacral Therapy")*
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydomąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, *D.S., D.D. S.*
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, *D.D.S.*
Dr. S. DUBICKAS, *D.D.S.*
Dr. R. KARKA, *D.D.S. M.S. Dip. Orth.*
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)
Telefonas **416 763-5677**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Tel. 416 240-0594
Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, *B.Sc., LL.B.*
PACE, JOHNSON
2 Jane Street, Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į **Walter Dresher (Drešerį),** taip pat naujos automobilių ir namų draudos reikalais; į **Rimą Drešerienę** kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į **Ričardą Drešerį** – dėl visų komercinių draudų.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į **Rick Drešerį tel. 416 233-3334**
DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į **Valterį ar Rick Drešerius**
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS*
*GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Rugpjūčio 9 pakrikštytas dr. Dainiaus ir Roberta (Matthews) Žutautų sūnus Lukas.

– Palaidotos: rugpjūčio 9 a.a. Julijona Liutkienė, 73 m. amžiaus; rugpjūčio 14 a.a. Klara Andruškevičienė, 74 m. amžiaus; rugpjūčio 16 a.a. Salomėja Tankevičienė, 69 m. amžiaus.

– Tuoktis ruošiasi Lina Mockutė su John O'Brien; Arūnas Vaičeliūnas su Angela Capone.

– Lietuvos kankinių šventovės choras po vasaros atostogų pradės savo veiklą rugsėjo 7, sekmadienį, 10 v.r. repeticijų salėje ir giedos tą dieną per 11 v.r. Mišias. Choro vadovybė kviečia visus buvusius narius bei naujus asmenis jungtis choran ir giesmėmis kuo iškilmingiau garbinti Dievą.

– Anapilio vaikučių choro "Angeliukai" tėvų komitetas rengia II vaikų dainavimo stovyklą, kuri bus Anapilio sodyboje rugpjūčio 25-29 dienomis. Stovyklai vadovaus Nijolė Benotienė.

– Mišios rugpjūčio 24, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Edmundą Miliauską, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Praną Augaitį.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, rugpjūčio 3, popietėje dalyvavo 158 asmenys. Svečių knygoje pasirašė R. Kybartienė, Aras ir Albina Šimukėnai iš Vilniaus.

– Sekmadienio, rugpjūčio 10, popietėje dalyvavo 137 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Alma ir Sigitas Griciai iš Alytaus, Juozas ir Katerina Jauneikiai iš Delhi, Ont., Lina ir Audrius Šumauskai ir Monika Šumauskaitė iš Kauno. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė L. Pocienė.

– Sekmadienio, rugpjūčio 17, popietėje dalyvavo 135 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Antanas Valančius, Alfonsas Rubys iš Kauno, Justinas Wallace iš Los Angeles; Ona Minutkienė iš Klaipėdos. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys P. Šturmas.

– LN valdybos posėdis – rugpjūčio 28, ketvirtadienį, 6 v.v.

– Rugpjūčio 24, sekmadienį, 1 v.p.p. įvyks LN vyrų būrelio valdybos posėdis. Bus aptarta praėjusios poilsio stovyklos Wasagoje reikalai ir ateinančių metų veiklos planavimas. Negalintieji dalyvauti prašomi pranešti Teodorui Stanuliui tel. 769-1616.

– Rugpjūčio 16 d. LN vyrų būrelio poilsio stovykla buvo užbaigta gegužine. Programą atliko "Linksmieji broliai" Aleksas Kusinskis ir Algis Ulbinas bei Vytautas Pečiulis. Stovyklavo 45 asmenys.

– Kviečiame "Lokio" svetainės lankytojus pasinaudoti pasiūlymų bei pageidavimų dėžute. Nauji sumanymai pagyvina veiklą.

– Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

"Angeliukų" chorui aukojo: $25 – A. N. Baneliai (a.a. Augusto Underio atminimui).

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $85 – K. B. Žutautai.

Kauno arkivyskupijos vaikų dienos centrams aukojo: $200 – dr. D. R. Žutautai; $50 – J. Staškevičius; $10 – V.P. Dalindos (a.a. Petro Kripo atminimui).

Tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje aukojo: $100 – A.N.; $50 – V. Poškus; $20 – E. G. Kuchalskiai. Aukotojams nuoširdžiai dėkoja mokyklos rėmėjai.

Benjaminas Kiburys, Tarptautinės dirvožemio erozijos (irimo) konferencijos dalyvis, nuoširdžiai dėkoja KLB valdybos pirm. A. Vaičiūnui, kunigams A. Simanavičiui, OFM, E. Jurgučiui, OFM, L. Januškai, OFM, P. Šarpnickui, OFM, A. Braziui ir visiems Toronto lietuviams už globą ir priėmimą.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti

Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Prisikėlimo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, rugpjūčio 24, bus daroma rinkliava Kanados misijoms paremti.

– Pakrikštyti Lukas ir Linas, Dalios (Skipitytės) ir Gintaro Katinų dvynukai. Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentus bei Pirmąją komuniją iš vysk. P. Baltakio, OFM, priėmė Linda Miniotienė.

– Santuokos sakramentą priėmė Julius Šalkauskis ir Suanne Howitt.

– Liepos 31 d. palaidota a.a. Marija Kybartaitė, 89 m. Paliko seseris Reginą Kybartaitę ir Bronę Kačiulienę. Rugpjūčio 3 d. palaidota a.a. Ona Vilimienė, 89 m. Rugpjūčio 4 d. palaidotas a.a. Bronius Putna, 84 m., paliko dukrą Lietuvoje. Rugpjūčio 6 d. palaidota a.a. Dana Manglicienė, 60 m. Paliko vyrą Kazimierą, seserį Laimą Bigauskienę ir brolį Gintą Mitalą.

– Į popiežiaus Jono Pauliaus II kviečiamas Jaunimo dienas Paryžiuje kartu su kun. E. Putrimu išvyko 31 Š. Amerikos jaunuolis/ė, tarp jų dešimt mūsų parapijiečių: S. Kuliavas, V. Kulikauskaitė, V. Petrauskaitė, J. Puodžiukaitė, L. ir R. Puterytės, A. Radtkė, V. Ruslys, O. Smalenskaitė ir D. Sonda. Juos į kelionę iš Toronto oraouščio kopplyčios su malda ir palaiminimu palydėjo vysk. P. Baltakis, OFM.

– Mišios rugpjūčio 24, sekmadienį: 8.15 v.r. specialia intencija; 9.15 v.r. už Stasį Černiauską; 10.15 v.r. už a.a. Juliją ir Mikalojų Stanislovaičius, a.a. Juozą ir Justiną Venslovaičius ir a.a. Jimmey Jurėną; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

A. a. Alberto Repšio atminimui Kazė ir Jonas Januškevičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Alberto Repšio atminimui, reikšdami užuojautą šeimai ir artimiesiems, Marytė ir Vytas Kazlauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Julijos Liutkienės atminimui Česė ir Antanas Pažerūnai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Petrui Kripui mirus, užjausdama žmoną ir visą šeimą St. Matulevičienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Marijos Kybartaitės atminimui sesuo Regina Kybartaitė "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. Ninos Pliūrienės 3-jų metų mirties sukakčiai paminėti Regina Kybartaitė "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. Juozo Piečaičio atminimui pagerbti "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojo: R. A. Jonaičiai su šeima – $25. Labai ačiū, **M.P.**

A. a. Juozui Piečaičiui mirus, užjausdami žmoną Reginą, sūnus ir jų šeimas, brolį Vincą, seserį Stasę su šeimomis, Janina ir Juozas Šarūnai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Felicijos Bačėnaitės-Urbonienės šviesiam atminimui pagerbti, mielos mamytės, močiutės, žmonos 10-tųjų mirties metinių proga, Vytautas Urbonas, Rūta Urbonaitė- Rusinienė su šeima ir Kęstutis Urbonas su šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

A. a. Raimundo Kymanto atminimui Onutė ir Leonas Radzevičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

A. a. Raimundo Kymanto atminimui pagerbti "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojo: $20 – T. V. Sičiūnai, D. Baziliauskienė, L. I. Baziliauskai, St Rukša, Paulius Stauskas, I. J. Meiklejohn, V. Balsienė, V. Skukauskas: $10 – A. A. Kuolai, V. L. Štuikiai. Visiems aukotojams labai ačiū. **M.P.**

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visom rengėjom, pamergėm ir viešniom už jūsų darbą, šiltą nuotaiką ir atsilankymą į mano mergvakarį. Ačiū už skanų ir gausų maistą.

Ypatinga padėka Virginijai Puzerienei, kuri suorganizavo mano mergvakarį. Didelė padėka Reginai Giniotienei, kuri labai meniškai papuošė salę; Birutei Stanulienei, paskolinusiai staltieses, ir Vidai Šiaučiulienei, kuri papuošė vaišių stalą. Ačiū visom už gražias dovanas ir už gerus linkėjimus mano ateičiai. Nuoširdžiai dėkoju visoms –

Indrė Freimanaitė

Kun. LEONAS ZAREMBA, SJ, prieš keletą metų darbavęsis Kanadoje ir JAV-se, darbuojasi Kauno kunigų seminarijoje kaip profesorius ir sielovadis. Nuotraukoje – susitikimas su Lietuvos garbės konsule I. BUBLIENE 1997 m. vasarą **Nuotr. V. Bacevičiaus**

Lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande, prisimenant ir Lietuvos kankinius, įvyko rugpjūčio 3, sekmadienį. Mišias atnašavo Anapilio parapijos klebonas prel. Jonas Staškus su kitais šešiais kunigais, pranciškonų ordino vizitatoriumi Robertu Karriu, OFM, Toronto Prisikėlimo parapijos klebonu A. Simanavičiumi, OFM, Hamiltono lietuvių prapijos klebonu J. Liauba, OFM, Londono lietuvių parapijos klebonu K. Kaknevičiumi, V. Volertu ir I. Gedvila. Prieš Mišias Rožinį kalbėjo kun. Vytautas Volertas. Pamokslą pasakė kun. Juvenalis Liauba, OFM, iškeldamas lietuvių tautos kančias sovietinėje okupacijoje. Mišių skaitinius atliko Angelika Sungailienė ir Vytautas Tasseckas. Per pamaldas gražiai giedojo Prisikėlimo parapijos choras, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės. Po Mišių prie lietuvių kryžiaus sukalbėtos trumpos maldos ir sugiedotas Tautos himnas. Pamaldose su vėliavomis dalyvavo Toronto Vlado Pūtvio kuopos šauliai, Prisikėlimo, Anapilio ir Hamiltono lietuvių parapijų katalikės moterys.

Maldininkų kelionę organizavo Kanados lietuvių katalikų centras. **D.**

A. a. Kęstučiui Grigaičiui mirus, pagerbdami jo šviesų atminimą ir užjausdami žmoną Aleną, dukras – Aldoną, Birutę, sūnų Kęstutį su šeimomis bei artimuosius, *našlaičių fondui "Vaiko tėviškės namai"* ir *Panemunės varguolių* maitinimui Lietuvoje aukojo: $50 – M. V. Vaitkai, M. Juozaitienė; $40 – U. Oponavičienė; $20 – T. A. Sėkoniai, L. Ališauskienė, M. Bernotienė, M. Laurinavičienė, E. V. Krikščiūnai, A. Kanapka, A. Pakarnienė, A. J. Vaškevičiai, I. A. Žemaičiai, E. Tribinevičienė; $10 – I. A. Kušinskai, V. A. Ulbinai, O. Senkuvienė, A. Z. Bataičiai, A. Masionienė, B. Kasperavičienė. Aukas Atsiuntė Marija Vaitkienė, Wasaga Beach, ON.

A. a. Julijonos Liutkienės atminimui pagerbti našlaičių fondui "Vaiko tėviškės namai" aukojo: $50 – Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa; $25 – D. Pažerūnas; $20 – V. I. Pečiuliai, J. Bakis, R. Vaičaitis; $10 – J. Pacevičienė, S. Radzevičius, O. Dementavičienė, A. Petkevičienė, G. B. Trinkai, I. H. Petkai, S. Girčienė, A. S. Zimnickai, I. Vadauskienė, E. Kripienė; $5 – M. K. Timukai, H. I. Matušaičiai. Aukas rinko N. Balčiūnienė ir I. Vadauskienė.

A. a. Petro Kripo atminimui pagerbti *"Tremtinių grįžimo fondui"* A. Augaitienė aukojo $20.

A. a. Danos Manglicienės atminimui pagerbti našlaičių fondui *"Vaiko tėviškės namai"* dr. J. Sungaila aukojo $50.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja –

KLK moterų dr-jos centro valdyba

IEŠKOME auklės trynukams ir 8 m. amžiaus berniukui. Gyventų kartu nuo 1997 m. rugpjūčio mėn. Skambinti 1 - 905-836-8930 vakarais.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Panevėžio V. Žemkalnio gimnazijoje rugsėjo 1-2 d.d., 2 val. p.p. įvyks mokytojų ir buvusių mokinių, gyvenančių užsienyje, susitikimas. Dalyvauti visus kviečia gimnazijos direktorius E. Urbonas. **Inf.**

"Volungė", Toronto lietuvių choras, vadovaujamas muzikės Dalios Skrinskaitės-Viskontienės, pradės ateinančius darbo metus su vieša repeticija (Open House). Ši repeticija įvyks š. m. rugsėjo 5, penktadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos patalpose. Ateikit susipažinti su muzika, dainavimu, naujais draugais, o ir pasivaišinti gėrimais bei užkandžiais.

1997/98 veiklos metais "Volungė" koncertuos Ročesteryje; atliks savo dvyliktą metinį kalėdinį koncertą; ruoš penktą šokių "Rožių vakarą", ir, kaip įprasta, vieną kartą per mėnesį giedos Prisikėlimo šventovėje šv. Mišiose. Repeticijos vyks penktadieniais 7 v.v. Prisikėlimo parapijos patalpose. Visi buvę, esantys ir norintys tapti volungiečiais yra kviečiami teirautis apie dalyvavimo sąlygas pas muzikos vadovę (vakarais tel. 416 762-8098).

Anapilio vaikų darželis, gegužės mėn. sėkmingai žengęs pirmuosius savo žingsnius, pradeda vėl veikti rugsėjo 8 d., pirmadienį. Laukiama daugiau vaikų ir rėmėjų. Gerbiami tėveliai yra kviečiami registruoti savo mažuosius į šią naudingą lietuvišką instituciją. Daugiau informacijų teikia Audra, tel. 416 249-1305.

Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimas įvyks šeštadienį, 1997 m. rugsėjo 13, 11 v.r. Lino ir Rasos Veselkų sodyboje "Rambyne", 198 Simpson Road, prie 11 kelio (Frontenac ir Leeds-Grenville counties, Ontario – Rideau Canal ir Jones Falls apylinkėje). Daugiau informacijų teikia LTI valdybos pirm. Aldona Veselkienė 613 382-8448, arba Rasa Veselkienė 613 359-1160. Į suvažiavimą kviečiami nariai ir svečiai.

LT institutui šiemet sukanka dvidešimt metų nuo jo įsteigimo. Šių metų visuotiniame suvažiavime, be eilinių organizacinių reikalų, norima atkreipti dėmesį į kitas tautas, kurios jau anksčiau suskubo įsteigti etnografinius bei liaudies meno muziejus. Instituto kuratorius A. Tamošaitis savo bibliotekoje turi sukaupęs nemažai tarptautinių liaudies meno leidinių. Jis atsiveš į suvažiavimą bent keliolika leidinių, skirtų anų tautų liaudies menui, ir peržvelgs tuos leidinius. LT institutas šiuo metu rengia leidinį, apimantį LTI darbą, veiklą, kūrybą. Knygą redaguoja žurnalistė Nora Kulpavičienė.

Po visuotinio narių susirinkimo įvyks LT instituto 20 metų sukakties minėjimas liaudies dainų koncertu. Programą atlikti pakviestas "Lietuvių liaudies dainų kvartetas" iš Filadelfijos. Jame dainuoja Rasa Krokytė-Veselkienė, Bronius Krokys, Juozas Kasinskas, dainas palydėdamas gitara ir Brigita Kasinskienė – smuiku. **Kor.**

Kanados vasaros žaidynių ilgame įvairių sporto šakų Ontario '97 komandos sąraše minimi du lietuviai – irkluotojas J. Stankevičius iš Dundas, Ont., ir plaukikas S. Šepulis iš Guelph, Ont.

"Tėviškės žiburiai" gavo iš Anglijoje stovyklavusių Europos rajono skautų-čių sveikinimą su stovyklautojų parašais. Stovykloje "Sodybos aidai" paminėta 50 metų skautavimo sukaktis.

Taupomojo Lietuvos banko direktorius R. Visokavičius su žmona Birute, seimo nare, tarnybiniais reikalais lankėsi Toronte. Ta proga, lydimi KLB pirmininko A. Vaičiūno, aplankė kai kurias lietuvių įstaigas, Anapilį Mississaugoje. Rugpjūčio 10, sekmadienį, dalyvavo Tėvynės sąjungos rengtoje gegužinėje Vasagoje. Rugpjūčio 17 d. išskrido į Lietuvą.

Iš gaunamų laiškų "TŽ" redakcijoje matyti, kad Lietuvoje daug kur atstatomos bei atnaujinamos šventovės, nors ekonominė krašto būklė labai sunki. Tarp atstatomųjų yra ir Kiauklių šventovė, kurią besitraukdama sovietinė kariuomenė sudegino (buvo medinė). Iš klebono kan. J. Andrikonio gauta nuotrauka, kurioje matyti jau gerokai iškilusios mūrinės šventovės sienos. Statybos darbų priežiūroje talkina toje srityje patyręs Širvintų klebonas kun. J. Dabravolskas. Didžiausias jų rūpestis šiuo metu yra lėšos. Jos tebėra telkiamos ir Lietuvoje, ir išeivijoje. Iki šiol surinktos aukos išeivijoje Kiauklių šventovės statybai yra pasiųstos statytojams drauge su aukotojų sąrašu. Pastaruoju metu prie aukotojų prisidėjo P. Kisielienė su $200 ir J. Dičpetris su $40. Aukos su dėkingumu priimamos per Lietuvos kankinių parapiją Mississaugoje (Lithuanian Martyrs Church).

"The Globe a. Mail" korespondentas Rusijos Maskvoje Geoffry York aplanko ir kitas valstybes bei jų sostines. Iš ten jis rašo savo straipsnius. Nuvykęs į Estijos Taliną parašė keletą straipsnių apie tenykštį gyvenimą. Iš ten nuvyko Rygon ir parašė ne vieną straipsnį apie Latviją. Atrodė, kad iš eilės aplankys ir Vilnių. Deja, taip neįvyko – straipsniai apie Lietuvą nepasirodė dienraštyje "The Globe a. Mail". Dėl to Toronte buvo kreiptasi į dienraščio vadovybę. Po ilgos pertraukos pasirodė minėto korespondento straipsniai iš Minsko apie Gudiją ir pagaliau iš Vilniaus apie Lietuvą. Pirmame straipsnyje autorius rašė apie ekonominį Lietuvos gyvenimą, antrame – apie politinį (norą įstoti į Šiaurės Atlanto sąjungą, 1997. VIII. 7), trečiame – apie žydų gyvenimą Vilniuje, (1997. VIII. 9). Pastarojo straipsnio žinios imtos daugiausia iš žydų veikėjų. Vietomis jos yra vienašališkos

A. a. Max Razmas, gyvenęs Timmins, Ont. vietovėje, savo testamentu paliko $150,000 vietinei ligoninei. Tai pranešė vienas velionies testamento vykdytojų – Alfonsas Burbulevičius. Jis atsiuntė ir vietinio laikraščio iškarpą, kurioje rašoma, kad velionis M. Razmas buvo ilgametis miesto gyventojas, pasižymėjęs dosnumu įvairiems reikalams, ypač ligoninei. Jo auka tai ligoninei iki šiol esanti didžiausia. Taip pat pažymėta, kad velionis ir jo testamento vykdytojas kilę iš Lietuvos. Ar lietuviškiems reikalams kas nors tame testamente paskirta, laikraštis nemini.

"Gyvųjų akmenų" evangelizacijos centro raštinę Kaune rugpjūčio 14 d. naktį apiplėšė įsibrovę vagys, išnešė du kompiuterius, monitorių, fakso aparatą, radijotelefoną. Patalpos priklauso arkivyskupijai.

"LR" inf.

CANDLELIGHT CATERING
Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienei.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

NAUJI BUTAI PALANGOJE
Reta proga užpirkti statomus butus miesto centre, 1-4 kambarių, su visais patogumais ir apsauga. Galimi plano pakeitimai pirkėjo pageidavimu. Prieinama kaina. 905 271-3418.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, paskelbė 1997-2000 metų platų veiklos projektą, apsvarstytą ir priimtą parapijos komiteto liepos 15 d. posėdyje. Numatyta per tą laiką apvalyti ir aptvarkyti šventovės ir klebonijos vidų ir aplinką. Paremontuoti kai kurias vietas, perdažyti šventovės vidų ir naujai iškloti grindis. Tai vis pasiruošimas sukaktuviniams – 2000 – metams bei parapijos įsteigimo penkiasdešimtmečiui.

Trys Lietuvos karininkai ir šiais metais atvyko mokytis prancūzų kalbos į St. Jean-sur-Richelieu Kanados kariuomenės bazę, esančią maždaug už 50 km nuo Montrealio. Tie karininkai yra kap. Petras Milašius, vyr. leit. dr. Alvydas Griauzdė ir leit. Jurgis Žutautas. Jų mokslas prasidėjo rugpjūčio pradžioje ir tęsis iki Kalėdų. Tikėtina, kad bus progų su jais susitikti ir vietos lietuviams.

Vedybiniam gyvenimui ruošiasi Vilutė Išganaitytė su Steponu Lukošium.

A. a. Vidmantas Svotelis, 56 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 8 d. Iš šv. Kazimiero šventovės palaidotas rugpjūčio 11 d. Liko žmona, trys dukterys, dukraitė, sesuo su šeima ir kiti artimieji. **B.S.**

Choro gegužinėje mokosi naujos dainos. Iš k.: plk Laisvydas Baršauskas, klebonas kun. Kazimieras Ambrasas, N. Matusevičiūtė-Forster, Aldona Morkūnienė ir sol. Antanas Keblys **Nuotr. A. Mickaus**

LITAS
40
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 **FAX: 766-1349**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 **FAX 514 722-3546**
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 514 256-5355**
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – $40.00, rėmėjo – $50.00, garbės – $60.00
(JAV-se amerikietiškais)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata $30.00)

Vardas, pavardė .....
Adresas .....
.....
.....

Siunčiu prenumeratą .....dol., auką ..... dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus. ***ADMINISTRACIJA***

Paieškojimas

Giminės Lietuvoje prašo atsiliepti **Simoną Gurstį,** arba apie jį žinančius šiuo adresu: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. Ieškomasis buvo kilęs iš Tolučių k., nevedęs, dirbo anglių kasykloje, turėjo namus.

DARBAS JAV (New Haven). Parduotuvės tvarkymas 7 d. savaitėje nuo 10 iki 10 val. Savait. atlyg. 550 JAV dol. Yra gyvenamas plotas (120 dol. per mėn.) Reikalingas vyras mokantis anglų k. Skambinti: 519 766-1055.

IŠNUOMOJAMAS dviejų miegamųjų butas daugiabučiame pastate "Estorada", 228 Galloway Road, Scarborough, Ont. Graži upelio dauba, susijungianti su sklypu, patogus susisiekimas ir apsipirkimas, patrauklus 5 aukštų geros kokybės 60 butų pastatas, dviejų erdvių miegamųjų butas, privatus balkonas, požeminė autoaikštė, šaldytuvas, virimo krosnis. Skambinti: 416 287-0025 8 v.r. – 3 v.p.p. nuo pirmadienio iki penktadienio.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

LESEA KELIONIŲ AGENTŪRA siūlo dvasiškai gaivinančią kelionę. Išvyka į Izraelį lapkričio mėn. 10-19 d.d. 10 puikių dienų su patyrusiais vadovais Stephen Sumrall ir John Avanzini tik $1,895. Į tą kainą įskaitytas bilietas iš Čikagos O'Hare orauosčio, prabangūs viešbučiai ir angliškai kalbantys kelionės vadovai. Ekskursija Galilėjos jūroje. Užsiregistravę per mane turėsite lietuviškai kalbantį vadovą. Jeruzalėje įvyks dvasinio gydymo konferencija, draugystės ir atsisveikinimo vakarienė. Registruokitės prieš rugpjūčio 29 d. telefonu 812 332-2784. Rama Alminauskas, P.O. Box 877, Bloomington, IN 47402 USA.